

Biuletyn Informacyjny

AKADEMII ROLNICZEJ

im. Hugona Kołłątaja

Numer 3(27) czerwiec–lipiec 2002

ISSN 1425-2015

Wybory Władz Uczelni na kadencję 2002–2005

Doktorat honoris causa prof. Saturnina Zawadzkiego

Kraków 2002

Rektor i Prorektorzy Akademii Rolniczej w Krakowie wybrani na kadencję 2002–2005

Rektor
Prof. dr hab. Zbigniew Ślipek

**Prorektor ds. Organizacji
i Rozwoju**
Prof. dr hab. Czesława Jasiewicz

**Prorektor ds. Dydaktycznych
i Studenckich**
Prof. dr hab. Jerzy Niedziółka

**Prorektor ds. Nauki
i Współpracy Międzynarodowej**
Dr hab. Czesław Nowak

Wybory na kadencję 2002–2005

Zgodnie z harmonogramem zatwierdzonym w styczniu br. przez Senat AR, 28 maja zakończyliśmy wybory organów jednoosobowych i kolegialnych Naszej Uczelni na kadencję 2002-2005, oraz elektorów do wyboru Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego. Wybory przebiegały zgodnie z przyjętym regulaminem wyborczym i w zaplanowanych terminach, a Uczelniana Komisja Wyborcza nie odebrała żadnych odwołań ani protestów wyborczych. Po raz pierwszy wybory rektora i prorektorów odbyły się w Centrum Kongresowym AR. Po raz pierwszy również, odbywały się na wszystkich wydziałach obowiązkowe spotkania kandydatów na funkcję dziekana ze społecznością akademicką wydziału.

Wszystkim wybranym jeszcze raz składam serdeczne gratulacje i życzenia samych tylko dobrych decyzji, ku satysfakcji własnej i zadowoleniu podwładnych.

Przeprowadzenie wyborów zgodnie z przyjętym planem niejednokrotnie wymagało dużego wysiłku ze strony Uczelnianej Komisji Wyborczej i Komisji Wydziałowych. Najwięcej problemów przysporzyły wybory przedstawicieli nauczycieli akademickich do Uczelnianego Kolegium Elektorów. Na niektórych wydziałach wymagały one 7 a nawet 9 kolejnych tur głosowań. Kłopoty te wynikały najczęściej z narzuconych w Ustawie o szkolnictwie wyższym i Statucie AR, ogólnych zasad przeprowadzania wyborów. Jestem przekonany, że sprawne przeprowadzenie wyborów było możliwe dzięki dużemu zaangażowaniu wielu osób na wszystkich wydziałach Uczelni. Osobom tym składam serdeczne podziękowania za poświęcenie i dodatkowe godziny pracy. Szczególne podziękowania składam Pani mgr Halinie Kowalczyk z Działu Organizacyjno-Prawnego Uczelni, która w każdej sprawie wyborczej służyła dobrą radą i zajmowała się oprawą organizacyjno-techniczną wyborów.

Obecnie Uczelniana Komisja Wyborcza w porozumieniu z Przewodniczącymi Komisji Wydziałowych, przygotowuje propozycje poprawek i zmian regulaminu wyborczego i Statutu AR, które usprawnią następne wybory i ułatwią pracę przyszłym komisjom wyborczym.

*Prof. dr hab. Florian Gambuś
Przewodniczący Uczelnianej Komisji Wyborczej*

Spis treści

Wybory władz Uczelni na kadencję 2002–2005	1
Doktorat honoris causa prof. Saturnina Zawadzkiego	19
Nominacje profesorskie	24
Promocje habilitacyjne i doktorskie	33
25-lecie Wydziału Techniki i Energetyki Rolnictwa w Krakowie	37
Konferencje, seminaria, zjazdy	42
Z prac Senatu	52
Kronika	55

Redaguje

Redaktor naczelny –
Prof. dr hab. Zbigniew Staliński

Mgr inż. Małgorzata Przybyło-Micek

Adres redakcji

Biurowiec Promocji
Akademii Rolniczej w Krakowie
al. Mickiewicza 21
31-120 Kraków
tel.: (012) 662-43-96
fax: (012) 633-62-45
e-mail: bprom@ar.krakow.pl

Wydawca

Akademia Rolnicza w Krakowie

Skład, łamanie i druk

Drukarnia „Drukrol”
al. 29 Listopada 46
31-425 Kraków

Fotografie

Gabriel Wojcieszek
Andrzej Owsiański
Maria Tomczyk

**Biuletyn Informacyjny jest
dostępny w wersji internetowej
na stronach Akademii Rolniczej:
www.ar.krakow.pl**

Redakcja zastrzega sobie prawo
do dokonywania skrótów
i zmian redakcyjnych
w nadesłanych tekstach.

Władze Uczelni 2002–2005

Rektor

prof. dr hab. Zbigniew Ślipek

Prorektor ds. Organizacji i Rozwoju

prof. dr hab. Czesława Jasiewicz

Prorektor ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej

dr hab. Czesław Nowak

Prorektor ds. Dydaktycznych i Studenckich

prof. dr hab. Jerzy Niedziółka

WYDZIAŁ ROLNICZO-EKONOMICZNY

DZIEKAN – prof. dr hab. **Janusz Żmija**
PRODZIEKAN DS. NAUKI I WSPÓLPRACY
– prof. dr hab. **Elżbieta Pisulewska**
PRODZIEKAN DS. STUDIÓW DZIENNYCH
– dr hab. **Andrzej Kotala**
PRODZIEKAN DS. STUDIÓW ZAOCZNYCH
I PODYPLOMOWYCH
– dr hab. **Andrzej Lepiarczyk**

WYDZIAŁ HODOWLI I BIOLOGII ZWIERZĄT

DZIEKAN – prof. dr hab. **Franciszek Borowiec**
PRODZIEKAN DS. ORGANIZACJI I ROZWOJU
– dr hab. **Władysław Migdał**, prof. AR
PRODZIEKAN DS. DYDAKTYCZNYCH
I STUDENCKICH – prof. dr hab. **Zygmunt Gil**

WYDZIAŁ INŻYNIERII ŚRODOWISKA I GEODEZJI

DZIEKAN – prof. dr hab. **Zenon Pijanowski**
PRODZIEKAN DS. OGÓLNYCH I STUDIÓW
ZAOCZNYCH – dr hab. **Krzysztof Ostrowski**
PRODZIEKAN DS. STUDENTÓW KIERUNKU
INŻYNIERIA ŚRODOWISKA
– dr hab. **Jan Pawelek**
PRODZIEKAN DS. STUDENTÓW KIERUNKU
GEODEZJA I KARTOGRAFIA
– dr hab. **Urszula Litwin**

WYDZIAŁ TECHNIKI I ENERGETYKI ROLNICTWA

DZIEKAN – prof. dr hab. **Józef Kowalski**
PRODZIEKAN DS. ORGANIZACJI I OGÓLNYCH
– dr hab. **Tadeusz Juliszewski**, prof. AR
PRODZIEKAN DS. STUDENCKICH
– prof. dr hab. **Norbert Marks**

WYDZIAŁ OGRODNICZY

DZIEKAN – prof. dr hab. **Włodzimierz Sady**
PRODZIEKAN DS. ORGANIZACJI I NAUKI
– dr hab. **Kazimierz Wiech**
PRODZIEKAN DS. STUDENCKICH I DYDAKTYKI
– prof. dr hab. **Stanisław Rożek**

WYDZIAŁ LEŚNY

DZIEKAN – prof. dr hab. **Tadeusz Kowalski**
PRODZIEKAN DS. OGÓLNYCH
– dr hab. **JÓZEF SULIŃSKI**, prof. AR
PRODZIEKAN DS. STUDENCKICH
– dr hab. **Janusz Sowa**, prof. AR

WYDZIAŁ TECHNOLOGII ŻYWNOŚCI

DZIEKAN – prof. dr hab. **Tadeusz Tuszyński**
PRODZIEKAN DS. NAUKI I WSPÓLPRACY
– prof. dr hab. **Ewa Cieślik**
PRODZIEKAN DS. NAUCZANIA
– dr hab. **Genowefa Bonczar**, prof. AR

Skład Senatu na kadencję 2002–2005

- 1) **Prof. dr hab. Zbigniew Ślipek**
Rektor
- 2) **Prof. dr hab. Czesława Jasiewicz**
Prorektor ds. Organizacji i Rozwoju
- 3) **Prof. dr hab. Jerzy Niedziółka**
Prorektor ds. Dydaktycznych i Studen.
- 4) **Dr hab. Czesław Nowak**
Prorektor ds. Nauki i Współpr. Międzynar.
- 5) **Prof. dr hab. Janusz Żmija**
Dziekan WR-E
- 6) **Prof. dr hab. Franciszek Borowiec**
Dziekan WHIBZ
- 7) **Prof. dr hab. Zenon Pijanowski**
Dziekan WIŚiG
- 8) **Prof. dr hab. Tadeusz Kowalski**
Dziekan WL
- 9) **Prof. dr hab. Włodzimierz Sady**
Dziekan WO
- 10) **Prof. dr hab. Józef Kowalski**
Dziekan WTIER
- 11) **Prof. dr hab. Tadeusz Tuszyński**
Dziekan WTŻ
- 12) **Prof. dr hab. Joanna Niemyska-Lukaszuk**
przedst. profesorów WR-E
- 13) **Dr hab. Teofil Łabza, prof. AR**
przedst. profesorów WR-E
- 14) **Prof. dr hab. Piotr Epler**
przedst. profesorów WHIBZ
- 15) **Prof. dr hab. Jan Szarek**
przedst. profesorów WHIBZ
- 16) **Prof. dr hab. Tadeusz Bednarczyk**
przedst. profesorów WIŚiG
- 17) **Dr hab. Wacław Bieda, prof. AR**
przedst. profesorów WIŚiG
- 18) **Prof. dr hab. Wiesław Maciaszek**
przedst. profesorów WL
- 19) **Dr hab. Józef Suliński, prof. AR**
przedst. profesorów WL
- 20) **Prof. dr hab. Andrzej Libik**
przedst. profesorów WO
- 21) **Prof. dr hab. Barbara Michalik**
przedst. profesorów WO
- 22) **Prof. dr hab. Stanisław Kopeć**
przedst. profesorów WTIER
- 23) **Prof. dr hab. Piotr Zalewski**
przedst. profesorów WTIER
- 24) **Prof. dr hab. Zofia Lisiewska**
przedst. profesorów WTŻ
- 25) **Dr inż. Andrzej Krasnodębski**
przedst. pomocn. naucz. ak. WR-E
- 26) **Dr inż. Jan Barteczko**
przedst. pomocn. naucz. ak. WHIBZ
- 27) **Dr inż. Władysława Morzyniec**
przedst. pomocn. naucz. ak. WIŚiG
- 28) **Dr inż. Jarosław Socha**
przedst. pomocn. naucz. ak. WL
- 29) **Dr inż. Jerzy Kurzawiński**
przedst. pomocn. naucz. ak. WO
- 30) **Dr inż. Kazimierz Rutkowski**
przedst. pomocn. naucz. ak. WTIER
- 31) **Dr inż. Jerzy Palasiński**
przedst. pomocn. naucz. ak. WTŻ
- 32) **Mgr Stefan Załucki**
przedst. naucz. akadem. jedn. ogólnouczel.
- 33) **Mgr inż. Piotr Kacorzyk**
przedst. pracowników inż.-tech. i bibl.
- 34) **Mgr inż. Katarzyna Zasońska**
przedst. pracowników inż.-tech. i bibl.
- 35) **Mgr Elżbieta Aziewicz**
przedst. pracowników administracji
- 36) **Stanisław Szetner**
przedst. pracowników obsługi
- 37) **Adam Korta**
przedst. studentów WISiG
- 38) **Krzysztof Mudryk**
przedst. studentów WTIER
- 39) **Urszula Potoniec**
przedst. studentów WR-E
- 40) **Wojciech Ochodek**
przedst. studentów WHIBZ

Rektor Akademii Rolniczej w Krakowie

Prof. dr hab. Zbigniew Ślipek

Data i miejsce urodzenia:

19 listopada 1948 r., Nowy Sącz

Wykształcenie:

1962 – Szkoła Podstawowa w Nowym Sączu

1966 – matura – I Liceum Ogólnokształcące w Nowym Sączu

1972 – magister inżynier – Wyższa Szkoła Rolnicza w Krakowie, Wydział Rolniczy,

1975 – doktor nauk rolniczych w zakresie mechanizacji rolnictwa na Wydziale Rolniczym Akademii Rolniczej w Krakowie

1988 – doktor habilitowany nauk rolniczych w zakresie agrotechniki – agrafizyki nadany przez Radę Wydziału Rolniczego AR w Krakowie

1994 – profesor nauk rolniczych

Przebieg pracy zawodowej:

1972 – asystent – Instytut Mechanizacji i Energetyki Rolnictwa AR w Krakowie

1976 – adiunkt – Instytut Mechanizacji i Energetyki Rolnictwa AR w Krakowie

1989 – docent – Wydział Techniki i Energetyki Rolnictwa AR w Krakowie

1994 – profesor nadzwyczajny AR

2001 – profesor zwyczajny AR

Długoterminowe staże naukowe:

1978–1979 – studia terenowe w Iraku – prace projektowe wykonane na zlecenie Ministerstwa Iracji Iraku, kompleksowe opracowanie zagadnienia mechanizacji i technicznej obsługi rolnictwa na farmach pilotowych oraz wydzielonych obszarach Iraku przeznaczonych do zagospodarowania rolniczego

1986 – staż produkcyjny w Norwegii

Problematyka badawcza:

– *agrafizyka*: badania właściwości fizycznych roślin; wykazanie i określenie związków między właściwościami mechanicznymi materiału roślinnego a przebiegiem procesów realizowanych na skalę techniczną; badanie procesów tarcia materiałów roślinnych
metodologia projektowania systemów technicznych: analiza założeń i kryteriów konstrukcyjnych dla maszyn rolniczych oraz nowe metody projektowania, uwzględniające wielowariantowe rozwiązania problemów projektowych.

– *ocena tendencji rozwojowych w konstrukcji maszyn rolniczych*: opracowanie metody analizy patentów, przy pomocy której wykonuje się prognozy rozwoju konstrukcji maszyn rolniczych, udoskonalenie metod prognozowania ze względu na zwiększenie dokładności prognoz krótkoterminowych w technice rolniczej, zastosowanie sztucznych sieci neuronowych do prognozowania zmian parametrów konstrukcyjnych maszyn rolniczych
– *modelowanie matematyczne procesów*: badania nad modelowaniem procesu wymiany ciepła i masy w podłożu ogrodniczym ogrzewanym ciepłym powietrzem, oraz nad optymalizacją procesu ogrzewania podłoża ogrodniczego; modelowanie procesu tarcia zewnętrznego materiałów roślinnych, w tym opracowanie modelu dynamicznego procesu; modelowanie procesu zmian temperatury i drgań łożysk tocznych w maszynach rolniczej

Dorobek naukowy:

– 113 opublikowanych prac naukowych, w tym 74 oryginalne publikowane w czasopismach naukowych takich jak: *Journal of Agric. Egr. Res.*, *International Agrophysics*, *ARAE*, wydawnictwa PAN i innych
– prace naukowe zamieszczone w książce wydanej przez Hemisphere Publishing Corporation
– 2 podręczniki i skrypty
– 2 patenty
– 15 ekspertyz

Kierowanie grantami KBN:

– „Wpływ obciążeń wielokrotnych na uszkodzalność ziarna” – Nr 501679101
– „Opracowanie zasad zbioru zbóż nasiennych” – Nr 501669101
– „Analiza teoretyczno-doświadczalna procesu tarcia materiałów roślinnych” – Nr 5 P06G 041 12.
– „Standaryzacja metod pomiaru właściwości fizyczno-mechanicznych roślinnych materiałów ziarnistych” – Nr 5 P06F 002 19
– „Wpływ kształtu i wielkości korniór dozujących na dokładność dozowania drobnoziarnistych preparatów sypkich” – Nr 5 P01017

Kształcenie kadr i praca dydaktyczna.

– promotor 3 prac doktorskich oraz 57 prac dyplomowych magisterskich z zakresu agrafizyki
– prowadzenie „Seminariów dyplomowych” dla magistrantów

- opiekun Kola Naukowego Mechanizatorów (1980–1983)
- prowadzenie przedmiotów obejmujących budowę maszyn rolniczych: „Części maszyn i teoria mechanizmów”, „Maszyny rolnicze” oraz „Konstrukcja maszyn rolniczych” (od 1972)
- prowadzenie przedmiotów związanych z zastosowaniem CAD: „Podstawy projektowania systemów technicznych”, „Praca przejściowa – konstrukcyjna” oraz „Grafika komputerowa”.

Działalność organizacyjna:

- kierownik Katedry Podstaw Budowy Maszyn na Wydziale Techniki i Energetyki Rolnictwa
prodziekan Wydziału Techniki i Energetyki Rolnictwa (1991–1992)
- dziekan Wydziału Techniki i Energetyki Rolnictwa (1992–1999)
- rektor Akademii Rolniczej w Krakowie (1999–2002)
- przedstawiciel Rady Wydziału do Senatu Uczelni przez 2 kadencje
- przewodniczący Senackiej Komisji ds. Dydaktycznych
- członek Senackiej Komisji Statutowej oraz Komisji ds. Reformowania Nauczania na Wydziale Techniki i Energetyki Rolnictwa

- członek Rady Naukowej Instytutu Agrofizyki PAN w Lublinie (kadencje 1993–1996, 1999–2002)
- członek grupy studyjnej Nr 43 International Association for Cereal Science and Technology ICC (od 1993)
- członek Komitetu Agrofizyki PAN (kadencje 1993–1995 oraz 1996–1998)
- członek Komitetu Techniki Rolniczej PAN (1996–1998)
- członek Rady Redakcyjnej Acta Agrophysica (2001)
- członek Polskiego Towarzystwa Agrofizycznego
- członek Polskiego Towarzystwa Inżynierii Rolniczej
- ekspert Polservis oraz konsultant Katedry Rolnictwa i Leśnictwa Krajów Tropikalnych i Subtropikalnych

Nagrody i odznaczenia:

- Nagroda Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego – Zespołowa II° (1979)
- Nagroda Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego – Zespołowa II° (1985)
- Nagroda Ministra Edukacji Narodowej – (2000, 2001)
- wielokrotnie nagrody rektora Akademii Rolniczej w Krakowie

Hobby:

Turystyka rowerowa, praca na działce rolniczej

Prorektor ds Organizacji i Rozwoju

Prof. dr hab. Czesława Jasiewicz

Prof. dr hab. Czesława Jasiewicz studia odbyła na Wydziale Rolniczym Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie (obecnie Akademia Rolnicza) uzyskując 24 czerwca 1972 roku dyplom magistra inżyniera rolnictwa. W okresie od 5 listopada 1975 do 30 marca 1979 odbyła studia doktoranckie w Akademii Rolniczej w Kijowie. Stopień naukowy doktora nauk biologicznych uzyskała 28.03.1979 r. na podstawie rozprawy pt. „Fizjologiczna rola miedzi w przemianach azotowych rzepaku i kukurydzy”, a stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie agronomii – chemii rolnej w dniu 28 marca 1990 roku na podstawie rozprawy pt. „Przemiany miedzi w glebie zastosowanej w formie CuSO_4 i jej pobieranie przez rośliny”. Na podstawie całości dorobku naukowego w dniu 11 października 1999 roku otrzymała tytuł naukowy profesora.

Dorobek naukowy prof. Jasiewicz obejmuje łącznie 145 opracowań, w tej liczbie opublikowane 102 rozprawy naukowe, 20 artykułów, 2 skrypty do ćwiczeń z chemii rolnej, 1 książka „Mała encyklopedia chemii rolniczej” oraz 13 publikacji przyjętych do druku bądź ocze-

kujących i 7 opracowań nie publikowanych. Oprócz tego wygłosiła lub zaprezentowała w postaci posterów wyniki badań na 72 sympozjach, konferencjach i sesjach naukowych, w tym 16 za granicą.

Działalność naukowa jest ukierunkowana na badania nad miedzią jako mikroelementem niezbędnym dla roślin. Temu zagadnieniu poświęcone są rozprawy doktorska i habilitacyjna. Jeśli idzie o zakres tych badań to merytorycznie są one ściśle ze sobą powiązane i dotyczą potrzeb nawożenia miedzią. Realizowane były w dwóch etapach tematycznych. Etap pierwszy dotyczył fizjologicznej roli miedzi w roślinach i jej udziału w przemianach azotowych. Zagadnienia te były przedmiotem 8 rozpraw i artykułów naukowych. W ramach tej problematyki przygotowała również w 1979 r. rozprawę doktorską. Drugi etap badań to tematyka dotycząca formy, przemian miedzi w glebie i oceny zasobności gleby w przyswajalną miedź na podstawie testów glebowych i roślinnych. Zagadnieniom tym poświęcono 6 rozpraw oraz w ramach tej problematyki wykonano w 1990 r. rozprawę habilitacyjną. Badania te pozwoliły na poznanie

przemian i połączeń, jakie miedź tworzy w glebie, co stanowi klucz do opracowania odpowiedniego testu glebowego dla oceny gleby pod względem zasobności w przyswajalną miedź.

W warunkach doświadczeń laboratoryjnych badano wpływ wybranych właściwości gleby oraz poziomu nawożenia CuSO_4 i wapnowania na rozmieszczenie miedzi w obrębie jej frakcji oznaczonych metodą frakcjonowanej ekstrakcji selektywnej Mcl.arena i Crawforda. Analizowano wpływ wzrastających dawek CuSO_4 na plon i zawartość miedzi w częściach nadziemnych i korzeniach pszenicy, życicy wielokwiatowej, słonecznika i konopi.

Z innych osiągnięć dotyczących nie tylko miedzi, ale i innych mikroelementów należy przede wszystkim wymienić zwrócenie uwagi na dość duże zróżnicowanie odmianowe w zawartości mikroelementów w pszenicy ozimej oraz współautorstwo pracy typu monograficznego nad występowaniem mikroelementów w roślinach łąkowych różnych rejonów Polski południowej. Wykazano między innymi, że 47% próbek siana zawierała niewystarczającą dla potrzeb żywienia zwierząt ilość kobaltu, 40% próbek niedobór manganu i 16% było niewystarczająco zaopatrzone w miedź.

Do prac o charakterze inwentaryzacyjnym można zaliczyć publikacje dotyczące analizy zawartości metali ciężkich (Pb, Cd, Zn, Ni i Cu) w glebach i warzywach uprawianych w ogrodach działkowych zlokalizowanych w rejonach ekologicznego zagrożenia (ogrody działkowe Krakowa i Sosnowca), punktach krakowskiego monitoringu ekologicznego i uprawach w sąsiedztwie szlaków komunikacyjnych.

Prace o charakterze poznawczym dotyczą aktualnych i mało poznanych zagadnień progów fitotoksyczności i topografii metali ciężkich w roślinach. Doświadczenia te prowadzone były w warunkach kultur wodnych i doświadczeń wazonowych. Jako rośliny testowe najczęściej służyły warzywa jako pierwsze ogniwo łańcucha troficznego. W warunkach doświadczeń wazonowych badano wpływ wapnowania na fitotoksyczność ołowiu.

Prace o charakterze użytkowym dotyczą głównie oceny przydatności dla rolnictwa nawozów organiczno-mineralnych produkowanych na bazie węgla brunatnego przez Kopalnię Węgla Brunatnego „Konin”. Badania te w formie grantu realizowane były w współpracy z Politechniką Warszawską.

Obecnie rozpoczęła cykl doświadczeń dotyczących:

- możliwości wykorzystania roślin niekonwencjonalnych do rekultywacji terenów zanieczyszczonych metalami ciężkimi i w ramach tej problematyki zrealizowania została rozprawa doktorska.
- wpływu metali ciężkich na wybrane wskaźniki fizjologiczne roślin (zawartość chlorofilu, fluorescencja chloroplastów, aktywność dysmutazy, peroksydazy itp.) i w ramach tych zagadnień zrealizowano kolejną pracę doktorską.
- określenia progu toksyczności litu.

Prof Czesława Jasiewicz przez cały okres zatrudnienia w Akademii Rolniczej bardzo aktywnie angażuje się w proces dydaktyczno-wychowawczy oraz kształcenie młodej kadry naukowej. Prowadzi zajęcia:

- wykłady, ćwiczenia laboratoryjne i terenowe z przedmiotu „Chemia rolna” na studiach stacjonarnych i zaocznych Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego,
- ćwiczenia laboratoryjne z przedmiotu „Chemia rolna z elementami gleboznawstwa” na studiach stacjonarnych Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt,
- wykłady z przedmiotu: „Fizjologia mineralnego żywienia” dla studentów Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego specjalizacji Chemia Rolna,
- wykłady i ćwiczenia projektowe z przedmiotu „Rolnictwo w rejonach ekologicznie zagrożonych” dla specjalizacji Kształtowanie i Ochrona Środowiska Rolniczego,
- wykłady i ćwiczenia z przedmiotu „Chemia rolna” na studiach stacjonarnych dla specjalności Agroekonomia,
- wykłady z przedmiotu „Chemizacja rolnictwa” na kierunku Marketing i zarządzanie w gospodarce żywnościowej,
- wykłady i ćwiczenia z przedmiotu „Pozarolnicze źródła skażenia ekosystemów rolniczych” dla specjalności „Ochrona środowiska rolniczego”,
- wykłady z przedmiotu „Żywność roślin” dla specjalności Agrobiologia,
- wykłady z przedmiotu „Chemia rolna” na studiach zaocznych dla specjalności Agronomia.

Poza Akademią Rolniczą prowadzi zajęcia dydaktyczne:

- od 1994 do 1997 roku wykłady z przedmiotu „Rewaloryzacja środowiska” w ramach Międzywydziałowego Studium Podyplomowym Politechniki Krakowskiej „Ochrona środowiska w obszarach zurbanizowanych”,
- od 2000 roku wykłady z przedmiotu „Wpływ chemizacji rolnictwa na środowisko” dla studentów Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej im. Jana Zamojskiego w Zamościu,
- od 2000 roku wykłady i ćwiczenia na Akademii Górniczo-Hutniczej z przedmiotu „Wpływ rolnictwa na środowisko” dla kierunku Inżynieria Środowiska na Wydziale Górniczym.

Od szeregu lat prof Jasiewicz uczestniczy w szkoleniach terenowej służby rolnej organizowanych przez Ośrodki Doradztwa Rolniczego w Małopolsce.

Była promotorem 33 prac magisterskich i 5 prac doktorskich oraz 1 w szczególności przewodni doktorskiego. Przez wiele lat opiekowała się sekcją Chemii Rolnej Kółka Naukowego Rolników. Jako współautor opracowała skrypt do ćwiczeń z chemii rolniczej.

Za działalność w dziedzinie dydaktyczno-wychowawczej została dwukrotnie wyróżniona nagrodą Rektora AR oraz otrzymała wielokrotnie dyplomy uznania.

Prof Czesława Jasiewicz w ciągu 30-letniej pracy na uczelni dała się poznać jako pracownik angażujący się w działalność organizacyjną i społeczną.

Rada Wydziału Rolniczego powierzyła jej pełnienie następujących funkcji:

- przewodniczącego Koła naukowego „Rolników” w latach 1983–1986,
- przewodniczącego Komisji do spraw „Likwidacji i gospodarki materiałowej” 1986–1990,
- przewodniczącego Wydziałowej Komisji Wyborczej w latach 1990–1993,
- przewodniczącego Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej 1993–1999,
- Prodzikana d/s studenckich w latach 1993–1996,
- Dziekana Wydziału Rolniczego 1996–1999 i 1999–2002,
- członka Rady Międzywydziałowego kierunku studiów „Biotechnologia” od 1998 r.,
- członka Rady Wydziałowego kierunku studiów „Marketing i zarządzanie” od 1997 r.,
- stałego członka komisji egzaminacyjnej na studia doktoranckie od 1996 r.,
- członka Rady Programowej specjalności „Ochrona środowiska rolniczego” 1994–1996 r.,

- członka Wydziałowej Komisji Dydaktycznej 1993–1996.

W okresie od 1993 roku do chwili obecnej prof Cz. Jasiewicz jest członkiem Uczelnianej Komisji Dydaktycznej i od 1998 roku Uczelnianej Kapituły.

Była również współorganizatorem i członkiem Komitetu Redakcyjnego dwóch Konferencji Naukowych zorganizowanych przez Katedrę Chemii Rolnej:

1. „Kadm, nikiel oraz lit w środowisku przyrodniczym” w 1997 r.,
2. „Ekologiczne i rolnicze uwarunkowania nawożenia” w 1998 r.

Jest członkiem następujących Towarzystw Naukowych:

1. Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego (skarbnik oddziału krakowskiego 1988–1996),
2. Polskiego Towarzystwa Nauk Agrotechnicznych,
3. Polskiego Towarzystwa Magnezologicznego,
4. Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

Działalność organizacyjna prof Jasiewicz była dostrzegana i wysoko oceniana. Świadczą o tym liczne nagrody i wyróżnienia.

Prorektor ds. Dydaktycznych i Studenckich

Prof. dr hab. Jerzy Niedziółka

Data i miejsce urodzenia:

5 stycznia 1948 r., Nysa

Wykształcenie:

1962 – Szkoła Podstawowa nr 2 w Nysie

1966 – matura – Liceum Ogólnokształcące „Carolinum” w Nysie

1972 – lekarz wet. – Wydział Weterynaryjny Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu

1979 – doktor nauk rolniczych, Akademia Rolnicza w Krakowie, Wydział Zootechniczny

1992 – doktor habilitowany nauk rolniczych ze specjalnością Zoohigieny, Akademia Rolnicza w Krakowie, Wydział Zootechniczny

2002 – profesor nauk rolniczych

Przebieg pracy zawodowej:

1972–1974 – ordynator w Powiatowej Lecznicy dla Zwierząt w Nysie

1974–1976 – asystent Instytutu Stosowanej Fizjologii Zwierząt, AR Kraków

1976–1979 – starszy asystent Instytut Stosowanej Fizjologii Zwierząt, AR Kraków

1979–1999 – adiunkt Katedry a później Zakładu Higieny Zwierząt i Środowiska Hodowlanego, AR Kraków

1999–2002 – profesor nadzwyczajny Akademii Rolniczej w Krakowie

Staże naukowe:

1976 – staż naukowy w Zakładzie Chorób Drobiu SGGW AR w Warszawie w Zakładzie Embriopatologii Ptaków.

1989 – pięcioletni staż w INRA Centre Tours we Francji – trzy misje naukowe: Francja, Niemcy, Czechosłowacja

Zainteresowania naukowe:

1. Zoohigiena ogólna w zakresie oceny i poprawy mikroklimatu pomieszczeń inwentarskich,
2. Wpływ mikroklimatu pomieszczeń drobiarskich na ptaki oraz patogenezę łęgu zarodków kurzych

3. Mikroklimat procesu inkubacji z oceną zdrowotności piskląt kurzych w zależności od technologii inkubacji z uwzględnieniem embriopatologii.
4. Higiena inkubacji drobiu z uwzględnieniem różnych gatunków ptaków.
5. Ustalenie możliwości zastosowania biologicznego testu na zarodkach kurzych do różnicowania embriotoksyczności preparatów farmakologicznych.
6. Badania nad wpływem naturalnych pól geomagnetycznych i sztucznych pól elektromagnetycznych (EM) na przebieg embriogenezy u kur.
7. Wykorzystanie mikroskopii elektronowej i mikroanalizy rentgenowskiej do badań ultrastruktury skorupy jaja.
8. Badania nad zaadaptowaniem metody balistokardiograficznej do bezkontaktowej oceny faz rozwoju zarodków kurzych.

Dorobek naukowy:

- opublikowanych 124 prac naukowych, w tym 60 oryginalnych prac twórczych.

W większości prace te były drukowane w: *Medycyna Weterynaryjna*, *Acta Agr. et Silv. Seria Zootechniczna*, *Roczniki Naukowe Zoot.*, *Ann. Anim. Sci. Archiv. Für Geflügel*, *The Animal Biology Sci. Mess. Lviv State Acad. Vet. Med.*

Kierowanie grantami:

- grant promotorski: 5 P06E 011 16 *Oddziaływanie pola magnetycznego o częstotliwości 50 Hz na embriogenezę zarodków kurzych*
- grant zwykły: 5 S305 016 05 *Działanie środowiska elektromagnetycznego na przebieg embriogenezy piskląt kurzych*
- grant zwykły: 5 P06E 014018 *Bezkontaktowy pomiar balistokardiogramu zarodków kurzych*

Główny wykonawca grantu:

- grant zwykły: 50 107 92 01 *Istota badań geomagnetycznych dla zdrowia zwierząt*

Kształcenie kadr naukowych:

- promotor dwóch zakończonych przewodów doktorskich oraz jednego przewodu otwartego przez Radę Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt.

- opiekun doktorantki Studium Doktoranckiego AR w Krakowie
- promotor około 20 prac magisterskich i inżynierskich

Zajęcia dydaktyczne:

- kierownictwo przedmiotu *Higiena Zwierząt* na kierunku Zootechnika dla specjalności Hodowla Zwierząt, Rybactwo i Ochrona Wód oraz Biologia Rozrodu Zwierząt
- wykłady z przedmiotu *Prewencja zootechniczna* dla w/w specjalności
- zajęcia z przedmiotów *Zoohigiena z podstawami weterynarii*, *Ochrona zdrowia zwierząt* dla specjalności Agroekonoma
- prowadzenie elektywów: *Zoozozy*, *Higiena inkubacji drobiu*, *Higiena psychiczna i ochrona zwierząt*
- seminaria inżynierskie i dyplomowe

Działalność organizacyjna:

- opiekun praktyk studenckich (1976-1979)
- Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna: Sekretarz, wielokrotnie członek Komisji i trzykrotnie jej Przewodniczący
- członek Rady Wydziału (przedstawiciel asystentów i adiunktów, przedstawiciel Związku Zawodowego NSZZ Solidarność, a od 1991 r. w grupie Samodzielnym pracowników naukowych)
- przewodniczący Wydziałowej Komisji Wyborczej (1993)
- prodziekan d/s studenckich (1993-1996)
- dziekan wydziału (1996-2002)
- Członek Senatu (od 1996)
- v-ce przewodniczący i Lokalnej Komisji Etycznej w Krakowie d/s doświadczeń na zwierzętach (od 2000)
- prorektor d/s dydaktycznych i studenckich na kadencje 2002/2005

Nagrody, odznaczenia:

- 1975-2001 - 7 nagród za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną Rektora Akademii Rolniczej w Krakowie
- 1997 - Srebrny Krzyż Zasługi

Hobby:

Pomoc weterynaryjna zwierzętom domowym i gospodarskim, co stanowi dopełnienie zainteresowań zawodowych

Prorektor ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej

Dr hab. Czesław Nowak

Data i miejsce urodzenia:

24 stycznia 1952 r., Busko-Zdrój, woj. kieleckie

Wykształcenie:

1967 – Szkoła Podstawowa w Busku Zdroju
1971 – matura – Liceum Ogólnokształcące w Busku Zdroju
1978 – magister inżynier – Akademia Rolnicza w Krakowie, Wydział Techniki i Energetyki Rolnictwa.
1986 – doktor nauk rolniczych Akademii Rolniczej w Krakowie
1992 – doktor habilitowany nauk rolniczych w zakresie inżynierii rolniczej nadany przez Radę Wydziału Techniki i Energetyki Rolnictwa AR w Krakowie

Dodatkowe kursy i szkolenia:

1986–1987 – podyplomowy kurs pedagogiczny
1991, 1992 – *Produkcja, przetwórstwo i marketing mleka*, Scottish Agricultural College, Ayr
1991 – *Ekonomika i Spółdzielczość*, University College Cork, Irlandia

Przebieg pracy zawodowej:

1978 – asystent – Wydział Techniki i Energetyki Rolnictwa AR w Krakowie
1986 – adiunkt – Wydział Techniki i Energetyki Rolnictwa AR w Krakowie

Problematyka badawcza:

– inżynieria rolnicza
– międzynarodowe aspekty rozwoju obszarów wiejskich

Dorobek naukowy:

– autor 94 prac naukowych w tym 58 oryginalnych
– współautor 2 podręczników
– współautor suplementu 2001 do Encyklopedii Geograficznej Świata

Granty i programy międzynarodowe:

– koordynator/kontraktor AR programu Tempus (1991–1997)
– uczestnictwo w Polsko-Amerykańskim Programie *Management for Success* organizowanym przez Penn State University, USA (1995)
– University College Cork, Irlandia, Tempus S_JEP 9609-05 (1996)
– SAC realizacja programu TEMPUS S_JEP 09609-95 (1997)

– realizacja programu TEMPUS S_JEP 09609-95 *seminaria: Wspólna Polityka Rolna Unii Europejskiej* UCC, Irlandia (1997)
– kontraktor programu S_JEP 9609 „Tempus” PHARE Projekt: *Business Development in Rural Areas* realizowanego we współpracy z University College Cork, Irlandia oraz the Scottish Agricultural College Aberdeen, Wielka Brytania (1998–1995)
– *International Executive Management Program*, Purdue University (Indiana, USA) (1999)
– udział w programie Departamentu Rolnictwa USA, Parnu, Estonia (2000)
– współorganizator programu United States Agency for International Development (USAID) dla Kosowa, na temat *rozwoju obszarów wiejskich w krajach transformacji* (2001)
– *Rolnictwo i Rozwój Obszarów Wiejskich w Polsce i w Unii Europejskiej* – program edukacyjny dla studentów kanadyjskich (University of Guelph) (2001)
– V Program Ramowy UE, Contract QLK5-CT-2000-00841. SUPPLIERS. *Supply Chains Linking Food SMEs in Europe's Lagging Rural Regions* (2000–2002)
– grant KBN 5H02D 01520 (współudział) *Prognozowanie i modelowanie systemów logistycznych w przemyśle mleczarskim* (1999–2002)
– koordynator AR programu PHARE, Tempus IB_14244, *Wspólna Polityka Rolna Unii Europejskiej a Rozwój Obszarów Wiejskich* (1999–2002)
– udział w programie Departamentu Rolnictwa USA (USDA) w Armenii oraz Rumunii (2002)
– realizacja programu C01/026 Jean Monnet Project, European Commission, Bruksela, *Rolnictwo i Rozwój Obszarów Wiejskich w Unii Europejskiej* (2002)

Wyjazdy naukowe i współpraca międzynarodowa:

– stypendium w Instytucie Zarządzania Gospodarstwem Rolniczym i Mechanizacji Rolnictwa – FAT Tannikon, Szwajcaria (1987)
– Purdue University, Indiana, USA (1993)
– Scottish Agriculture College, Aberdeen, Szkocja (1996)
– seminarium w Duńskim Centrum Doradztwa Rolniczego DAAC, *Wspólna Polityka Rolna UE, rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich w Danii* (1996)
– The Pennsylvania State University, College of Agricultural Sciences, USA zajęcia warsztatowe na temat *międzynarodowych uwarunkowań rozwoju rolnictwa* (1996)
– Bukareszt, Economic Research Service USDA

- warsztaty, konferencja *Uwarunkowanie procesu transformacji w rolnictwie, wykorzystanie raportów rynkowych* (1997)
- The Pennsylvania State University, USA (Polish Agricultural Leader Seminar) (1997)
- pobyt naukowy w Purdue University, USA (1998)
- wizyta studyjna w Purdue University, Indiana, USA (*rozwój obszarów wiejskich, organizacja i usługi edukacyjne uczelni* (kształcenie ustawiczne, kształcenie dorosłych)) (1999)
- współpraca z USDA (Departament Rolnictwa USA) w programach dotyczących informacji rynkowej w rolnictwie

Kształcenie kadr:

- promotor 2 prac doktorskich i 20 prac magisterskich

Działalność organizacyjna:

- tłumacz Polsko-Amerykańskiego Programu Doradztwa Rolniczego (1994-1995)
- członek Społecznej Rady Doradztwa Rolniczego województwa częstochowskiego (1996-1998)
- członek Senackiej Komisji d/s Nagród i Odznaczeń AR (1996-1999)

- pełnomocnik Rektora AR w Krakowie ds. wymiany studentów między AR a Purdue University w Indianie, USA (1998)
- członek Społecznej Rady Doradztwa Rolniczego przy ODR w Częstochowie (od 2000)
- kierownik Zakładu Rolnictwa Światowego Akademii Rolniczej w Krakowie (od 2000)

Nagrody i wyróżnienia:

- nagroda indywidualna Rektora AR w Krakowie za wybitne osiągnięcia w dziedzinie naukowo-badawczej (1995)
- dyplom uznania za współpracę z Purdue University, Indiana, USA (1997)
- nagroda zespołowa II° Rektora Akademii Rolniczej w Krakowie, za wybitne osiągnięcia w dziedzinie dydaktycznej (1998)
- dyplom uznania przyznany przez University College Cork w Irlandii, za współpracę w latach 1991-1998 (1999)
- nagroda indywidualna II° JM Rektora AR w Krakowie, za wybitne osiągnięcia w dziedzinie organizacyjnej (2001)
- listy uznania za współpracę od marszałka Województwa Świętokrzyskiego, oraz z University College Cork, Irlandia, za opiekę nad studentami

Dziekan Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego

Prof. dr hab. Janusz Żmija

Prof. dr hab. Janusz Żmija urodził się 6 września 1949 r. w Rudnie pow. Gliwice. W latach 1963-1968 uczęszczał do Państwowego Technikum Rolniczego w Nakle Śląskim woj. katowickie. Po ukończeniu technikum rozpoczął w 1968 roku studia wyższe na Wydziale Rolniczym Akademii Rolniczej w Krakowie, które zakończył w 1973 r., uzyskując dyplom magistra inż. rolnictwa w dziedzinie ekonomiki rolnictwa.

Pracę naukową rozpoczął 1 września 1973 roku w Katedrze Ekonomiki i Organizacji Rolnictwa Akademii Rolniczej w Krakowie na stanowisku asystenta stażysty a następnie starszego asystenta (od 1 lutego 1975 roku), a od 1 grudnia 1981 r. adiunkta.

W 1977 roku był na 2 miesięcznym stazu naukowym u Prof. dr hab. Floriana Manieckiego w Katedrze Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych w SGGW, gdzie zapoznał się z metodologią badań ekonomicznych stosowanych w gospodarstwach rolniczych.

W okresie lat 1977-1981 odbywał na Wydziale Eko-

nomicznym Wyższej Szkoły Rolniczej w Nitrze (ok. 4 miesiące) staż naukowy, gdzie zapoznał się z metodyką badań ekonomicznych stosowanych w rolnictwie Słowacji.

W 1981 r. obronił na Wydziale Rolniczym Akademii Rolniczej w Krakowie pracę doktorską pt. *"Organizacyjno-ekonomiczne aspekty produkcji mleka w wielkotowarowych fermach krów mlecznych (na przykładzie wybranych gospodarstw państwowych)"*.

W 1982 roku odbył - w jednym z najstarszych w północnej Europie uniwersytetów - w Uniwersytecie Rostock (rok założenia Uniwersytetu 1410) staż naukowy (6 miesięcy), gdzie w Instytucie Ekonomiki Produkcji Zwierzęcej zapoznał się z metodyką prowadzonych tam prac naukowych oraz z badaniami dotyczącymi organizacyjno-ekonomicznych problemów ferm wielkotowarowych.

W 1985 roku był na 1 miesięcznym stazu naukowym w Uniwersytecie Gödöllő, gdzie podjął studia i badania nad ekonomiczną efektywnością produkcji rolniczej.

W latach 1985–1988 kierował międzynarodowymi badaniami polsko-słowackimi (z Wyższą Szkołą Rolniczą w Nitrze) z zakresu organizacji i ekonomiki chowu bydła mlecznego.

W latach 1989–1992 odbył w Uniwersytecie Rostock pod kierunkiem Prof. dr hab. Josefa Sommera oraz Prof. dr hab. Clausa Howitza staż naukowy, związany z badaniami ekonomiki produkcji rolniczej, w tym głównie produkcji mleka, które stały się podstawą rozprawy habilitacyjnej. W tym okresie odwiedził ważniejsze Ośrodki Badawcze Niemiec, zajmujące się powyższą problematyką.

W 1992 roku przeprowadził przewód habilitacyjny na Uniwersytecie Rostock składający się z: obrony pracy habilitacyjnej (02.04.1992) pt. *Untersuchung zur Wirkung ausgewählter Einflußfaktoren auf die Effektivität der Produktion von Kuhmilch in der Republik Polen*, wykładu habilitacyjnego (27.04.1992 r.) pt. *Die Entwicklung der Agrarstruktur in der Republik Polen* i kolokwium habilitacyjnego (27.04.1992 r.), pt. *Stand und Entwicklung der Organisation der Rinderproduktion in der Republik Polen*, uzyskując stopień naukowy doktora habilitowanego ekonomii w zakresie rolnictwa (zaświadczenie MEN DZ/VIII-1185/92 z 25.08.1992 r.).

1 lipca 1994 r. został powołany na stanowisko kierownika Zakładu Agrobiznesu Akademii Rolniczej w Krakowie, zaś w roku 1997 r. na stanowisko profesora nadzwyczajnego w tymże zakładzie.

W latach 1994–1996 współkoordynował Program TEMPUS, który realizowany był z Scottish Agricultural College (SAC) – Prof. Chris Doyle; University of Limerick – Prof. Barra O’Cinneide; Akademia Rolnicza w Poznaniu – Prof. Michał Sznajder.

Po habilitacji odbył staże naukowe w 9-ciu zagranicznych uniwersytetach. W ostatnich latach współpracuje w badaniach z takimi zagranicznymi Ośrodkami Naukowymi jak: Uniwersytet Rostock, Instytut Rozwoju Rolnictwa Europy Środkowo-Wschodniej Halle, Uniwersytet Rolniczy (Bodenkultur) w Wiedniu, Uniwersytet Rolniczy w Nitrze – Wydział Ekonomii i Zarządzania, Uniwersytet Bohemia w Českých Budejovicach. Współpracuje również w kraju z katedrami ekonomicznymi Aka-

demii Rolniczych i SGGW oraz Akademią Ekonomiczną w Krakowie – Wydział Ekonomii, Akademią Ekonomiczną we Wrocławiu – Wydział Inżynieryjno-Ekonomiczny.

Od 1 września 1996 roku (obecnie druga kadencję) pełni funkcje Prodziekana Wydziału Rolniczego ds. studentów. Na Wydziale Rolniczym jest współautorem planów i programów studiów na kierunku Zarządzanie i Marketing, specjalność Zarządzanie i Marketing w Gospodarce Żywnościowej, specjalność Agroekonomia oraz Studium Podyplomowego Marketing Produktów Rolno-Spożywczych oraz Zarządzanie i Marketing w Agrobiznesie.

W latach 1995–1997 pełnił funkcję wiceprzewodniczącego Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu w Polsce. Uczestniczył również w Radach Naukowych np. w latach 1995–2000 był członkiem Rady Naukowej Magurskiego Parku Narodowego, zaś od 1999 r. do chwili obecnej jest członkiem Rady Naukowej Krajowego Związku Kółek i Organizacji Rolniczych.

W 1997 r. wraz z grupą pracowników naukowych środowiska uniwersyteckiego Krakowa podjął inicjatywę wydawania interdyscyplinarnego czasopisma naukowego pod nazwą Studia Małopolskie przekształcone następnie w Krakowskie Studia Małopolskie, pomyślane jako forum dyskusji nad problemami regionu. Od założenia do chwili obecnej wchodzi w skład jego Rady Programowej oraz Zespołu Redakcyjnego. Jest promotorem sześciu prac doktorskich w tym trzech obronionych oraz recenzentem ośmiu prac doktorskich w tym jednej na Uniwersytecie Rostock.

Dorobek naukowy Prof. Dr hab. Janusza Żmiji składa się z 171 opracowań, w tym 93 oryginalnych opublikowanych prac twórczych (24 zagranicznych), 9 książek i skryptów, 22 innych publikacji oraz 47 prac nie opublikowanych przedstawionych w formie projektów wdrożeniowych, ekspertyz i opinii.

Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19 kwietnia 2002 r. Nr 115-5-02 nadany został dr hab. Januszowi Żmiji tytuł naukowy profesora nauk ekonomicznych.

Prof. Dr hab. Janusz Żmija wybrany został Dziekanem Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego na lata akademickie 2002–2005.

Dziekan Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt

Prof. dr hab. Franciszek Borowiec

Prof. dr hab. Franciszek Borowiec urodził się 22.05.1943 r. w Rudy-Rysiach, woj. Małopolskie. Jest absolwentem Wydziału Zootechnicznego AR w Krakowie. Studia ukończył w 1967 r. uzyskując tytuł magistra inżyniera zootechniki. Po ukończeniu studiów podjął pracę w Katedrze Żywienia Zwierząt, pracując początkowo jako asystent stażysta, następnie asystent i starszy asystent. W 1976 r. uzyskał stopień doktora nauk rolniczych (rozprawa pt.: „Badania nad wykorzystaniem przez owce substancji azotowych zawartych w sianie łąk o różnym poziomie nawożenia azotowego”. W 1976–1988 był zatrudniony na etacie adiunkta. Stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie zootechniki (żywienie zwierząt) uzyskał w 1988 r. (rozprawa pt.: „Optymalizacja wykorzystania pasz produkowanych na użytkach zielonych w warunkach górskich”). Kolokwium habilitacyjne zostało przyjęte z wyróżnieniem przez Radę Wydziału Zootechnicznego, a praca habilitacyjna wyróżniona nagrodą indywidualną III° Ministra Edukacji Narodowej. W 1989–1994 r. pracował na stanowisku docenta, w roku 1994 został mianowany przez J. M. Rektora AR w Krakowie na stanowisko profesora nadzwyczajnego. W 1999 r. uzyskał tytuł naukowy profesora nauk rolniczych. Od 1996 r. pełni funkcję Prodziekana ds. Studentów (2 kadencje), od 1999 r. jest kierownikiem Katedry Żywienia Zwierząt.

Dotychczasowy dorobek naukowy Prof. dr hab. Franciszka Borowca obejmuje 257 publikacji, w tym 122 oryginalne prace badawcze, opublikowane w uznanych czasopiśmie naukowych krajowych i zagranicznych, współautorstwo 3 podręczników o zasięgu krajowym oraz wiele wygłoszonych referatów i doniesień przedstawionych na kongresach, sympozjach i konferencjach krajowych i zagranicznych.

Najważniejszymi kierunkami badań prof. dr hab. F. Borowca są:

- określenie możliwości stosowania i wykorzystania związków azotowych i białkowych w żywieniu przeżuwaczy,
- wpływ nawożenia użytków zielonych na ich plonowanie i wartość pokarmową rury oraz możliwości intensyfikacji produkcji zwierzęcej (tucz jagniąt, opas bydła

- i produkcja mleka owczego) w oparciu o użytki zielone w terenach górskich i podgórskich,
- zastosowanie systemu INRA do wartościowania i normowania pasz dla przeżuwaczy,
- konserwacja zielonek pochodzących z trwałych użytków zielonych oraz gruntów ornyczych i ich przydatność paszowa w żywieniu zwierząt, przy uwzględnieniu aminokwasów w przewodzie pokarmowym przeżuwaczy,
- badania nad wykorzystaniem nasion roślin oleistych (rzepak, len oleisty, słonecznik) oraz olejów i tłuszczów zwierzęcych w żywieniu przeżuwaczy, trzody chlewnej i drobiu.

Prof. dr hab. F. Borowiec jest promotorem 3 prac doktorskich, w tym, 2 obronionych z wyróżnieniem. Pod jego kierunkiem wykonano 48 prac magisterskich i 6 inżynierskich. Wykonał kilka recenzji dorobku naukowego, dydaktyczno-organizacyjnego na tytuł profesora i stopień doktora habilitowanego oraz kilka recenzji prac doktorskich. Opiniował lub recenzował wiele prac do czasopiśmie naukowych, projektów badawczych, oraz końcowych opracowań z wykonanych grantów.

Prof. dr hab. Franciszek Borowiec odbył długoterminową staż w Niemczech i kilka krótkoterminowych staży i misji naukowych w Pradze, Nitrze, Lipsku, Berlinie, Rostocku i Lwowie.

W okresie 35-letniej pracy Prof. dr hab. F. Borowiec pełnił lub pełni wiele funkcji w komisjach senackich, wydziałowych, a także o zasięgu krajowym. Był członkiem Komisji Nauk Rolniczych i Leśnych, Oddziału w Krakowie PAN (1993–1996), członkiem i przewodniczącym Sekcji Zootechnicznej w KBN (1997–2000). Aktualnie jest członkiem Komitetu Nauk Zootechnicznych PAN, wiceprzewodniczącym Rady Naukowej Instytutu Zootechniki w Krakowie, członkiem Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego, Polskiego Towarzystwa Żywienia Człowieka, Polskiego Związku Producentów Pasz.

Za działalność naukową, dydaktyczną i współpracę z praktyką rolniczą został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Wyróżniony 3 nagrodami Ministra Edukacji Narodowej oraz wieloma nagrodami Rektora Akademii Rolniczej im. Hugona Kollataja w Krakowie.

Dziekan Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji

Prof. dr hab. inż. Zenon Pijanowski

Prof. dr hab. Zenon Pijanowski urodził się 15 października 1941 roku w Dankowie, pow. Kłobuck. Ukończył Liceum Ogólnokształcące w Krzepicach (1959) oraz Wydział Melioracji Wodnych WSR w Krakowie (1964) – uzyskując tytuł magistra inżyniera melioracji wodnych o specjalizacji budownictwa wodno-melioracyjnego.

W latach 1964–1966 przebywał w Szwajcarii pracując w Inżynierskim Biurze Melioracyjno-Geodezyjnym w Szafluzie jako inżynier. W Akademii Rolniczej w Krakowie pracuje od października 1966 r. Stopień doktora nauk technicznych uzyskał w 1974 r., na Wydziale Melioracji Wodnych, oraz doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie kształtowania środowiska – kompleksowego urządzania terenów wiejskich w 1993 r. Asystent i starszy asystent (1966–1974), adiunkt (1974–1997). Od 1997 pracuje na stanowisku profesora nadzwyczajnego. W latach 1996–1999 pełnił funkcję prodziekana do spraw studenckich, a 1999–2002 dziekana Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji.

W latach 1975–1976 ukończył roczne studia podoktoranckie w Instytucie Inżynierii Rolnej Politechniki Federalnej w Zurychu. Odbił ponadto krótkoterminowe staże naukowe i zawodowe: na Uniwersytetach w Rostocku, Berlinie, Halle i Bernburgu (1967, 1974, 1985, 1987, 1998), w Instytucie Hydromelioracyjnym w Moskwie (1979), w Katedrze Melioracji WSR w Nitrze (1980), na Wydziale Kształtowania i Inżynierii Środowiska na Uniwersytecie w Wageningen (1994) oraz w Instytucie Inżynierii Rolnej Politechniki Federalnej w Zurychu (1983, 1991 i semestralne 1994/95).

Zajmuje się problematyką inżynierskiego kształtowania środowiska. W początkowym okresie zajmował się badaniami działania urządzeń melioracyjnych w przypadkach szczególnych (na obszarach szkód górniczych, wykorzystania drenowań do nawodnień podpowierzchniowych), oraz ochroną gleb przed erozją. Główna działalność badawcza dotyczy problematyki kształtowania i zagospodarowania terenów wiejskich w Polsce a w szczególności doskonalenia zasad przeciwozyjnego kształtowania rozłgu użytków rolnych w górach, oraz ustalenia dla obszaru Polski południowej

stosowanych długości uprawowych w zależności od układu gruntów, struktury upraw, siły pociągowej i wielkości gospodarstw, jak również optymalnych długości uprawowych i gęstości dróg rolniczych. Ostatnie prace dotyczą ustalenia systemu celów, zasad i przedsięwzięć inwestycyjnych dla kształtowania i rozwoju obszarów wiejskich w Polsce z wykorzystaniem inżynierii systemowej. Jest autorem lub współautorem 133 prac naukowych, w tym 82 opublikowanych z czego 69 oryginalnych prac badawczych.

Pod jego opieką wykonano 38 prac magisterskich, prowadził 7 prac dyplomowych wykonywanych na Spiszu Polskim przez studentów szwajcarskich. Wielokrotnie organizował i prowadził ćwiczenia terenowe z zakresu inżynierii środowiska i rozwoju obszarów wiejskich dla studentów Wydziału Inżynierii Rolnej z Politechniki Federalnej w Zurychu w Polsce (1981, 1992, 1997, 2000, 2002) i studentów polskich w Szwajcarii (1981, 1994). Jest promotorem jednego zakończonego i dwóch będących w toku przewodów doktorskich.

Prowadzi wykłady i ćwiczenia na studiach stacjonarnych i zaocznych z kształtowania i zagospodarowania obszarów wiejskich, eksploatacji urządzeń wodno-melioracyjnych oraz praktyki i seminaria dyplomowe na kierunku Inżynieria Środowiska, a także wykłady z kształtowania i zagospodarowania obszarów wiejskich i krajobrazu rolniczego na Wydziale Rolniczo-Ekonomicznym.

W pracach organizacyjnych na rzecz nauki bierze czynny udział w pracach następujących komitetów i towarzystw naukowych w których jest członkiem: Komitetu Zagospodarowania Ziemi Górskich PAN w Krakowie (od r. 1992 a od 1993 r. – członek Prezydium); Sekcji Kształtowania i Rozwoju Obszarów Wiejskich Komitetu Melioracji i Inżynierii Środowiska PAN w Warszawie (od roku 1992 r.); Komisji Geodezji i Inżynierii Środowiska PAN Oddział w Krakowie (od 1996 r.); Komisji Infrastruktury Wsi PAN, Oddział w Krakowie (od 1999 r.); Polskiego Towarzystwa Rozwoju Ziemi Górskich w Krakowie – afiliowanego przy PAN w Warszawie (od 1992 r. Prezes Zarządu), a także międzynarodowej organizacji

zajmującej się problematyką rozwoju i ochrony obszarów górskich w Europie EUROMONTANY z siedzibą w Brukseli (V ce Przewodniczącym 1996-2000, a od 2000 członek Komisji rewizyjnej). Od roku 1999 jest redaktorem naczelnym Wiadomości Ziemi Górskich oraz członkiem Rady Programowej Wiadomości Melioracyjnych i Łąkarskich (od r. 2001) i Landnutzung und Landentwicklung, Blackwell Verlag Berlin (od 2002 r.).

W pracach na rzecz środowiska akademickiego i zawodowego, pracował społecznie jako członek lub przewodniczący Zarządu Koła Zakładowego SITWM NOT przy b. Wydziale Melioracji Wodnych (1967-1986) i Zarządu Wojewódzkiego SITWM (1984-1987). W latach 1980-1981 pełnił funkcję przewodniczącego Związku

Nauczycielstwa Polskiego przy Wydziale, oraz członka Komitetu Organizacyjnego 100-lecia Uniwersyteckich Studiów Rolniczych w Krakowie (1989-1990). W uczelni był i jest członkiem wielu Komisji Senackich i Uczelnianych.

Za osiągnięcia naukowe wyróżniony wielokrotnie nagrodami Hektora oraz zespołową nagrodą Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (1998). Jest odznaczony srebrną Odznaką SITWM NOT (1976), Srebrną Honorową Odznaką SITWM-NOT w Warszawie (1987 r.), złotą Odznaką za Zasługi dla Województwa Nowosądeckiego (1989 r.), Złotym Krzyżem Zasługi (1987), oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2000 r.).

Dziekan Wydziału Leśnego

Prof. dr hab. Tadeusz Kowalski

Prof. dr hab. Tadeusz Kowalski urodził się 8 grudnia 1950 r. w Czajkowicach k/Ojcowa. W roku 1968 zdał egzamin dojrzałości w Technikum Leśnym w Brynku. Studiował leśnictwo na Wydziale Leśnym Akademii Rolniczej w Krakowie, gdzie w 1974 r. uzyskał dyplom magistra inżyniera leśnictwa z wyróżnieniem. Pracę naukowo-dydaktyczną rozpoczął 1 lipca 1974 r. w Katedrze Fitopatologii Leśnej pod kierunkiem Prof. dr Stanisława Domańskiego, najpierw na etacie asystenta stażysty, a następnie asystenta (od 1975 r.) i starszego asystenta (od 1976 r.). Ukończył w tym czasie roczny kurs pedagogiki szkoły wyższej. Pracę doktorską obronił z wyróżnieniem w 1979 r. Po uzyskaniu stopnia doktora nauk leśnych rozpoczął pracę na etacie adiunkta (od 1980 r.). Od listopada 1981 r. do kwietnia 1983 r. przebywał na stypendium im. Humboldta w Uniwersytecie Ludwika Maksymiliana w Monachium, Instytucie Ochrony Lasu w Hann.-Munden i Muzeum Przyrody w Wiedniu. W 1987 r. po zdaniu z wyróżnieniem kolokwium habi-

litacyjnym uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk leśnych, po czym od 1988 r. rozpoczął pracę na etacie docenta, a następnie, od 1997 r., na stanowisku profesora AR. Tytuł naukowy profesora uzyskał w 1999 r.

Dla dokończenia wcześniej rozpoczętych prac w RFN uzyskał czteromiesięczne stypendium ufundowane przez Deutsche Forschungsgemeinschaft (1987 r.) oraz wznowienie na okres pół roku stypendium im. Humboldta (1990 r.). Odbył także czteromiesięczny staż naukowy na Uniwersytecie Rolniczym w Uppsala (1991 r.) oraz wiele zagranicznych krótkoterminowych staży naukowych m. in. w Uniwersytecie we Freiburgu, ETH w Zurychu i Uniwersytecie Rolniczym w Wiedniu.

Główne zainteresowania naukowe prof. T. Kowalskiego obejmują fitopatologię leśną oraz związaną z nią mikologię. Poprzez badania nad chorobami drzew w rejonach przemysłowych przyczynił się do opracowania wytycznych zagospodarowania lasu w drzewostanach wzrastających pod wpływem emisji. W badaniach nad

ważnymi gospodarczo chorobami drzew zajmował się m. in.: osutką sosny, zamieraniem pędów sosny, zamieraniem dębu, buka i świerka oraz epifitozyjnie występującymi chorobami żółdki. Oprócz badań nad uwarunkowaniami pojawu tych chorób, wiele uwagi poświęcał badaniom ich etiologii. Badania te pozwoliły na stwierdzenie występowania po raz pierwszy w Polsce takich sprawców chorób jak: *Crumenulopsis sororia*, *Lophodermella sulcigena*, *Cyclaneusma minus*, *Dothistroma septospora* czy *Lophodermium seditiosum*. Wspólnie z Prof. H. Butniem (RFN) wyjaśnił udział i rolę grzybów w procesie naturalnego oczyszczania pni z gałęzi w odniesieniu do 11 iglastych i liściastych gatunków drzew leśnych. Zajmował się także grzybami endofitycznymi zasiedlającymi w sposób bezobjawowy różne organy roślinne oraz możliwością powodowania przez nie chorób w warunkach stresowych. Osiągnięcia z zakresu mikologii to przede wszystkim: opisanie dziewięciu nowych dla nauki gatunków grzybów oraz jednego nowego rodzaju, określenie nieznanych dotychczas powiązań stadiów wegetatywnych grzybów ze stadiami generatywnymi, wykrycie nowych form morfologicznych i nowych stanowisk niektórych grzybów oraz ustalenie we współpracy z Instytutem Maxa Plancka składu chemicznego krystalicznej substancji produkowanej przez *Mollisia* sp. wpływającej hamująco na rozwój grzybni wielu patogenów *in vitro*.

Jest autorem lub współautorem 221 opracowań, w tym 108 publikacji, 26 nie opublikowanych dokumentacji naukowych z wieloletnich badań, 39 referatów naukowych, 8 recenzji książek dla czasopism i 40 ekspertyz dla gospodarki leśnej. Pośród prac opublikowanych czołową pozycję zajmują oryginalne prace naukowe o charakterze monografii lub rozpraw (82 publikacje). W języku niemieckim i angielskim opublikował 57 prac, z czego 50 w czasopismach zagranicznych, głównie: *European Journal of Forest Pathology*, *Mycological Research*, *Canadian Journal of Botany*, *Sydowia*, *Mycologia*, *Journal of Phytopathology*, *Österreichische Zeitschrift für Pilzkunde* i *Systematical and Applied Microbiology*. Pośród 39 referatów, 19 wygłosił w języku niemieckim, w tym 15 poza granicami kraju. Brał udział w pięciu międzynarodowych sympozjach naukowych. Jest współautorem 6 projektów wynalazczych zgłoszonych do opatentowania, opublikowanych w Biuletynie Urzędu Patentowego.

Od 1975 r. do chwili obecnej prowadzi różnorodne zajęcia dydaktyczne: wykłady z zakresu fitopatologii leśnej z mikrobiologią dla studentów stacjonarnych Wydziału Leśnego, specjalności „Ochrona Zasobów Leśnych” (od 1997 r.), wykłady dla studentów I stopnia Zawodowego Studium Zaocznego (1990–1997), wykłady

monograficzne „choroby drzew w rejonach przemysłowych”, wykłady na Podyplomowym Studium Hodowli i Ochrony Lasów Górskich (1987–1990), ćwiczenia laboratoryjne i terenowe z fitopatologii leśnej. Prowadził wykłady w ramach seminariów na Uniwersytecie we Freiburgu i ETH w Zurychu. W 1997 r. zorganizował i przeprowadził 10-dniowy kurs z zakresu chorób drzew dla 60 pracowników Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin, finansowany ze środków Unii Europejskiej (FAI). Prowadził wykłady dla członków Polskiego Towarzystwa Chirurgów Drzew (1995) i rzeczoznawców Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Ogrodnictwa (1995 r.). Brał udział w tygodniowym szkoleniu doktorantów z obszaru krajów skandynawskich w Lund (VIII. 1992).

Sprawował opiekę nad 2 pracami doktorskimi, z których jedna została ukończona z wyróżnieniem. Przyjął 9 osób na krótkoterminowe staże naukowe, z czego 7 z zagranicy. Jest promotorem 50 prac magisterskich i inżynierskich oraz recenzentem 3 prac habilitacyjnych, 3 prac doktorskich i 55 prac magisterskich i inżynierskich. Wykonał ok. 70 recenzji prac naukowych, głównie naukowców z zagranicy dla czasopisma „*European Journal of Forest Pathology*” i „*Forest Pathology*”.

Jest członkiem Komitetu Nauk Leśnych PAN i przewodniczącym Sekcji Ochrony Lasu tego Komitetu (od 1999 r.), członkiem Komitetu Narodowego IUFRO (od 1993 r.), członkiem towarzystw naukowych: Polskiego Towarzystwa Fitopatologicznego (od 1976), Brytyjskiego Towarzystwa Mikologicznego (od 1990 r.) oraz IUFRO Working Party S 2. 06. 04 (od 1983 r.), a także członkiem Kolegium Redakcyjnego czasopisma „*European Journal of Forest Pathology*” (od 1988 r.) i „*Dendrobiology*” (od 2000 r.) oraz członkiem Rady Naukowej Parku Narodowego „Bory Tucholskie” (1996–1999) i Ojcowskiego Parku Narodowego (od 2000 r.).

Pracował w organach opiniodawczych: w Zespole Ekspertów Ministra Edukacji Narodowej (1992–1994), w Grupie Roboczej Zespołu Ekspertów Nauk Rolniczych (od 1996 r.), Senackiej Komisji ds. Nauki (1999–2002) oraz licznych komisjach wydziałowych: Komisji Rekrutacyjnej, Komisji ds. Pomocy Materialnej Studentów i Komisji Oceniającej. Przez trzy kadencje był przewodniczącym Wydziałowej Komisji ds. Dydaktyki. Był pełnomocnikiem Dziekana ds. studenckich praktyk zagranicznych. W latach 1979–1981 był przewodniczącym Uczelnianej Rady Młodych Pracowników Nauki.

Za osiągnięcia naukowe był dwukrotnie wyróżniony Indywidualną Nagrodą Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, Zespołową Nagrodą Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz 18-krotnie nagrodą Rektora AR w Krakowie. Jest odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi.

Dziekan Wydziału Ogrodniczego

Prof. dr hab. Włodzimierz Jakub Sady

Urodzony 26 lipca 1946 r. w Porąbce Uszewskiej.

Absolwent AR w Krakowie 1972, dr nauk rolniczych 1977, dr hab. 1987, prof. 1996 AR w Krakowie; asystent 1972–1974, st. asystent 1974–1977, adiunkt 1977–1989 w Instytucie Produkcji Ogrodniczej, doc. 1989–1996, kierownik Katedry Uprawy Roli i Nawożenia Roślin Ogrodniczych 1992–, prof. nadzw. 1996.

Staże: Long Island Horticultural Research Laboratory, Cornell Univ., USA, 1980.

Czł.: Kom. Nauk Rolniczych i Leśnych PAN, Oddz. w Krakowie, 1988–1994, Pol. Tow. Nauk Ogrodniczych 1987–, International Society for Horticultural Science 1996–, Stow. Inżynierów i Techników Ogrodnictwa 1972– (prezes Oddz. w Krakowie 1982–1986), Krakowskiego Tow. Ogrodniczego 1971–.

Badania: ustalanie potrzeb nawożenia i żywienia mineralnego roślin warzywnych uprawianych na różnych typach gleb i podłożach, z uwzględnieniem aspektów wartości zdrowotnej warzyw i zagrożeń dla środowiska, jako skutków chemizacji rolnictwa.

Publikacje: autor lub współautor 74 oryginalnych prac naukowych, 6 podręczników, 75 prac popularnonaukowych i innych opracowań m.in. *Przydatność różnych podkładów grzejnych i podłoży organicznych w wiosennej uprawie szklarniowej melona*, Acta Agr. Et Silv., ser. Agr. 1979, XVIII, *Wpływ składu mineralnego pożywki i wybranych czynników agrotechnicznych na wzrost i plonowanie pomidora (*Lycopersicon esculentum* M i U)*, w uprawie metodą cienkowarstwowych kultur przepływowych (CKP), Zeszyty Naukowe AR w Krakowie, 1987, Rozpr. Hab. 116, *Effect of different forms*

of nitrogen on the quality of lettis yield (współaut.), Symposium ISHS, Naaldwijk 10–16 Sept. 1994, Acta Hort., 401, *Wpływ zróżnicowanego nawożenia azotem na wielkość i jakość oraz zdolność przechowalniczą plonu kapusty głowastej białej uprawianej w tunelu foliowym* (współaut.), Nowe Rośliny i Technologie w Ogrodnictwie, PTNO, 1996, *Spring cabbage yield and quality as related to nitrogen fertilizer type and method of fertilizer application* (współaut.), Acta Hort. 506, 1999, *Changes of nitrate and cadmium content in carrots as related to soil and climatic factors* (współaut.), Folia Hort. 11/2, 1999, podr.: *Uprawa warzyw pod osknanami* (rodz. Melon oraz Kawon) 1993, *Uprawa warzyw w polu* (rodz. Dynia, Melon, Kawon) 1994, *Uprawa warzyw metodą integrowaną*, rozdz.: cz. I: *Zasady uprawy roli i nawożenia roślin*, cz. II *Metoda integrowana w produkcji ogrodniczej szansą dla regionu* 1995, *Przewodnik do ćwiczeń z uprawy roli i nawożenia roślin ogrodniczych* (współaut.) 1994, *Nawożenie warzyw polowych 2000*, *Uprawa marchwi* (współaut.) 2000.

Autor 1 patentu i 1 wzoru użytkowego, 5 ekspertyz, 7 prac wdrożeniowych, Promotor 4 prac doktorskich.

Nagrody i odznaczenia: indywidualna III st. Min. Edukacji Narod. 1989; Brązowy Krzyż zasługi 1978, Srebrna Odznaka „Za pracę społeczną dla miasta Krakowa” 1988.

Działalność pozanaukowa: czł. Woj. Zesp. Ds. Restrukturyzacji i Modernizacji Ogrodnictwa w Rzeszowie 1995, czł. Woj. Spół. Rady Doradztwa Rolniczego przy Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Boguchwale 1996.

Hobby: historia starożytna i historia Polski, sport.

Dziekan Wydziału Techniki i Energetyki Rolnictwa

Prof. dr hab. Józef Kowalski

Urodził się w 1942 r. w Czańcu k/Kęt. Studia wyższe ukończył w 1965 r. na Wydziale Rolniczym ówczesnej Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie. Bezpośrednio po studiach podjął pracę zawodową w Katedrze Mechanizacji Rolnictwa. Do dzisiaj pracuje w tej samej jednostce organizacyjnej, w której, w wyniku reorganizacji Uczelni zmieniały się jedynie nazwy. Stopień naukowy

doktora nauk rolniczych uzyskał w 1972 r. na Wydziale Rolniczym, jego promotorem był docent R. Gąska. Problematyka rozprawy doktorskiej dotyczyła zagadnień technicznych a konkretnie przydatności podnośników hydraulicznych ciągników do pracy z plugami. Po doktoracie nastąpiła zmiana zainteresowań naukowych. Było to konsekwencją profilu Katedry i dostosowania się

do najważniejszych problemów ówczesnego rolnictwa, zwłaszcza regionu Małopolski. Mogło to mieć niewątpliwy wpływ na jego dalszy awans naukowy, bowiem stopień naukowy doktora habilitowanego uzyskał dopiero w 1991 r. Przewód habilitacyjny przeprowadził na Wydziale Techniki Rolniczej Akademii Rolniczej w Lublinie. Działalność przed i po habilitacji dotyczyła następujących kierunków badawczych:

- programowanie mechanizacji w mikro i makroskali,
- energochłonność produkcji rolniczej, ze szczególnym uwzględnieniem sektora prywatnego,
- modelowanie mechanizacji dla wielkostadnych ferm produkcji zwierzęcej,
- algorytmizacja projektowania zestawów maszynowych dla różnych typów gospodarstw i działów produkcyjnych,
- badania efektywności mechanizacji rolnictwa.

W ostatnim okresie skupił się głównie na problemach efektywności postępu naukowo – technicznego w rolnictwie. Pod jego kierunkiem dwóch pracowników Katedry wykonało rozprawy doktorskie. Nominację otrzymał w 1997 r. Prof. Kowalski w swojej specjalności naukowej ma ugruntowany autorytet w skali kraju. Świadczą o tym liczne recenzje prac doktorskich, habilitacyjnych i w postępowaniu na tytuł naukowy.

Bardzo silną stroną w pracy zawodowej prof. J. Kowalskiego jest działalność dydaktyczno – wychowawcza. Pomijając w tym miejscu szczegółowe wyliczanie rodzaju i ilości prowadzonych zajęć dydaktycznych, na-

łoży przede wszystkim podkreślić pełne zaangażowanie w stały proces modernizacji planów i programów studiów. Zebrane doświadczenia zostały dostrzeżone i wykorzystane w skali kraju, gdzie przez długi okres czasu pełnił funkcję sekretarza Zespołu Naukowo – Dydaktycznego ds. Mechanizacji Rolnictwa przy Ministrze Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Prof. Kowalski pełnił wiele funkcji o charakterze dydaktyczno – wychowawczym począwszy od opiekuna grup, studenckiego ruchu naukowego, komisje wydziałowe i senackie, a skończywszy na funkcjach najpierw prodziekana ds. studenckich a później dziekana Wydziału Techniki i Energetyki Rolnictwa. Szczególną uwagę przywiązywał do rekrutacji kandydatów na studia na Wydziale.

Część pełnionych funkcji o charakterze dydaktyczno – wychowawczym jest ściśle powiązana z działalnością organizacyjną. Ponownie został wybrany dziekanem Wydziału Techniki i Energetyki na drugą kadencję. Jest zaangażowany w działalności korporacyjnej PAN, pełniąc od wielu lat funkcję członka Komitetu Techniki Rolniczej, oraz Sekcji Karpackiej Komitetu Zagospodarowania Ziemi Górskich, był założycielem Polskiego Towarzystwa Inżynierii Rolniczej, gdzie aktualnie pełni funkcję sekretarza Zarządu Głównego. Od szeregu lat jest współorganizatorem krajowych i międzynarodowych konferencji, sympozjów i seminariów naukowych. Za całokształt osiągnięć twórczych był wielokrotnie nagradzany i wyróżniany m. in. Krzyżem Kawalerskim OOP oraz Złotym Krzyżem Zasługi i Medalem Edukacji Narodowej.

Dziekan Wydziału Technologii Żywności

Prof. dr hab. Tadeusz Tuszyński

Tadeusz Tuszyński urodził się 20 września 1945 roku w Leopoldowie, powiat Lipsko n/Wisłą, obecnie woj. mazowieckie. Świadectwo dojrzałości uzyskał po ukończeniu Technikum Browarniczego w Tychach (1959–1964). Jest absolwentem Wydziału Chemii Spożywczej Politechniki Łódzkiej (1964–1969). Pracę magisterską nt. „Oczyszczanie drożdży petrochemicznych”, wykonał pod kierunkiem prof. Zdzisława Włodarczyka. Po ukończeniu studiów został zatrudniony w Zakładach Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego „Horlex”

w Lipsku n/Wisłą, jako stażysta, następnie mistrz produkcji, kierownik Oddziału i kierownik produkcji Zakładu. Rozprawę doktorską „Optymalizacja produkcji destylatu wiśniowego”, wykonał w Instytucie Technologii Fermentacji i Mikrobiologii Technicznej Politechniki Łódzkiej, pod kierunkiem prof. Bolesława Bachmana i obronił w 1977 roku, uzyskując stopień naukowy doktora nauk technicznych.

W listopadzie 1976 roku podejmuje pracę w Krakowskiej Akademii Rolniczej, początkowo na stanowisku

starszego asystenta, a następnie adiunkta (Zakład Biotechnologii). Od 1977 do 1981 roku zostaje dodatkowo zatrudniony w ZPOW „Zamvinex” w Łącku Górnym jako specjalista technolog.

Rozprawę habilitacyjną pt.: „Fizyczne, chemiczne i biotechnologiczne aspekty występowania metanolu w moszczach i destylatach owocowych”, przedstawił Radzie Wydziału Rolniczego z Oddziałem Technologii Żywności. W 1995 roku został powołany na stanowisko profesora nadzwyczajnego AR w Katedrze Biotechnologii Żywności.

Dorobek naukowy prof. Tadeusz Tuszyński obejmuje łącznie 150 pozycji, w tym 48 oryginalnych opublikowanych prac badawczych (17 w języku angielskim lub niemieckim), 45 referatów i komunikatów naukowych (10 w językach kongresowych), 12 monografii i prac przeglądowych, 11 opracowań popularnonaukowych, 34 ekspertyzy, prace projektowe i techniczno-technologiczne oraz 3 zgłoszenia patentowe i projekty wynalazcze.

Zainteresowania naukowo-badawcze Tadeusza Tuszyńskiego zostały ukierunkowane w kolejnych etapach nauki i pracy zawodowej oraz podczas licznych wyjazdów zagranicznych, i są ściśle związane z biotechnologią i mikrobiologią techniczną, technologią fermentacji napojów alkoholowych i bezalkoholowych, a także drożdży *Saccharomyces cerevisiae*. W obrębie powyższych zagadnień zajmował się przez wiele lat komponentami smaku i aromatu destylatów owocowych.

Na podstawie wyników doświadczeń zmodyfikował system oceny destylatów i wódek typu koniakowego poprzez tzw. destylację frakcjonowaną. Udowodnił wpływ stopnia dojrzałości owoców, różnych obróbek technologicznych i obecnej mikroflory na uwalnianie metanolu z pektyn oraz jego zawartość początkową, potencjalną i całkowitą. Wniósł o raz pierwszy o strukturalnych przyczynach zahamowania końcowej demetylacji macierzystych pektyn owoców i moszczów oraz możliwości występowania izoenzymów pektynesterazy w moszczu jabłkowym. Określił dynamikę uwalniania metanolu z pektyn w warunkach symulujących przewód pokarmowy człowieka oraz badał kinetykę reakcji estryfikacji.

Wykazał bardzo korzystny wpływ niektórych par jonów oraz ich mieszanin na wydłużenie fazy logarytmicznego wzrostu komórek, syntezę trehalozy i enzymów, wykonał również bardzo bogatą dokumentację mikroskopową komórek, techniką skaningu i ultracienkich skrawków.

Profesor Tadeusz Tuszyński jest promotorem trzech prac doktorskich. Pod kierunkiem profesora wykonane zostały dotychczas 53 prace magisterskie. Od wielu lat realizuje ponadwymiarową ilość godzin dydaktycznych (270–410), głównie w formie wykładów, seminariów i konwersatoriów z technologii fermentacji i napojów, biotechnologii żywności i bioprocusów, gospodarki energetycznej, wodnej i ściekowej oraz innych przedmiotów. Odbił kilkanaście staży naukowych i szkoleniowych, między innymi w Uniwersytecie Humboldta i Uniwersytecie Technicznym w Berlinie (7 miesięcy), Wyższej Szkole Technologii Fermentacji i Biotechnologii w Geisenheim oraz Köthen (8 tygodni), jak również innych ośrodkach naukowych Niemiec, Belgii, Grecji, Francji, Portugalii, Szkocji, Włoch i Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Profesor Tadeusz Tuszyński bardzo aktywnie angażował się w działalność organizacyjną, między innymi jako: pełnomocnik dziekana ds. praktyk i zajęć terenowych, społeczny inspektor pracy, koordynator programów TEMPUS, organizator i przewodniczący sesji naukowych, kursów, szkoleń i seminariów, inicjator oraz koordynator współpracy wydziału z uniwersytetami zagranicznymi i zakładami przemysłowymi, członek komisji senackiej i rad programowych kilku czasopism naukowych, członek Akademii Wina, towarzystw naukowych i NOT oraz inicjator powołania Społecznej Rady Konsultacyjnej Wydziału Technologii Żywności.

W 1990 roku prof. Tuszyński został wybrany po raz pierwszy prodziekanem ds. Oddziału Technologii Żywności, opracował plany rozwoju tego kierunku studiów, który konsekwentnie realizował. Podczas pełnienia funkcji prodziekana (1990 – 1994), a następnie dziekana (1994 do 1999 roku), Wydział Technologii Żywności przeszedł trudną drogę transformacji od niewielkiego Oddziału przy Wydziale Rolniczym do samodzielnego Wydziału z pełnymi uprawnieniami akademickimi, znacząco został również powiększony (studia zaoczne, poddyplomowe) i wzmocniony kadrowo. Zaprojektowano także i szczęśliwie zakończono w tym czasie realizację tzw. zamkniętego stanu surowego, funkcjonalnego kompleksu nowych budynków Wydziału. Od 1996 roku prof. Tadeusz Tuszyński kieruje Katedrą Technologii Fermentacji i Mikrobiologii Technicznej.

Prof. dr hab. inż. Tadeusz Tuszyński został ponownie wybrany (8 maja 2002) dziekanem Wydziału Technologii Żywności na kadencję 2002–2005.

Doktorat honoris causa prof. Saturnina Zawadzkiego

Uroczystość wręczenia doktoratu honoris causa Akademii Rolniczej w Krakowie prof. Saturninowi Zawadzkiemu odbyła się w Centrum Kongresowym AR w dniu 25 lutego 2002 roku

Profesor Saturnin Zawadzki urodził się w 1923 roku w Radomiu w rodzinie o bogatych tradycjach leśnych. Jego życiorys obfitował w burzliwe wydarzenia, typowe dla pokolenia Kolumbów polskich. Tajna matura w okresie okupacji hitlerowskiej, działalność w podziemiu w ramach ZWZ-AK, później służba w II Armii Wojska Polskiego i w czasie jej trwania rozpoczęte studia wyższe na Wydziale Rolnym UMCS w Lublinie, które kończy w 1950 roku uzyskując dyplom inżyniera i magistra nauk agrotechnicznych.

Jeszcze w okresie studiów podejmuje pracę w Katedrze Gleboznawstwa UMCS w charakterze zastępcy asystenta, asystenta, starszego asystenta, a następnie adiunkta, pozostając pod bezpośrednim kierownictwem profesora dr hab. Bohdana Dobrzańskiego Kierownika Katedry, a następnie twórcy i założyciela Instytutu Agrofizyki PAN w Lublinie.

Stopień naukowy doktora nauk rolniczych Profesor Zawadzki uzyskał na Wydziale Rolniczym ówczesnej WSR w Lublinie w 1957 roku. Habilitował się na tym samym wydziale w 1964 roku. Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego uzyskał w 1972 roku, zaś profesora zwyczajnego w 1983 roku. W 1979 roku został wybrany na członka Korespondenta PAN, a w 1989 roku na członka rzeczywistego PAN. Wszystkie jego awanse naukowe były konsekwencją talentu, pracowitości i wewnętrznej dyscypliny.

Profesor Saturnin Zawadzki jest znanym i uznanym specjalistą z zakresu gleboznawstwa i agrofizyki gleb. Jego osiągnięcia naukowo-badawcze mają duże znaczenie poznawcze i użyteczne. Do jego najwartościowszych osiągnięć należy zaliczyć wyjaśnienie genezy koncentracji węgla wapnia w profilu hydrogenicznym, a także mechanizm powstawania poligonalnej mikro-rzeźby powierzchni gleb murszowych pod wpływem ich przemian. Inny, ale także poważny kierunek badawczy dorobku profesora S. Zawadzkiego stanowią prace z pogranicza agrofizyki, a więc specjalności bardzo zbliżonej do inżynierii rolniczej. Ważne znaczenie mają również prace laboratoryjne związane z doskonał-

niem metod i aparatury do oznaczania właściwości fizycznych gleb. W ramach tych prac profesor S. Zawadzki opracował odpowiednie projekty i doprowadził do wykonania oryginalnych zastawów sprzętu do polowego i laboratoryjnego badania gleb w zakresie zdolności retencyjnej utworów glebowych, w który następnie zaopatrzyło się kilka ośrodków naukowych w Polsce.

Dorobek publikacyjny Profesora obejmuje łącznie ponad 160 prac w tym 15 podręczników i skryptów. 18 oryginalnych prac opublikowanych zostało w językach kongresowych, głównie angielskim. Ważnym elementem działalności naukowo – wdrożeniowej jest uzyskanie 5 patentów oraz szereg ekspertyz i opracowań popularno – naukowych wykorzystanych bezpośrednio w praktyce rolniczej i badaniach laboratoryjnych. W uznaniu osiągnięć naukowych profesor Saturnin Zawadzki był wielokrotnie nagradzany i odznaczany, między innymi kilkoma nagrodami Rektora UMCS, Rektora WSR w Lublinie, Wydziału Nauk Rolniczych i Leśnych PAN, Sekretarza Wydziału V PAN i Ministra Nauki Szkolnictwa Wyższego i Techniki (trzykrotnie), Wiceprezesa Rady Ministrów i innymi.

W zakresie kształcenia kadr profesor Zawadzki wypromował 2 doktorów, wykonał wiele recenzji prac doktorskich, habilitacyjnych (w tym także z Akademii Rolniczej w Krakowie), opinii do tytułu profesora, doktora honoris causa, jak również superrecenzji dla potrzeb Centralnej Komisji Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych.

Osiągnięć twórczych profesora Zawadzkiego nie można oceniać tylko na podstawie publikacji czy kształcenia kadr. Jest to, bowiem wielka osobowość oddziałująca twórczo na całość nauk rolniczych i leśnych w Polsce w ostatnich 40-tu latach. Początki tej kariery naukowej związane są z UMCS, a następnie WSR w Lublinie, a szczególnie z Instytutem Melioracji i Użytków Zielonych Oddziałem w Lublinie, którego profesor był organizatorem od podstaw i budowniczym i gdzie pracował ponad 30 lat. Po zakończeniu tego dzieła w Lublinie zostaje powołany na dyrektora całego Instytutu w Falentach koło Warszawy, na krótko jednak gdyż Jego talent i zdolności organizacyjne już wcześniej dostrzeżę kierownictwo Wydziału V PAN powołując Go w 1980 roku na Zastępcę Sekretarza Wydziału. Od tego też momentu, zachowując bliskie kontakty z IMUZ-em Profesor Zawadzki na stałe powiązał się z Polską Akademią Nauk pełniąc w latach 1984–1989 funkcję Zastępcy Sekretarza Naukowego Polskiej Akademii Nauk, a następnie w kolejnych trzech kadencjach

był wybierany Sekretarzem, a po zmianach Przewodniczącym Wydziału V Nauk Rolniczych Leśnych i Weterynaryjnych.

Cały przeszło 20-letni okres pracy w PAN to wyjątkowa działalność dla nauk rolniczych w skali krajowej. W tym czasie, bowiem Profesor Zawadzki pełniąc funkcję Przewodniczącego Wydziału Nauk Rolniczych Leśnych i Weterynaryjnych Polskiej Akademii Nauk miał bezpośredni kontakt z wieloma placówkami PAN, a także 16 Komitetami Naukowymi podległymi temuż Wydziałowi ustalając ich kierunki badawcze i opiniując działania lub przewodnicząc ich Radom Naukowym.

Bardzo ważnym osiągnięciem z tego okresu jest także zainicjowanie ścisłej współpracy z zespołem Nauk Rolniczych KBN i Ministerstwami: Edukacji Narodowej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska polegającej na organizowaniu cyklicznych spotkań konsultacyjnych podsekretarzy stanu tych ministerstw odpowiedzialnych za nauki rolnicze i leśne, a którym przewodniczył Sekretarz V Wydziału PAN.

Wszystkie te funkcje i działania Profesora Zawadzkiego znacznie Go przybliżyły i związały, także ze środowiskiem naukowym Krakowa, a szczególnie z ośrodkiem naukowym inżynierii rolnej.

Był to okres dynamicznego rozwoju kadry naukowej w tej dyscyplinie, a swoistą zasługą Profesora było afilowanie przy Wydziale V PAN Polskiego Towarzystwa Inżynierii Rolniczej, które wspólnie z Komitetem Techniki Rolniczej PAN zainspirowały powołanie nowych i wartościowych wydawnictw naukowych o wysokiej randze w skali krajowej. Poza działalnością wydawniczą obydwie instytucje prowadzą od lat ożywioną działalność organizacyjną w zakresie upowszechniania nauki przez organizację konferencji, sympozjów i szkół naukowych. Od szeregu lat Profesor Zawadzki jest stałym uczestnikiem tych imprez naukowych, prowadząc wykłady z zakresu organizacji nauki i etyki naukowej. Właśnie ta strona Jego działalności bezpośrednio wiąże się ze szkoleniem kadr naukowych w zakresie inżynierii rolniczej i to stanowi bezpośredni motyw do inicjatywy środowiska krakowskiego o wyróżnienie Go najwyższym zaszczytem w postaci honorowego tytułu doktora honoris causa Akademii Rolniczej w Krakowie.

Wszystkie wymienione formy pracy i osiągnięcia twórcze Profesora Saturnina Zawadzkiego wynikają z jego osobowości i charakteru. Jest niezwykle skromnym i życzliwym człowiekiem, któremu najwyższą radość sprawiają awanse i sukcesy nie tylko jego uczniów. Dba jednak, aby były one efektem rzetelnej i uczciwej pracy. Nie toleruje przyspieszonych awansów na drodze ubiegania przepisów czy też stawianych wymogów. Wszelkie własne awanse i wyróżnienia, a jest ich nie mało zawdzięcza połączeniu talentu z pracowitością.

W uzupełnieniu wymienionych osiągnięć naukowych i organizatorskich profesora Zawadzkiego pragnę

wskazać na aktualne uczestnictwo w wielu zagranicznych i krajowych organizacjach naukowych a to:

– Akademii Nauk Agrarnych Republiki Białorusi – członek zagraniczny,

– Rumuńskiej Akademii Nauk Rolniczych i Leśnych – członek honorowy,

– Rumuńskiego Towarzystwa Gleboznawczego – członek honorowy,

– Węgierskiej Akademii Nauk – członek honorowy.

Pełnione aktualnie funkcje w organizacjach krajowych:

– Członek Prezydium Polskiej Akademii Nauk (od 1990 do 2002),

– Członek Kolegium Wydziału Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych,

– Członek Komitetu (Prezydium Komitetu) Gleboznawstwa i Chemii Rolnej PAN,

– Członek Komitetu Etyki w Nauce przy Prezydium PAN,

– Przewodniczący Rady Naukowej Instytutu Agrofizyki PAN i Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych.

Oraz wielu innych towarzystw i instytucji naukowych.

Wyrazem uznania działalności patriotycznej, naukowej i organizatorskiej, są liczne Jego odznaczenia. Oto niektóre z nich:

Za działalność w okresie okupacji hitlerowskiej i późniejszą Profesor Zawadzki otrzymał następujące ordery, odznaczenia wojskowe i państwowe:

Medal Zwycięstwa i Wolności, Odznaka Grunwaldzka, Krzyż Partyzancki, Krzyż Armii Krajowej (Londyn), Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Krzyż Oficerski Odrodzenia Polski, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Tytuł Honorowy – Zasłużony Nauczyciel PRL i inne.

Jak wcześniej wspomniałem, prof. Saturnin Zawadzki jest znanym i uznanym specjalistą z zakresu gleboznawstwa i inżynierii rolniczej, jak również powszechnie szanowanym człowiekiem i uczonym.

Włączenie Go do grona doktorów honoris causa Akademii Rolniczej w Krakowie stanowić będzie niewątpliwie zaszczyt dla naszej Uczelni.

Kończąc to wystąpienie pragnę dołączyć jeszcze osobistą refleksję. Pana Profesora Zawadzkiego znam od lat pięćdziesiątych ubiegłego wieku. Miałem okazję przez wiele lat bezpośrednio współpracować z Panem Profesorem. Był on dla mnie niedoścignionym wzorem wspaniałego człowieka, a ponadto nieformalnym opiekunem pracy doktorskiej, oraz prawnym recenzentem w przewodzie habilitacyjnym.

Dzisiejsze moje wystąpienie traktuję jako podziękowanie za wcześniej doznaną opiekę i wsparcie ze strony Pana Profesora – Dziękuję za uwagę.

prof. dr hab. Stanisław Kopeć

Wystąpienie prof. Saturnina Zawadzkiego podczas uroczystości 25.02.2002 r. w Akademii Rolniczej im. H. Kołłątaja w Krakowie

Magnificencjo Rektorze! Wysoki Senacie!
Wysoka Rado Wydziału Techniki i Energetyki Rolnictwa!
Szanowny Promotorze!
Dostojni Goście, Przyjaciele, Koledzy,
Najbliższa Rodzino, Panie, Panowie!

Dzisiaj należy do wyjątkowych w moim życiu. Oto spotyka mnie zaszczyt wyróżnienia najwyższą godnością akademicką – tytułem doktora honoris causa Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie.

W tej chwili wielkiego wzruszenia, myśl moja biegnie do początku 1948 roku, kiedy to Profesor Bohdan Dobrzański zaproponował mi asystenturę w Katedrze Gleboznawstwa na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Był to także moment wyjątkowy w moim życiu, chociaż realia zupełnie odmiennie od dzisiejszych. Byłem wówczas studentem II roku w mundurze porucznika artylerii, krótko po zwolnieniu z wojska. Zarabiałem na utrzymanie fotografowaniem i reperacją zegarków. A propozycja Profesora była niespodziewana i przekraczała najśmielsze moje marzenia.

Przyjmując mnie do grona swoich, Profesor stworzył mi szansę, wskazał mi drogę, którą mogę kroczyć, a droga ta po 54 latach doprowadziła mnie tu, do historycznej, królewskiej stolicy pod Wawel na to dzisiejsze uroczyste spotkanie, na którym wśród dostojnego grona występuję po raz pierwszy w życiu w tożsamości akademickiej.

Przeżywam szczególne wzruszenie i nie opuszcza mnie myśl o mistrzu, a również znakomitym przyjacielu, człowieku pełnym twórczych inicjatyw, które potrafił skutecznie wcielać w życie. Właśnie jednej z tych inicjatyw: **Roli Prof. Bohdana Dobrzańskiego w organizacji badań agrofizycznych** chciałbym zająć Państwa uwagę w ciągu najbliższych kilkunastu minut.

Tych z Państwa, którzy nie zetknęli się z **agrofizyką** jako gałęzią wiedzy, informuję, że jest to, najogólniej ujmując, fizyka stosowana w rolnictwie, analogicznie jak chemia stosowana w rolnictwie nazywana jest agrochemią czyli chemią rolniczą.

Zarówno osoba inicjatora, jak też miejsce, czas powstania i charakter placówki naukowej zajmującej się agrofizyką nie były przypadkowe.

Prof. B. Dobrzański w czterdziestolecie po II wojnie światowej był nie tylko znanym gleboznawcą w skali międzynarodowej, ale także wybitnym organizatorem nauki.

Wielokrotnie podkreślał w swych publicznych wypowiedziach, że potrzebę wprowadzenia fizyki do nauk rolniczych zaszczytliwi mu jego nauczyciele na Politechnice Lwowskiej, gdzie studiował, a następnie pracował przed wojną.

Po wojnie jako kierownik katedry gleboznawstwa na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej i w Akademii Rolniczej w Lublinie rozwijał między innymi badania fizycznych właściwości gleb. Jednocześnie dojrzewała w nim idea utworzenia placówki na wzór istniejącego w Leningradzie (obecnie St. Petersburgu) Instytutu Agrofizyki. Realizacja tej idei odbywała się w kilku etapach.

Na przełomie lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych rozpoczął od przygotowywania kadry. Swoich uczniów wysyłał na staże do renomowanych ośrodków naukowych w Holandii, Szwajcarii, Szwecji i b. ZSRR w celu zapoznania się ze stosowanymi tam metodami i nowoczesnym sprzętem laboratoryjnym głównie w dziedzinie fizyki gleb. Po ich powrocie stwarzał warunki do wprowadzania nowości w laboratoriach ośrodka lubelskiego.

Patrząc jednak perspektywnie, Profesor doszedł do wniosku, że dla radykalnego przyspieszenia wdrażania metod czerpanych z nauk ścisłych należy przygotować nową kadrę młodych fizyków, którzy zdobywszy stosowną wiedzę z zakresu nauk rolniczych potrafią samodzielnie prowadzić badania teoretyczne podbudowujące nauki rolnicze. Uważał, że spełnienie tych warunków może zapewnić jedynie placówka naukowa specjalnie w tym celu utworzona w Polskiej Akademii Nauk i zlokalizowana w Lublinie.

Od powstania koncepcji do jej realizacji jest zwykle droga daleka, trudna i nie zawsze wieńczona sukcesem. Ale prof. B. Dobrzański był z natury optymistą, tryskającym inicjatywą, przekonywającym, wytrwałym negocjatorem i skutecznym konsekwentnym realizatorem dojrzałych pomysłów.

Jako rektor i organizator wyższych uczelni akademickich w Lublinie znał doskonale lokalne środowisko naukowe, wiedział, że może liczyć na pomoc kolegów z nauk ścisłych i technicznych oraz na własnych uczniów i współpracowników.

Profesor od roku 1960 był członkiem PAN i uczestniczył w gremium kierowniczym Wydziału Nauk Rolniczych i Leśnych Polskiej Akademii Nauk, w którym od połowy lat sześćdziesiątych uczestniczył także prof. Janusz Haman z ośrodka naukowego lubelskiego, co miało znaczenie dla dalszego biegu sprawy.

W Wydziale Nauk Rolniczych i Leśnych PAN poddano gruntownej analizie potrzebę i możliwości utworzenia placówki naukowej, dla której ustalono wstępne zadania.

W 1967 roku w ramach Zakładu Fizjologii Roślin PAN w Krakowie, kierowanej wówczas jeszcze przez prof. Franciszka Góskiego, utworzono pracownię agrofizyki jako komórkę inicjalną. Tym samym Kraków spełnił funkcję „inkubatora” – załączka Instytutu Agrofizyki.

W 1968 roku uchwałą Prezydium Polskiej Akademii Nauk powołano Zakład Agrofizyki PAN w Lublinie, a jego kierownikiem i organizatorem został profesor Bohdan Dobrzański.

W początkowej fazie istnienia Zakład Agrofizyki składał się z czterech pracowni, zatrudniał 7 pracowników i dysponował jednym pokojem o powierzchni 20 m² w Katedrze Gleboznawstwa w Akademii Rolniczej w Lublinie.

Rada Naukowa składała się w początkowym okresie z 13 profesorów i docentów z Warszawy, Krakowa, Poznania, Wrocławia, Puław i Lublina. Przewodniczącym Rady został prof. dr Tadeusz Skawina z Krakowa.

W 1972 roku utworzono w Zakładzie pracownię fizyki roślin i plodów rolnych. Niewątpliwie czynnikiem, który zdecydował o dacie rozpoczęcia działalności pracowni fizyki roślin i plodów rolnych było ukazanie się w 1971 roku pod redakcją W. Byszewskiego, J. Hamana i D. Ostrowskiej Katalogu pt. „Wartości graniczne cech środowiska przyrodniczego wiążących się z pracą maszyn rolni-

czych”, a wydanego przez Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

W 1975 r. obroniony został pierwszy doktorat nauk rolniczych przez fizyka, pracownika Zakładu Agrofizyki PAN.

Od 1976 r. Zakład, a następnie Instytut Agrofizyki PAN prowadzi koordynację badań agrofizycznych w skali międzynarodowej.

Od 1982 r. w Lublinie wydawane jest czasopismo międzynarodowe „International Agrophysics”.

W 1986 r. Zakład Agrofizyki przekształcony został w Instytut Agrofizyki PAN.

W lipcu 1987 roku zmarł Profesor Bohdan Dobrzański, a 3 lata później Instytut nazwano jego imieniem.

W 1989 r. Instytut otrzymał prawo nadawania stopnia doktora nauk rolniczych w zakresie agrotechniki, a w 1992 r. uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie agronomii-agrofizyki.

Efekty dotychczasowej 33-letniej działalności Instytutu Agrofizyki są wymierne: wykształcona została liczna kadra naukowa w tym fizyków i chemików w badaniach rolniczych, co zostało udokumentowane przez uzyskanie przez nich stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego nauk rolniczych ze specjalnością agrofizyka.

W 2002 roku na ogólną liczbę 70 pracowników naukowych Instytut zatrudnia 11 profesorów, 11 doktorów habilitowanych i 27 doktorów. W tym ponad połowę stanowią fizycy, chemicy, automatycy.

Rada Naukowa w tym krótkim okresie nadała 27 osobom stopień doktora i 17 doktora habilitowanego oraz opiniowała 13 postępowań o nadanie tytułu naukowego profesora.

Opublikowano wiele opracowań monograficznych ukierunkowanych na uporządkowanie i uściślenie pojęć stosowanych w badaniach agrofizycznych, liczne prace metodyczne, rozprawy naukowe i materiały prezentowane na konferencjach naukowych krajowych i międzynarodowych.

Opracowano liczne prototypy, a także serie aparatów i przyrządów pomiarowych z zakresu agrofizyki uwieńczone wieloma patentami.

Od wielu lat prowadzona jest współpraca z licznymi instytutami naukowymi i uczelniami krajowymi i zagranicznymi.

Patrząc z perspektywy dotychczasowej działalności Instytutu, można śmiało stwierdzić, że koncepcja prof. Bohdana Dobrzańskiego została zrealizowana, a Instytut Agrofizyki znalazł właściwe miejsce w strukturze nauk w Polsce, a także we współpracy międzynarodowej.

Magnificencjo Rektorze! Wysoki Senacie!
Panie! Panowie!

Krótko pozwolę sobie poinformować o moich związkach z krakowskim środowiskiem naukowym, szczególnie z Akademią Rolniczą.

W latach pięćdziesiątych były to kontakty osobiste z rówieśnikami lub nieco starszymi kolegami gleboznawcami: Tadeuszem Skawiną, Bolesławem Adamczykiem, Tomaszem Komornickim, głównie przy opracowywaniu Mapy Gleb Polski.

W 1960 roku zaproszono mnie do Krakowa z referatem na temat wyników moich badań gleb hydrogenicznych. Stanowiło to dla mnie zaszczytne wyróżnienie i było związane z dużym przeżyciem. Bardzo ciepło przyjął mnie profesor Tadeusz Lityński ówczesny przewodniczący krakowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego, a także prof. Julian Tokarski, który osobiście pokazał mi laboratoria, a także zbiory mineralogiczno-petrograficzne Katedry Gleboznawstwa oraz podarował mi z dedykacją swoją rozprawę na temat genezy lessów. Byłem wielce uhonorowany – poczułem smak wysokiej kultury i tradycji akademickich w najlepszym wydaniu, a oprawa, jaką stanowił gmach Uczelni przy Alei Mickiewicza, wywarł na mnie wrażenie świątyni nauki. Wyjeżdżałem z uczuciem wielkiej satysfakcji, szlachetnej zazdrości i pragnieniem bliższych kontaktów z tym środowiskiem.

Lata sześćdziesiąte i siedemdziesiąte to współpraca z profesorami Tadeuszem Skawiną i Bolesławem Smykiem przy przygotowywaniu podręcznika akademickiego

„Gleboznawstwo”, który redagowałem wspólnie z Profesorem Dobrzańskim.

Szereg razy uczestniczyłem w charakterze recenzenta w przewodach na stopnie naukowe, a także przy opiniowaniu do tytułu naukowego.

Lata dziewięćdziesiąte dzięki inicjatywie profesora Rudolfa Michalka związały mnie bardziej z Wydziałem Techniki i Energetyki Rolnictwa poprzez uczestnictwo w Zimowych Szkołach Postępu Technicznego w Rolnictwie.

W 1990 roku występowałem po raz pierwszy przed Wysokim Senatem in corpore podczas uroczystości 100. rocznicy studiów rolniczych w Krakowie – wtedy miałem zaszczyt przekazać na ręce ówczesnego Magnificencji Rektora Piotra Zalewskiego – Medal im. Michała Oczapowskiego – przyznany przez Wydział Nauk Rolniczych i Leśnych PAN Akademii Krakowskiej za jej wydatny wkład do rozwoju nauk rolniczych.

Dziś postanowieniem Wysokiego Senatu nadana mi została godność doktora honoris causa, a tym samym zaliczony zostałem w poczet członków społeczności Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja, za co, chyląc głowę, składam serdeczne podziękowanie. Jednocześnie pragnę zapewnić Jego Magnificencję Rektora i Wysoki Senat, że godności doktora honorowego strzec będę od wszelkiego uszczerbku, a obowiązki wynikające z przynależności do tutejszej społeczności akademickiej będę wypełniał należycie.

Akademii Rolniczej, teraz już także mojej Akademii życzę dalszego pomyślnego rozwoju!

Dziękuję gorąco Panu Dziekanowi Józefowi Kowalskiemu i Wysokiej Radzie Wydziału Techniki i Energetyki Rolnictwa, a w Jej gronie szczególnie Panu Profesorowi Rudolfowi Michalkowi za inicjatywę i wystąpienie z wnioskiem o wszczęcie postępowania w tej sprawie.

Dziękuję Panom Recenzentom, którzy przychylnie ocenili mój dorobek naukowy i organizacyjny oraz poparli wnioski o nadanie mi tytułu doktora honoris causa.

Osobne słowa podziękują kieruję do mego Promotora Pana Profesora Stanisława Kopcia za trud przygotowania i przedstawienia laudacji.

Dziękuję mojej Żonie za anielską cierpliwość i tolerowanie mojej częstej nieobecności w domu, dzięki czemu mogłem więcej czasu poświęcać sprawom nauki.

Gorąco dziękuję Panu Prof. Gabrielowi Brzękowi, którego obecność ma dla mnie wagę symbolu ujmującego w jedną całość moje kontakty z życiem akademickim, bowiem wykład Profesora inaugurował w 1946 roku moje studia uniwersyteckie, a dziś Profesor jest świadkiem nadania mi najwyższej godności akademickiej.

Serdecznie dziękuję wszystkim Państwu, którzy zechcieli uczestniczyć wspólnie ze mną w tej uroczystości.

Osobne podziękowania kieruję do Pracowników Akademii Rolniczej, którzy przyczynili się do stworzenia odpowiedniej oprawy dzisiejszej uroczystości, a chórowi akademickiemu za jej upiększenie artystyczne. Vivat Academia!

Nominacje profesorskie

W okresie od marca do czerwca 2002 roku prezydent Aleksander Kwaśniewski wręczył nominacje profesorskie dwunastu pracownikom Akademii Rolniczej w Krakowie

Tytuł profesora nauk rolniczych otrzymali:

Maria Leja – Katedra Fizjologii Roślin WO

Jan Lech – Katedra Sadownictwa WO

Barbara Filipek-Mazur – Katedra Chemii Rolnej

Elżbieta Pisulewska – Katedra Szczegółowej Uprawy Roślin WR-E

Czesław Lipski – Katedra Ekologicznych Podstaw Ochrony Środowiska WIŚiG

Maria Kowalik – Katedra Ochrony Roślin WO

Halina Kurzawińska – Katedra Ochrony Roślin

Zenon Pijanowski – Katedra Melioracji i Kształtowania Środowiska WIŚiG

Janusz Kościelniak – Katedra Fizjologii Roślin WR-E

Ewa Cieślik – Katedra Żywienia Człowieka WTZ

Jerzy Niedziółka – Zakład Higieny Zwierząt i Środowiska Hodowlanego WHiBZ

Tytuł profesora nauk ekonomicznych otrzymał

Janusz Żmija – Zakład Agrobiznesu WR-E

Prof. dr hab.

Maria Leja

Prof. dr hab. Maria Leja ukończyła studia na Wydziale Rolniczym WSR w Krakowie w roku 1968. Pracę magisterską wykonała w Katedrze Technologii Rolnej, gdzie została zatrudniona na etacie asystenta. W latach 1970–1973 pracowała w Zakładzie Biochemii Wydziału Ogrodniczego na stanowisku starszego asystenta, a następnie po obronie pracy doktorskiej (1973) adiunkta (1974–1988). Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego (1987) otrzymała stanowisko docenta w Zakładzie Biochemii (1988–1990). Od roku 1991 pracuje w Katedrze Fizjologii Roślin Wydziału Ogrodniczego jako docent (1991–1997), profesor Akademii Rolniczej (1998–2001), a po uzyskaniu w roku 2002 tytułu naukowego profesora jako profesor nadzwyczajny.

Podstawową dziedziną badawczą prof. dr hab. Marii Leji jest pozbiorcza biochemia i fizjologia roślin uprawnych, w szczególności warzyw. Przez wiele lat zajmowała się badaniem przemian różnych składników chemicznych, ważnych zwłaszcza z żywieniowego punktu widzenia, jak węglowodany, aminokwasy, białka,

niektóre witaminy i azotany, zachodzących pod wpływem różnorodnych czynników abiotycznych. Wiele uwagi poświęciła badaniom metabolizmu składników fenolowych obecnych w materiale roślinnym, zarówno w aspekcie poznawczym jak praktycznym. W ostatnich latach prof. Maria Leja zajmuje się właściwościami antyoksydacyjnymi wybranych gatunków warzyw i owoców. Jej szczegółowe zainteresowania dotyczą roli składników fenolowych i enzymów antyoksydacyjnych w neutralizacji szkodliwych dla zdrowia aktywnych form tlenu. Prace te są prowadzone aktualnie w ramach tematów badawczych Katedry Fizjologii Roślin, jak też stanowią przedmiot kierowanych przez nią prac doktorskich i magisterskich.

W czasie swojej działalności naukowej prof. dr hab. Maria Leja odbyła dwa długoterminowe staże zagraniczne w renomowanych ośrodkach naukowych, takich jak Cambridge University w Cambridge, Wielka Brytania (1978–1979) i w Cornell University w Ithaca, USA (1985) oraz kilka krótkoterminowych misji naukowych w Danii, Niemczech i Wielkiej Brytanii.

Do najważniejszych osiągnięć naukowych prof. dr hab. Marii Leji należy zaliczyć badania fizjologicznych i biochemicznych reakcji tkanek roślinnych na stres mechanicznego uszkodzenia, stwierdzenie zależności pomiędzy warunkami uprawy i przechowywania a metabolizmem związków fenolowych w warzywach liściowych.

potwierdzenie metabolicznego szlaku biosyntezy skrobi przy udziale ADPG syntetazy w nietofosyntetyzujących tkankach, oraz badania nad antyoksydacyjną zdolnością wybranych gatunków warzyw i owoców.

Prof. dr hab. Maria Leja jest autorem i współautorem 60 oryginalnych prac naukowych, w większości w języku angielskim, publikowanych w czasopiśmie zagranicznych i krajowych o międzynarodowym zasięgu, oraz wielu referatów i doniesień, prezentowanych na krajowych i zagranicznych konferencjach.

Przez cały okres pracy zawodowej prof. dr hab. Maria Leja prowadzi wykłady i ćwiczenia z biochemii i fizjologii roślin dla studentów stacjonarnych i zaocznych Wydziału Ogrodniczego. Pod jej kierunkiem wykonano 24 prace magisterskie i 2 doktorskie. W latach 1991–1993 pełniła funkcję prodziekana Wydziału Ogrodniczego d/s Studiów Zaocznych.

W latach 1988–1999 była członkiem Kolegium Redakcyjnego anglojęzycznego czasopisma naukowego „Folia Horticulturae” jako sekretarz i zastępca redaktora naczelnego, obecnie wchodzi w skład Rady Naukowej tegoż czasopisma.

W czasie swojej zawodowej działalności prof. M. Leja była wielokrotnie nagradzana rektorskimi nagrodami za działalność naukową i dydaktyczną. W roku 1989 za całokształt pracy została odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych i Polskiego Towarzystwa Botanicznego, Sekcji Fizjologii Roślin.

Prof. dr hab.
**Włodzimierz
Lech**

Włodzimierz Lech urodził się 1 stycznia 1943 roku w Krakowie. Szkołę średnią ukończył w roku 1962. W tym samym roku został przyjęty na Wydział Rolniczy Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie. Studia ukończył w 1967 roku. Pracę magisterską pt. „Wpływ upadliny liści porzeczki na ukorzenie się sadzonek” wykonał w Katedrze Ogrodnictwa. Po ukończeniu studiów pracował przez okres jednego roku w Instytucie Sadownictwa w Skierotowicach w Pracowni Biologicznych Metod Zwalczania Szkodników oraz w Brzoznej, gdzie odbył staż produkcyjny.

Od 1968 roku Włodzimierz Lech pracuje w Katedrze Sadownictwa Akademii Rolniczej w Krakowie

Stopień doktora nauk rolniczych uzyskał w 1974 na podstawie rozprawy „Różnicowanie pączków kwiatowych oraz przebieg biologii kwitnienia u porzeczki czarnej”. Praca doktorska została wyróżniona Indywidualną Nagrodą Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Stopień doktora habilitowanego uzyskał w 1990 roku przedstawiając pracę habilitacyjną pt. „Badanie wybranych czynników wpływających na owocowanie wiśni”. Została ona wyróżniona Nagrodą JM Rektora Akademii Rolniczej w Krakowie. W roku 2002 uzyskał tytuł profesora nauk rolniczych.

Profesor Lech odbył staże naukowe na Uniwersytecie Humboldta w Berlinie: 3 miesięczny w 1978 roku, oraz 1 miesięczny w roku 1986. W latach 1991 i 1992 odbył dwa trzymiesięczne staże produkcyjne wraz ze studentami IV roku Wydziału Ogrodniczego w Zakładzie Ogrodniczym w Niemczech.

Włodzimierz Lech posiada w swoim dorobku naukowym łącznie 90 publikacji, w tym 28 oryginalnych prac twórczych, 2 skrypty, 38 innych publikacji naukowych, które są najczęściej doniesieniami na konferencje naukowe oraz 22 publikacje popularno-naukowe. Tematyka badań związana jest z szerokim spektrum badań dotyczącym; biologii kwitnienia roślin sadowniczych, zagadnień dotyczących uprawy krzewów jagodowych oraz rozmnażania roślin sadowniczych w kulturach *in vitro*. Artykuły naukowe Włodzimierza Lecha były publikowane w renomowanych czasopiśmie naukowych głównie w języku angielskim: Folia Horticulturae, Acta Horticulturae, Acta Physiologiae Plantarum, Botanical Guidebooks. Komunikaty naukowe były przedstawiane na 28 konferencjach naukowych w tym na 7 konferencjach międzynarodowych – Kongresy Ogrodnicze: Warszawa (1972), Hamburg (1982), Florencja (1990), Konferencje: Nitra (1993), Stuttgart (1993), Hamburg (1996), Warszawa (1997), Kraków (1997).

Za osiągnięcia w dziedzinie naukowo – badawczej Włodzimierz Lech uzyskał Nagrody Rektora Akademii Rolniczej w Krakowie (1979, 1980, 1984, 1987, 1992).

Włodzimierz Lech jest jednym z dwóch specjalistów w kraju, których działalność naukowa związana jest z zagadnieniami biologii kwitnienia roślin sadowniczych. Wyniki jego pracy doktorskiej stanowiły podstawę wdrożenia do praktyki modelu zakładania jednodmianowych plantacji porzeczki czarnej. Model ten został przyjęty przez Ministerstwo Rolnictwa i wdrożony do produkcji. Pozwoliło to na zakładanie dużych, wielohektarowych plantacji porzeczki czarnej, na których odmiany były sadzone systemem kwaterowym. Włodzimierz Lech podjął się również rozwiązania problemu braku owocowania wiśni. Zakładane w latach siedemdziesiątych sady wiśniowe albo nie owocowały, albo owocowały bardzo słabo. Problem ten był rozwiązywany przez

zespół badaczy. W skład tego zespołu wchodził pracownicy naukowcy wszystkich jednostek badawczych kraju. Tematyka prowadzonych w tym zakresie badań koordynowana była przez Centralny Zarząd Zakładów Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego. Zadaniem Włodzimierza Lecha było ustalenie przyczyn braku owocowania wiśni, pomimo obfitego kwitnienia drzew. Przeprowadzone doświadczenia rozwiązały problem słabego owocowania wiśni. Tkwiał on w braku zapylaczy dla samopłonnych odmian wiśni, które przeważały wówczas w sadach produkcyjnych oraz w ogromnym zamieszaniu odmianowym. Dalsze badania Włodzimierza Lecha związane były z namnażaniem wiśni metodą *in vitro*. Założył laboratorium *in vitro* w Katedrze Sadownictwa, w którym wraz z prof. dr hab. Władysławem Poniedziałkiem i dr hab. Moniką Malodobry opracował metodę namnażania *in vitro* trzech odmian wiśni. Była to praca kompleksowa, obejmująca nie tylko doświadczenia prowadzone w laboratorium *in vitro*, ale także w warunkach polowych. Badania te umożliwiły założenie produkcyjnego laboratorium *in vitro* w Sadowniczym Zakładzie Doświadczalnym – Brzezna.

Włodzimierz Lech jest autorem 22 publikacji popularno naukowych, w których wykorzystał wyniki własnych badań. Jak wspomniano powyżej najważniejsze wdrożenia dotyczą zakładania jednoodmianowych plantacji porzeczek czarnej oraz wielkotowarowych sadów wiśniowych. Ponadto profesor Lech jest propagatorem wiedzy sadowniczej na terenie Polski Południowej. Wielokrotnie z polecenia Dziekana Wydziału Ogrodniczego uczestniczył jako juror w Olimpiadach Wiedzy i Umiejętności Rolniczej organizowanych dla uczniów Techników Rolniczych w naszym rejonie. Dzięki tej pracy wielu uczniów Techników Ogrodniczych mogło podjąć naukę na studiach ogrodniczych. Wraz ze studentami odbywał praktyki zagraniczne służąc swoją wiedzą z zakresu sadownictwa oraz znajomością języka niemieckiego.

Włodzimierz Lech był także jurorem w Olimpiadach Wiedzy dla producentów porzeczek i wiśni. Dzięki tej jego działalności bezpośrednio do producentów dotarła wiedza na temat uprawy tych gatunków. Jedną z form działalności popularyzatorsko wdrożeniowej jest od 1990 roku uczestnictwo w Radzie Redakcyjnej Hasła Ogrodniczego – najpopularniejszego miesięcznika popularno-naukowego.

Pod kierunkiem Włodzimierza Lecha wykonało prace magisterskie 80 studentów. Był on również recenzentem 80 prac magisterskich prowadzonych na Wydziale Ogrodniczym AR w Krakowie. W latach 1993–1996 pełnił funkcję prodziekana do spraw studentów zaocznych. Od roku 1995 był najpierw członkiem, a następnie przewodniczącym Wydziałowej Komisji Dydaktycznej. W ramach tej działalności opracował nowe programy dydaktyczne dla specjalności, które powstają na Wydziale Ogrodniczym. Włodzimierz Lech był promotorem trzech

prac doktorskich. Tematy prac doktorskich dotyczyły kultur tkankowych oraz biologii kwitnienia krzewów jagodowych.

Jednym z większych osiągnięć organizacyjnych Włodzimierza Lecha jest wspomniane organizowanie Olimpiad Wiedzy dla Uczniów i Producentów Sadowników. Był również współorganizatorem Ogólnopolskich Konferencji w latach 1998, 1999 i 2000, które wiązały się z działalnością Wydziału i Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych. Od 1998 jest V-ce Prezesem Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych oraz Prezesem oddziału krakowskiego tego Towarzystwa. Jest od wielu lat bardzo czynnym działaczem związkowym. Był między innymi przewodniczącym Wydziałowej Komisji ZZ Solidarność oraz Komisji Plac i Interwencji, a także członkiem Uczelnianej Komisji tego Związku.

Prof. dr hab.

Barbara Filipek-Mazur

Prof. dr hab. Barbara Filipek-Mazur urodziła się 18 września 1958 roku w Krakowie, gdzie ukończyła szkołę podstawową i liceum ogólnokształcące. W 1977 roku rozpoczęła studia na Wydziale Rolniczym Akademii Rolniczej w Krakowie. Ukończyła je w 1982 roku, specjalizując się w zakresie chemii rolnej.

Po rocznym stażu pracy w laboratorium Zespołu Opieki Zdrowotnej, od 11 kwietnia 1984 roku została zatrudniona w Akademii Rolniczej w Krakowie w Katedrze Chemii Rolnej początkowo na etacie naukowo-technicznym (1984–1986), a następnie w charakterze asystenta (1986), starszego asystenta (1986–1990) i adiunkta (od 1990).

Stopień naukowy doktora nauk rolniczych nadała Jej Rada Wydziału Rolniczego Akademii Rolniczej im. H. Kołłątaja w Krakowie w roku 1990, a doktora habilitowanego ta sama Rada w roku 1998. Tytuł naukowy profesora nauk rolniczych otrzymała w 2002 roku.

W Jej działalności naukowej można wyróżnić następujące kierunki badań: wpływ długotrwałego nawożenia mineralnego i wapnowania na zawartość mikroelementów w runi łąkowej i glebie; efektywność azotu biologicznie związanego i nawozowego w uprawie mieszanek motylkowo-trawiastych w różnych warunkach ekologicznych; możliwości wykorzystania odpadów przemysłowych i komunalnych oraz osadów ściekowych (szczególnie garbarskich) jako potencjalnych materiałów nawozowych; technologia kompostowania i wermikompostowania materiałów odpadowych; problem zawartości siarki w glebach i roślinach.

Dorobek publikacyjny obejmuje łącznie 135 pozycji, w tym oryginalne prace twórcze stanowią 94 publikacje.

Wiele publikacji naukowych ma charakter interdyscyplinarny.

W ramach działalności dydaktycznej prowadzi kursowe wykłady z zakresu chemii rolnej i podstaw gleboznawstwa dla studentów Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt oraz Wydziału Techniki Energetyki Rolnictwa, a także z zakresu oddziaływania nawożenia na środowisko oraz specjalistyczne wykłady i seminaria z zakresu ochrony środowiska dla studentów Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego.

Pod Jej kierunkiem wykonanych zostało 17 prac magisterskich. Była promotorem 1 pracy doktorskiej, a recenzentem 2 przewodów doktorskich.

Uczestniczyła w organizacji wielu międzynarodowych konferencji naukowych (m. in. jako sekretarz naukowy) oraz w pracach komitetów redakcyjnych wydawnictw kongresowych.

Jest członkinią Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego, Polskiego Towarzystwa Inżynierii Ekologicznej (prezes Oddziału Krakowskiego), Polskiego Towarzystwa Nauk Agrotechnicznych i Polskiego Towarzystwa Nawozowego.

Jest mężatką i ma dwie córki.

Prof. dr hab. inż.

Elżbieta Katarzyna Pisulewska

Elżbieta Pisulewska jest absolwentką Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie, gdzie studiowała na Wydziale Rolniczym w latach 1962–1968. Pracę magisterską nt. „Badania nad działaniem kilku środków chemicznych stosowanych w zwalczaniu chorób pomidora szklarniowego” wykonała w Katedrze Ochrony Roślin pod kierunkiem prof. Jana Pielki. Stopień doktora nauk rolniczych uzyskała w 1981 roku na podstawie przedłożonej rozprawy „Plonowanie, skład chemiczny oraz wartość pokarmowa nasion wybranych odmian grochu siewnego (*Pisum sativum* L.) w zależności od zróżnicowanego nawożenia azotem” wykonanej w Katedrze Szczegółowej Uprawy Roślin.

Stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie agronomii otrzymała w 1998r. na podstawie oceny ogólnego dorobku naukowego i przedstawionej rozprawy habilitacyjnej pt. „Wysokość i jakość plonu jarych i ozimych mieszanek zbożowo-strączkowych”.

Aktualnie w działalności badawczej koncentruje się na 3 kierunkach prac:

– badania nad wpływem zróżnicowanych czynników agrotechnicznych na jakość koncentratów białkowych, ziarna zbóż nasion roślin strączkowych, mie-

szanek zbożowo-strączkowych, roślin motylkowych drobnonasiennych oraz roślin alternatywnych, – optymalizacja technologii uprawy nowych form i odmian hodowlanych roślin strączkowych, zbożowych, zielarskich oraz mieszanek zbożowo-strączkowych, – ocena zawartości składników biologicznie czynnych w nasionach roślin strączkowych, roślinach zbożowych i zielarskich.

Jest autorem bądź współautorem 130 publikacji z zakresu technologii uprawy, jakości surowców roślinnych, wartości pokarmowej ziarna zbóż i nasion roślin strączkowych oraz oleistych, w tym 77 oryginalnych prac twórczych.

Jej działalność dydaktyczna obejmuje wykłady na specjalności agronomii z 3 przedmiotów: „Jakość, standaryzacja i przechowywanie plodów rolnych”, „Technologie uprawy roślin strączkowych” oraz „Uprawa roślin przyprawowych i aromatycznych”, a także seminaria (IV i V rok Agronomii) oraz konwersatoria (V rok Agronomii). Na specjalności agrobiologia prowadzi wykłady z 2 przedmiotów: „Uprawa roślin rolniczych” i „Uprawa roślin leczniczych”, a na specjalności ochrona środowiska rolniczego wykłada przedmiot „Uprawa roślin alternatywnych”.

Na Uzupełniających Studiach Magisterskich realizuje wykłady z przedmiotu Towaroznawstwo żywności, a na Studiach podyplomowych z zakresu żywienia człowieka z elementami gospodarstwa domowego przedmiot „Uprawa i wykorzystanie roślin przyprawowych i aromatycznych”.

Prof. Elżbieta Pisulewska bierze aktywny udział w różnorodnych pracach na rzecz Wydziału i Uczelni, pracując w Komisjach Wydziałowych. Aktualnie uczestniczy w pracach Wydziałowej Komisji ds. Oceny Nauczycieli Akademickich nie będących Profesorami, Komisji ds. Dydaktycznych i Studenckich, jest przewodniczącą Wydziałowej Komisji Konkursowej dla Asystentów, Adiunktów i Wykładowców. Wiele czasu poświęca także na pracę w Radach Specjalności Agronomii i Agroekonomii, której rezultatem jest poszerzenie liczby specjalizacji na kierunku Rolnictwo.

Prof. Pisulewska była organizatorką lub współorganizatorką 3 konferencji naukowych. W 1998 roku wspólnie z Małopolską Hodowlą Roślin zorganizowała I ogólnopolską konferencję naukową „Owies – hodowla, uprawa i wykorzystanie” W 2000 roku była współorganizatorem cyklicznej XIII konferencji naukowej poświęconej gryce, w 2001 roku była współorganizatorem 4 cyklicznej europejskiej konferencji naukowej poświęconej roślinom strączkowym: „4th European Conference on grain legumes”. W roku bieżącym jest współorganizatorem II konferencji dotyczącej hodowli, uprawy i wykorzystania owsa.

Prowadzi działalność popularyzatorską poza uczelnią biorąc udział w szkoleniach pracowników Ośrodków

Doradztwa Rolniczego, seminariach organizowanych przez Małopolską Hodowlę Roślin, Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin oraz Collegium Medicum UJ.

Jest członkiem Towarzystwa Nauk Agronomicznych, Polskiego Towarzystwa Technologów Żywności oraz Polskiego Towarzystwa Lubinowego.

Prof. dr hab.

Czesław Józef Lipski

Urodził się 12 lutego 1935 roku w Miechowie. Studia na Wydziale Rolniczym Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie ukończył w 1959 roku, a następnie w 1967 ukończył Wydział Melioracji Wodnych w Akademii Rolniczej w Krakowie wykonując prace dyplomową nt.: „Wpływ pory roku na możliwość występowania wezbrań w Polsce”.

Bazpośrednio po studiach rolniczych pracował w Wojewódzkim Biurze Geodezji i Urzędzeń Rolnych w Dziale klasyfikacji i kartografii gleb. W wymienionej Instytucji pracował przez okres ośmiu lat. W 1968 roku podjął prace w Akademii Rolniczej w Krakowie.

Stopień doktora nauk technicznych uzyskał w 1976 roku na Wydziale Melioracji Wodnych w Instytucie Budownictwa Wodnego i Ziarnego Akademii Rolniczej w Krakowie na podstawie rozprawy „Określenie natężenia procesów erozyjnych w małych zlewniach górskich na podstawie wybranych trzech zlewni górnego dorzecza Raby” (promotor prof. Hanna Gładki).

Stopień doktora habilitowanego uzyskał w 1991 roku w Akademii Rolniczo Technicznej w Olsztynie na podstawie rozprawy habilitacyjnej pod tytułem „Ocena natężenia erozji w małych zlewniach górskich w Karpatach Zachodnich”.

W 2000 roku objął stanowisko profesora nadzwyczajnego Akademii Rolniczej w Krakowie. Dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny składa się z 115 opracowań naukowych z czego 89 stanowią oryginalne prace naukowe, publikowane indywidualnie lub we współautorstwie w języku polskim i angielskim. Opracowania te dotyczą zagadnień.

- oceny ilościowej i jakościowej procesów erozyjnych w zlewniach górskich i podgórskich, zanieczyszczeń obszarowych,
- zagadnień dotyczących oceny ilościowej i jakościowej wód podziemnych,
- zagadnień związanych z zaopatrzeniem osiedli wiejskich w wodę,
- oraz zagadnień związanych z kształtowaniem środowiska

Swoje prace profesor publikował w materiałach konferencji ogólnopolskich i międzynarodowych, w zeszytach ogólnopolskich sympozjów naukowych, w Zeszytach Naukowych AR.

Od 1972 roku prowadził zajęcia z hydrogeologii z podstawami geologii. Były to ćwiczenia laboratoryjne i terenowe oraz wykłady na studiach stacjonarnych i zaocznych. Na kursie magisterskim zgłosił i opracował program ćwiczeń i wykładów z przedmiotu „Zanieczyszczenia obszarowe oraz sposoby ich neutralizacji”. Uruchoił stację dydaktyczno-doświadczalną w Mszanie Górnej. Wypromował ponad 35 dyplomantów. Prace dotyczyły zanieczyszczeń obszarowych, zagadnień erozji terenów górskich, możliwości zaopatrzenia osiedli wiejskich w wodę oraz zakresu kształtowania środowiska. Jest promotorem jednego przewodu doktorskiego.

W zakresie badań naukowych wykonał grant nr 1210/KEPIŚ/97-99 pod tytułem „Badanie i zapobieganie zjawiskom erozyjnym w terenach górskich w aspekcie projektowania ujęć wodociągowych”. Aktualnie realizuje grant nr 1339/01-03 pod tytułem „Czynniki wpływające na erozję mechaniczną i chemiczną oraz depozycję materiału dennego w korytach rzecznych wybranych zlewni górskich w Karpatach Zachodnich”.

W roku 1978 zorganizował konferencję terenową nt. „Natężenie erozji gleb górskich na podstawie badań ruchu rumowiska”, której był sekretarzem naukowym. Ponadto uczestniczył w kilkunastu konferencjach krajowych i międzynarodowych, wygłaszając referaty. Jest członkiem Komisji Technicznej infrastruktury Wsi Polskiej Akademii Nauk, członkiem Zarządu Komisji Naukowej PAN Geodezji i Inżynierii Środowiska, pełnomocnikiem Rektora ds. współpracy z byłym województwem nowosądeckim, Członkiem Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych NOT, Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Melioracji Wodnych NOT, Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego i Polskiego Towarzystwa Geofizycznego, a także rzeczoznawcą NOT ds. hydrogeologii i melioracji wodnych. Jest biegłym upoważnionym do brania udziału w postępowaniu wodno-prawnym w zakresie hydrogeologii i melioracji wodnych oraz w zakresie rolnictwa, biegłym sądowym w zakresie hydrogeologii, melioracji, erozji, rolnictwa. Ponadto jest rzeczoznawcą majątkowym, biegłym Ministerstwa Ochrony Środowiska w zakresie sporządzania raportów oddziaływania na środowisko.

Profesor Lipski uzyskał 11 nagród Rektora AR w Krakowie w tym 7 w dziedzinie badań naukowych, 1 za prace dydaktyczno – wychowawczą, 3 za publikacje. Uzyskał też nagrodę Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, za osiągnięcia naukowe. W roku 1989 otrzymał Złotą odznakę za zasługi dla Województwa nowosądeckiego, a w roku 1997 Srebrną Odznakę Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Geofizycznego.

Prof. dr hab.
**Maria Helena
Kowalik**

Data i miejsce urodzenia:

5.08.1949 r., Miechów

Wykształcenie:

1956–1963 – Szkoła Podstawowa w Makowie,
woj. małopolskie

1963–1967 – Liceum Ogólnokształcące im T. Kościuszki
w Miechowie

1967–1972 – Wydział Rolniczy WSR Kraków

Posiadane tytuły, stopnie naukowe i zawodowe:

Mgr inż. rolnik – 1972 r, WSR Kraków

Dr nauk rolniczych – 1981 r, AR Kraków

Dr hab. nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa –
ochrona roślin – 1993 r, AR Kraków

Prof. nauk rolniczych – 15.05.2002 r.

Przebieg pracy zawodowej:

Akademia Rolnicza im. H. Kołłątaja w Krakowie, Katedra
Ochrony Roślin

1972–1974 – pracownik naukowo-techniczny

1974–1975 – asystent

1975–1981 – st. asystent

od 1981 – adiunkt

Działalność naukowa:

Tematyka prac prowadzonych przez prof. dr hab. Marię
Kowalik obejmuje zagadnienia:

- grzyby zgorzelowe oraz wpływ środowiska glebowego na grzyby powodujące zgorzele siewek roślin rolniczych i ogrodniczych,
- zasiedlenie materiału siewnego i sadzeniakowego przez czynniki infekcyjne,
- stan fitosanitarny podłoży stosowanych w produkcji ogrodniczej,
- badania nad zagospodarowaniem terenów rekultywowanych, w aspekcie oddziaływania wybranych roślin uprawnych na kształtowanie się zbiorowisk grzybów,
- badania nad zbiorowiskami grzybów środowiska glebowego sadów jabłoniowych w aspekcie choroby replantacji,

- zakażenia powodowane przez bakterie i grzyby w kulturach *in vitro* roślin ozdobnych, sadowniczych i warzyw oraz możliwości eliminacji zakażeń.

Najważniejsze osiągnięcia naukowe:

Za najważniejsze osiągnięcia uznawane są:

- wyniki badań nad sukcesją i aktywnością grzybów w glebach inicjalnych, objętych rekultywacją terenów pogórnicych. Stwierdzone zależności pomiędzy jakością gruntów, występującą roślinnością, a składem ilościowym i jakościowym zbiorowisk grzybów pozwoliły na sformułowanie zaleceń służących optymalizacji działalności rekultywacyjnej.
- wyniki kompleksowych badań nad stanem fitosanitarnym podłoży stosowanych w produkcji ogrodniczej. Wykazano, że stosowane powszechnie podłoża, jak torf, kompostowane produkty odpadowe przemysłu drzewnego, a także niektóre ziemie ogrodnicze są wolne od grzybów patogenicznych, a rozwijające się w nich grzyby antagonistyczne zwiększają antypatogeniczny potencjał glebowy, co pozwala rekomendować je praktyce ogrodniczej jako bezpieczne pod względem fitosanitarnym.
- wyniki badań nad zakażeniami powodowanymi w kulturach *in vitro* rozmnażanych roślin. Zgromadzono informacje i bank kultur bakterii i grzybów powodujących zakażenia na etapie stabilizacji i namnażania eksplantatów roślin ozdobnych, sadowniczych i warzyw. Wykazano, że istnieją możliwości eliminacji niektórych zakażeń w kulturach tkankowych, po uprzednim zastosowaniu odpowiednich substancji dezynfekujących, antybiotyków i fungicydów.

Dorobek naukowy:

Dorobek naukowy stanowi 85 publikacji, z czego 52 oryginalne prace twórcze, 26 artykuły konferencyjne, 6 prac popularno – naukowych i 1 monografia (rozdział).

W zdecydowanej większości prac prof. M. Kowalik jest wyłączną lub pierwszą autorką. Prace zostały opublikowane w *Phytopathologia Polonica*, *Acta Mycologica*, *Zeszytach Problemowych Postępów Nauk Rolniczych*, *Archiwum Ochrony Środowiska*, *Zeszytach Naukowych AR w Krakowie* i w materiałach konferencyjnych. Większość prac oryginalnych została opublikowana w języku angielskim.

Działalność dydaktyczna i kształcenie kadry naukowej:

Zajęcia dydaktyczne prowadzone od 1974 r przez prof. dr hab. M. Kowalik dla studentów studiów dziennych i ZSZ Wydziału Rolniczego oraz Ogrodniczego obejmują przedmioty: fitopatologia, wybrane zagadnienia z etiologii i epidemiologii, konwersatoria, przedmiot pracy magisterskiej, praktykum z fitopatologii, biologiczne skutki stosowania pestycydów, ochrona środowiska, techniki ochrony roślin, proseminaria i semina.

Pod kierunkiem prof. dr hab. M. Kowalik wykonano 55 prac magisterskich, z czego na Wydziale Ogrodniczym – 40, na Rolniczym – 15 oraz 2 prace inżynierskie na Wydziale Ogrodniczym. Jest recenzentem 3 prac doktorskich, 19 prac magisterskich oraz 30 publikacji przygotowywanych do druku.

Jest promotorem dwu prac doktorskich, w tym jednej zakończonej w 2001 roku.

Działalność organizacyjna:

- Praca w Wydziałowej i Senackiej Komisji ds. Nauki, Wydziałowej Komisji ds. Nagród i Odznaczeń w latach 1996–2002.
- Opiekun Studenckiego Koła Naukowego Fitopatologów na Wydziale Rolniczym w latach 1978–1990.
- Członek Polskiego Towarzystwa Fitopatologicznego od roku 1972, w latach 1987–1993 sekretarz Oddziału, od 1999 r. przewodnicząca Oddziału Krakowskiego PTFit, członek European Foundation for Plant Pathology oraz International Society for Plant Pathology.
- Członek Towarzystwa Nauk Ogrodniczych od 1987 roku.

Nagrody i odznaczenia:

- W 1983 r. nagroda indywidualna III° Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki za pracę doktorską.
- W 1994 r. nagroda indywidualna Ministra Edukacji Narodowej za rozprawę habilitacyjną.
- Nagrody indywidualne i zbiorowe Rektora Akademii Rolniczej za osiągnięcia w dziedzinie naukowo-badawczej – siedmiokrotnie.

Hobby

Turystyka górską.

Prof. dr hab.

Halina Kurzawińska

ul. Żwirki i Wigury 103, 31-120 Kraków, tel. 011 32 222 22 22

Data urodzenia:

11 lutego 1949 roku

Szkola średnia:

I Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego w Pszczynie (1962–1966)

Studia wyższe:

Wydział Rolniczy Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie (1966–1971)

Stopnie i tytuły naukowe:

- 1979 – Doktor nauk rolniczych, Akademia Rolnicza w Krakowie, Wydział Ogrodniczy
- 1994 – Doktor habilitowany nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa – ochrony roślin – fitopatologii, Akademia Rolnicza w Krakowie, Wydział Ogrodniczy
- 2002 – Profesor nauk rolniczych

Przebieg pracy zawodowej

- 1971–1973 – Asystent naukowo-dydaktyczny Katedry Ochrony Roślin AR w Krakowie
- 1973–1979 – Starszy asystent naukowo-dydaktyczny Katedry Ochrony Roślin AR w Krakowie
- 1979–2002 – Adiunkt w Katedrze Ochrony Roślin AR w Krakowie
- 2002 – Profesor nadzwyczajny Akademii Rolniczej w Krakowie

Staże:

- Miesięczny staż naukowy w Instytucie Ochrony Roślin, Oddział Sośnicowice (1972 r.)
- Trzymiesięczny staż naukowy w Zakładzie Fitopatologii Leśnej IOR AR w Poznaniu (1975 r.)
- Miesięczny staż naukowy w Wyższym Instytucie Rolniczym w Plovdiv – Bułgaria (1975 r.)
- Czteromiesięczny staż naukowy w Zakładzie Fitopatologii Leśnej IOR AR w Poznaniu (1976 r.)
- Krótkoterminowy staż naukowy w Katedrze Fitopatologii Uniwersytetu Rolniczego w Keszthely (1980 r.)
- Sześciomiesięczny staż produkcyjny w Centralnym Laboratorium Przemysłu Tytoniowego w Krakowie (1990 r.)

Praca badawcza:

- wpływ wybranych czynników agrotechnicznych na występowanie i szkodliwość patogenów wybranych roślin psiankowatych
- badania nad zbiorowiskami grzybów glebowych dla określenia możliwości zwiększenia oporu środowiska glebowego przed patogenami roślin uprawnych (pomidor, ziemniak, gerbera) i możliwościami wykorzystania mikroorganizmów antagonistycznych w walce biologicznej z grzybami chorobotwórczymi
- etiologia, patogenezą i epidemiologia chorób roślin ozdobnych, ocena nowych fungicydów w zwalczaniu chorób wybranych roślin uprawnych

Dorobek naukowy:

Autor lub współautor ponad 80 prac naukowych, w tym 53 oryginalnych prac twórczych opublikowanych w takich czasopiśmie jak: *Phytopathologia Polonica*, *Folia Horticulturae*, *Progress in Plant Protection*, *Vegetable Crops Research Bulletin*, *Bulletin of the Polish Academy*, *Acta Agraria et Silvestria*.

Kształcenie kadr naukowych:

- promotorstwo dwóch prac doktorskich, w tym jednej zakończonej (z wyróżnieniem)
- recenzent jednej pracy habilitacyjnej i dorobku naukowego
- opiekun 70 prac magisterskich i 10 inżynierskich
- opiekun rocznego stażu naukowego odbytego przez mgr Masserigo Laure-Yvette z Kongo

Granty i tematy badawcze (kierownictwo i/lub udział):

- kilkanaście tematów węzłowych, branżowych, resortowych
- grant promotorski 3PO6R 00822

Praca dydaktyczna:

Od 1971 roku do chwili obecnej prowadzi zajęcia z fitopatologii ze studentami studiów stacjonarnych i zaocznych na Wydziale Ogrodniczym (wcześniej również na Rolniczym, w tym przez 10 lat w punkcie konsultacyjnym w Łańcucie). Opracowała program przedmiotu „Biologiczna ochrona roślin przed chorobami” podbudowując go wynikami własnych badań. Jest współautorem programu dwóch przedmiotów: „Praktikum z fitopatologii” i „Wybrane zagadnienia z etiologii i epidemiologii”

Działalność organizacyjna:

- Sekretarz Rady Oddziałowej ZNP 1974–1976;
- Członek Senackiej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów, dwie kadencje: 1996–1999 i 1999–2002;
- Członek Uczelnianej Komisji Wyborczej: 1996–1999;
- Przewodnicząca Wydziałowej Komisji Wyborczej: 1999–2002;
- Członek Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej – do 1998 roku, a od 1999 r. Przewodnicząca Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej na Wydziale Ogrodniczym (Studia Zaoczne);
- Prodziekan ds. Studiów Zaocznych Wydziału Ogrodniczego od 1999r. do chwili obecnej;
- Członek NSZZ „Solidarność” Akademii Rolniczej w Krakowie.

Członkostwo w organizacjach naukowych:

- Polskie Towarzystwo Fitopatologiczne (dwie kadencje – Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej, jedna kadencja – skarbnik Oddziału PTFIT Kraków);
- Członek Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Ogrodnictwa, Oddział Kraków;
- Członek Rady Banku Patogenów Instytutu Ochrony Roślin w Poznaniu, od 1986 roku

Najważniejsze nagrody i odznaczenia:

- Złoty Krzyż Zasługi-2001 rok;
- Nagroda Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki (indywidualna III stopnia) – 1980 rok;

- Od 1973 do 2001 roku otrzymała 8 nagród za działalność naukową i dydaktyczną od Rektora Akademii Rolniczej w Krakowie

Prof. dr hab. inż.
**Janusz
Kościelniak**

Janusz Kościelniak urodził się dnia 28 lipca 1952 roku w Krakowie. Studia wyższe odbył w latach 1971–1976 na Wydziale Rolniczym w Akademii Rolniczej, uzyskując stopień magistra inż. Pracę naukowo-dydaktyczną rozpoczął jako asystent-stażysta już podczas studiów prowadzonych od 1974 roku w ramach trybu indywidualnego. W 1976 został zatrudniony w Katedrze Fizjologii Roślin Akademii Rolniczej w Krakowie (Fitotron) na stanowisku asystenta, a potem starszego asystenta.

W 1983 roku obronił rozprawę doktorską pt. *Relacje pomiędzy cechami siewek i kiełkujących ziarniaków a końcowym plonem kukurydzy*, a 1993 roku przedstawił rozprawę habilitacyjną pt. *Wpływ następczy temperatur chłodowych w termoperiodyzmie dobowym na produktywność fotosyntetyczną kukurydzy (Zea mays L.)*. Na tej podstawie decyzją Rady Wydziału Rolniczego AR w Krakowie otrzymał najpierw stopień naukowy doktora a później doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie agronomii – fizjologii roślin.

Główne kierunki działalności naukowej prof. dr hab. Janusza Kościelniaka dotyczą fizjologicznych uwarunkowań produktywności roślin uprawnych, wpływu czynników stresowych na procesy fizjologiczne, koordynacji metabolizmu różnych części roślin w reakcji na stres oraz zastosowania metod *in vitro* do badań fizjologicznych. Pierwsze dwa kierunki badawcze stanowią chlubną kontynuację krakowskiej szkoły naukowej fizjologicznych podstaw produktywności roślin stworzonej przez prof. Adama Markowskiego, natomiast pozostałe są twórczym rozwinięciem kierunków badawczych, które dotyczą regulacji procesów wzrostu, rozwoju i odporności na strosy. W swoich badaniach wyjaśnił niektóre mechanizmy oddziaływania różnych czynników stresowych na procesy fotosyntezy, oddychania, transpiracji i translokacji asymilatów. W ostatnim okresie zajmuje się wykorzystaniem metody fluorescencyjnej do selekcji tolerancyjnych na stres genotypów kukurydzy i między-

gatunkowych mieszańców kostrzewa-życica. Wyniki swoich badań opublikował między innymi w czasopiśmie: *Journal Agronomy & Crop Science*, *Plant Science*, *Photosynthetica* oraz *Acta Physiologiae Plantarum* i *Acta Biochimica Polonica*.

Dorobek naukowy prof. dr hab. Janusza Kościelniaka obejmuje łącznie 74 pozycje, w tym 39 oryginalnych prac badawczych, 32 komunikaty naukowe oraz 3 opracowania jeszcze nie opublikowane i 2 skrypty. Jest autorem i współautorem 6 projektów badawczych finansowanych przez Komitet Badań Naukowych i Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa. Jest promotorem 2 prac doktorskich i opiekunem przeszło 30 prac magisterskich. Jego działalność dydaktyczna obejmuje ćwiczenia, seminaria i wykłady na studiach stacjonarnych i zaocznych, głównie w zakresie fizjologii roślin, ekofizjologicznych podstaw produktywności roślin uprawnych oraz wpływu czynników stresowych na rośliny.

Profesor Janusz Kościelniak współorganizował 2 międzynarodowe i 2 krajowe konferencje naukowe. Pełnił między innymi funkcję przewodniczącego Wydziałowej Komisji Dydaktycznej i Wydziałowej Komisji ds. Oceny Niesamodzielnych Nauczycieli Akademickich. Jest Członkiem Rady Programowej kierunku Biotechnologia.

Prof. dr hab.
**Ewa Janina
Cieślik**

Ewa Janina Cieślik urodziła się 11 grudnia 1949 roku w Tarnowie. Studia wyższe odbyła na Wydziale Rolniczym Akademii Rolniczej w Krakowie, uzyskując w 1975 roku tytuł magistra inżyniera nauk rolniczych

w zakresie przechowalnictwa i technologii żywności. Bezpośrednio po studiach rozpoczęła pracę w Instytucie Podstaw Chemii i Technologii Żywności w Akademii Rolniczej w Krakowie na stanowisku asystenta, a następnie starszego asystenta.

W sierpniu 1978 roku podjęła studia doktoranckie w Katedrze Biochemii i Kinetyki Reakcji Wydziału Gospodarki i Technologii Żywności Uniwersytetu Humboldta w Berlinie. W 1981 roku obroniła pracę doktorską pt.: „Über Modell-Reaktionen von in Kartoffeln enthaltenen Kohlenhydraten und Aminosäuren” i uzyskała tytuł doktora nauk przyrodniczych w zakresie chemii żywności. Po ukończeniu studiów doktoranckich była przez okres 6 miesięcy zatrudniona w Uniwersytecie Humboldta na stanowisku asystenta.

W 1996 roku na podstawie rozprawy habilitacyjnej pt.: „Zawartość związków azotowych w bulwach ziemniaka w aspekcie żywieniowym i toksykologicznym” Rada Wydziału Technologii Żywności Akademii Rolniczej w Krakowie nadała jej stopień naukowy doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie technologii żywności i żywienia. W czerwcu 2001 roku Ewa Cieślik została powołana na stanowisko profesora nadzwyczajnego Akademii Rolniczej w Krakowie. W maju br. prof. Ewa Cieślik została wybrana na funkcję prodziekana ds. nauki, współpracy i rozwoju Wydziału Technologii Żywności Akademii Rolniczej w Krakowie w nadchodzącej kadencji w latach 2002-2005. W czerwcu 2002 roku otrzymała tytuł naukowy profesora nauk rolniczych.

Dorobek naukowy obejmuje ogółem 137 opracowań (6 prac oryginalnych, 55 komunikatów naukowych, 19 prac innych oraz 1 patent), w tym po habilitacji 36 oryginalnych prac twórczych i 38 komunikatów naukowych oraz 12 prac przeglądowych.

Wśród 60 opracowań oryginalnych znajduje się 34 prace w języku angielskim lub niemieckim opublikowanych w czasopiśmie: *Die Nahrung*, *Food Chemistry*, *Scandinavian Journal of Nutrition*, *Annals of Nutrition & Metabolism*, *Higiena and Nutrition* i *Foodservice and Catering*, *Polish Journal of Food and Nutrition Sciences* oraz 13 komunikatów naukowych prezentowanych na konferencjach międzynarodowych (Montreal, Bruksela, Lizbona, Norwegia, Wiedeń, Meksyk, Budapeszt) w językach kongresowych.

Promocje habilitacyjne i doktorskie

W dniu 9 maja 2002 r. w Uczelni odbyła się uroczystość promocji habilitacyjnych i doktorskich. W uroczystości wzięły udział władze Uczelni, Senat, promowani doktorzy habilitowani i doktorzy oraz zaproszeni goście.

Stopień naukowy doktora habilitowanego w roku akademickim 2001/2002 uzyskało 16 adiunktów. Stopień naukowy doktora uzyskało 68 osób, w tym 35 pracowników AR, 28 doktorantów Studium Doktoranckiego AR i 5 pracowników innych instytucji.

Poniżej zamieszczamy informacje o uzyskanych stopniach.

Habilitacje

Imię i nazwisko	Tytuł pracy	Recenzenci
Wydział Rolniczo-Ekonomiczny		
Michał Kopeć	Dynamika plonowania i jakość runi łąki górskiej w okresie trzydziestu lat trwania doświadczenia nawozowego	Prof. dr hab. R. Czuba Prof. dr hab. M. Kasperczyk Prof. dr hab. Z. Ciećko
Joanna Kostecka	Badania nad wermikompostowaniem odpadów organicznych	Prof. dr hab. S. Baran Dr hab. K. Kasprzak, prof. AWF Prof. dr hab. K. Mazur
Andrzej Radwan	Usługi produkcyjne w procesie przemian strukturalnych gospodarstw rodzinnych	Prof. dr hab. M. Laguna Prof. dr hab. S. Moskal Prof. dr hab. S. Urban
Barbara Ścigalska	Plonowanie pszenżyta jarego w zmianowaniu i monokulturze na glebie kompleksu zylniego dobrego	Prof. dr hab. J. Pudelko Prof. dr hab. F. Rudnicki Prof. dr hab. A. Szmigiel
Jolanta Blesaga-Kościelniak	Zearalenon jako nowy hipotetyczny regulator wzrostu i rozwoju roślin	Prof. dr hab. J. Kopcewicz Prof. dr hab. W. Filek Prof. dr hab. L. Jankiewicz
Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt		
Piotr Zapletal	Budowa histologiczna i właściwości fizykochemiczne skór buhajków pochodzących z kojarzenia krów rasy czarno-białej z buhajami różnych ras mięsnych	Prof. dr hab. B. Patkowska-Sokoła Prof. dr hab. S. Wajda Prof. dr hab. I. Duda

Biuletyn Akademii Rolniczej

Imię i nazwisko	Tytuł pracy	Recenzenci
Wydział Leśny		
Wojciech Ząbecki	Podatność drzewostanów sosnowych na zasiedlanie przez owady kambio- i ksylofagiczne w rejonie Tarnobrzeskiego Zagłębia Siarkowego	Prof. dr hab. S. Mazur Prof. dr hab. J. Michalski Prof. dr hab. J. Starzyk
Marian Kulej	Zmienność oraz wartość hodowlana modrzewi różnych pochodzeń z terenu polski w warunkach siedliskowych Beskidu Sądeckiego	Prof. dr hab. S. Bellon Prof. dr hab. M. Giertych Prof. dr hab. J. Sabor
Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji		
Krzysztof Lipka	Torfowiska w dorzeczu Wisły jako element środowiska przyrodniczego	Prof. dr hab. K. Nyc Prof. dr hab. T. Brandyk Prof. dr hab. W. Rajda
Krzysztof Gawroński	Wartość informacyjna zbioru danych o środowisku przyrodniczym z punktu widzenia celów ekologicznych i społecznych planowania i zagospodarowania przestrzennego	Prof. dr hab. J. Suchta Prof. dr hab. P. Składowski Dr hab. Z. Pijanowski, prof. AR
Wydział Ogrodniczy		
Monika Małodobry	Przydatność kultur sterylnych do rozmnażania wiśni oraz wartość produkcyjna otrzymanych tą metodą drzew	Prof. dr hab. B. Borkowska Prof. dr hab. Z. Kawecki Prof. dr hab. J. Ben
Józefa Kapsa	Zaraza (<i>Phytophthora infestans</i> (Mont.) de Bary) występująca na łodygach ziemniaka	Prof. dr hab. Z. Weber Dr hab. H. Kurzawińska Prof. dr hab. H. Zarzycka
Wydział Techniki i Energetyki Rolnictwa		
Sławomir Kurpaska	System ogrzewania podłoża ogrodniczego ciepłym powietrzem. Analiza teoretyczna i weryfikacja eksperymentalna	Prof. dr hab. J. Pabis Prof. dr hab. R. Walczak Prof. dr hab. P. Zalewski
Bogusław Cieślukowski	Metodyka wnioskowania diagnostycznego dla potrzeb diagnostyki pokładowej na przykładzie kombajnu rolniczego	Prof. dr hab. A. Kusz Prof. dr hab. A. Krysztofiak Prof. dr hab. J. Kolowca
Andrzej Woźniak	Relacje przestrzenne w infrastrukturze i technicznym wyposażeniu rolnictwa w województwie małopolskim	Prof. dr hab. W. Kamiński Prof. dr hab. J. Kowalski Prof. dr hab. Z. Wójcicki
Wydział Technologii Żywności		
Krzysztof Palka	Zmiany w mikrostrukturze i teksturze mięśni bydłych podczas dojrzewania poubojowego i ogrzewania	Prof. dr hab. Z.E. Sikorski Prof. dr hab. J. Kijowski Dr hab. Teresa Fortuna, prof. AR

Doktoraty

Imię i nazwisko	Promotor
Wydział Rolniczo-Ekonomiczny	
Marta Domagalska	Dr hab. Janusz Żmija, prof. AR
Monika Zygmunt	Dr hab. Janusz Żmija, prof. AR
Renata Matysik	Dr hab. Janusz Żmija, prof. AR
Krzysztof Gonddek	Dr hab. Barbara Filipek-Mazur
Anna Lorenc-Kozik	Dr hab. Elżbieta Pisulewska
Jacek Antonkiewicz	Prof. dr hab. Czesława Jasiewicz
Anna Gorczyca	Prof. dr hab. Magdalena Jaworska
Marta Pilipowicz	Doc. dr hab. Maria Filek
Andrzej Noworolnik	Prof. dr hab. Kazimierz Mazur
Anna Sobieszkańska	Dr hab. Andrzej Joachimiak
Janina Gospodarek	Prof. dr hab. Magdalena Jaworska
Iwona Paśmlonka	Prof. dr hab. Wiesław Barabasz
Ryszard Mazurek	Prof. dr hab. Joanna Niemyska-Lukaszuk
Tomasz Warzecha	Prof. dr hab. Tadeusz Adamski, PAN
Edyta Skrzypek	Prof. dr hab. Franciszek Dubert
Ewa Kępa	Prof. dr hab. Zbigniew Miszański, PAN
Anna Janeczko	Prof. dr hab. Władysław Filek
Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt	
Agnieszka Lisowska-Lis	Doc. dr hab. Ewa Góra-Drożdż
Marcin Lis	Dr hab. Jerzy Niedziółka, prof. AR
Zenon Podstawski	Prof. dr hab. Kazimierz Kosiniak -Kamysz
Małgorzata Gumulka	Dr hab. Ewa Kapkowska
Magdalena Pieszka	Dr hab. Maria Kulisa
Piotr Micek	Prof. dr hab. Franciszek Borowiec
Monika Lubkiewicz	Dr hab. Jerzy Niedziółka, prof. AR
Dorota Wojtysiak	Doc. dr hab. Marian Langenfeld
Jacek Antoni Kuchinka	Dr hab. Tadeusz Kuder, prof. AŚ
Małgorzata Szlachta	Prof. dr hab. Marian Tischner
Krzysztof Adamczyk	Prof. dr hab. Jan Szarek
Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji	
Włodzimierz Kanownik	Dr hab. Zenon Pijanowski, prof. AR
Grzegorz Nawalany	Dr hab. Wacław Bieda, prof. AR
Bogusława Kwoczyńska	Dr hab. Karol Noga, prof. AR
Sławomir Klatka	Prof. dr hab. Krzysztof Boron

Biuuletyn Akademii Rolniczej

Bogusław Michalec	Prof. dr hab. Tadeusz Bednarczyk
Andrzej Strużyński	Prof. dr hab. Wojciech Bartnik
Artur Szwałec	Prof. dr hab. Józef Curzydło
Grzegorz Kaczor	Dr hab. Jan Pawełek
Marek Ślusarski	Prof. dr hab. Mirosław Żak
Wydział Leśny	
Maciej Pach	Prof. dr hab. Andrzej Jaworski
Janusz Szewczyk	Dr hab. Jerzy Szwagrzyk
Tomasz Wanic	Dr hab. Stanisław Brożek
Jarosław Socha	Dr hab. Stanisław Orzel, prof. AR
Magdalena Polak-Berecka	Prof. dr hab. Janusz Sabor
Wydział Ogrodniczy	
Agata Nabiałek	Prof. dr hab. Jan Ben
Magdalena Kędra	Prof. dr hab. Anna Bach
Małgorzata Koszorz	Prof. dr hab. Jan Ben
Grzegorz Krupiński	Doc. dr hab. Piotr Sobiczewski
Bożena Stodolak	Dr hab. Maria Leja, prof. AR
Ewa Nowak	Dr hab. Adela Adamus
Elżbieta Pacyna	Dr hab. Halina Kurzawińska
Ewa Reby	Dr hab. Maria Kowalik
Monika Bieniasz	Prof. dr hab. Włodzimierz Lech
Anna Kapczyńska	Dr hab. Anna Piskornik
Rafał Sionek	Dr hab. Kazimierz Wiech, prof. AR
Anna Trela-Ćwikła	Dr hab. Maria Piskornik
Barbara Jagosz	Prof. dr hab. Barbara Michalik
Dorota Korzonek	Dr hab. Maria Klein, prof. AR
Beata Jankowska	Dr hab. Kazimierz Wiech, prof. AR
Wydział Technologii Żywności	
Anna Korus	Prof. dr hab. Zofia Lisiewska
Agnieszka Filipiak-Florkiewicz	Dr hab. Ewa Cieślik, prof. AR
Mirosław Pysz	Prof. dr hab. Paweł Pisulewski
Agata Farot	Dr hab. Tadeusz Grega, prof. AR
Dorota Gumul	Dr hab. Halina Gambus
Rafał Ziobro	Dr hab. Anna Nowolna
Wydział Techniki i Energetyki Rolnictwa	
Zbigniew Kowalczyk	Prof. dr hab. Rudolf Michalek
Maciej Kuboń	Dr hab. Stanisław Kokoszka, prof. AR
Zbigniew Domagalski	Prof. dr hab. Zbigniew Ślipek

25-lecie Wydziału Techniki i Energetyki Rolnictwa

W roku 2002 przypada podwójny jubileusz krakowskiego Ośrodka Inżynierii Rolniczej. Uplywa 30 lat od momentu powołania w ramach Wydziału Rolniczego kierunku studiów mechanizacja rolnictwa, na prawach Oddziału Mechanizacji Rolnictwa. Pięć lat później, tj. w roku 1977, kiedy uczelnia opuszczali pierwsi absolwenci naszego kierunku, Oddział przekształcił się w samodzielny wydział o nazwie: Wydział Techniki i Energetyki Rolnictwa.

Jest przyjętym zwyczajem w naszej „rodzynie” inżynierii rolniczej, że każdy jubileusz czcimy roboczo poprzez organizowanie ogólnopolskiej konferencji naukowej. Tak się składa, że rok 2002 obfituje w jubileusze. Poza Krakowem obchodzą go nasi koledzy z Wrocławia i Warszawy. Współorganizatorami naszej jubileuszowej konferencji był Komitet Techniki Rolniczej PAN oraz Polskie Towarzystwo Inżynierii Rolniczej. Obchody jubileuszu 25-lecia Wydziału połączone z cykliczną, organizowaną od kilkunastu lat Szkołą Naukową pt. „Postęp Naukowo-Techniczny i Organizacyjny w Rolnictwie”.

Konferencja odbyła się w dwóch częściach. Pierwsza, którą stanowiła sesja plenarna miała miejsce w Centrum Kongresowym AR w Krakowie w dniu 25 lutego 2002 r. Poza referatami prezentującymi historię rozwoju Ośrodka oraz jego pozycję w krajowym środowisku inżynierii rolniczej, integralną częścią było nadanie tytułu doktora honoris causa Akademii Rolniczej w Krakowie wybitnemu uczonemu Prof. dr hab. Saturninowi Zawadzkiemu – czł. rzecz. PAN, wieloletniemu przewodniczącemu Wydziału V PAN. Druga część konferencji tradycyjnie odbyła się w Zakopanem.

Tabela 1. Stan zatrudnienia w latach 1972–2002

Wyszczególnienie (grupa pracowników)	Rok						
	1972	1978	1983	1987	1992	1997	2002
Profesorowie tytularni	–	3	4	4	8,5	9	10
Profesorowie AR	–	–	–	–	–	1	2
Docenci i adiunkci ze stopniem doktora habilitowanego	3	6	4	5	8	6	13
Wykładowcy i starsi wykładowcy	2	1	1	1	5	5	7
Adiunkci	3	12	22	28	27	26	22
Starsi asystenci	8	24	34	21	17	13	–
Asystenci	–	15	3	2	b.d.	2	9
Razem nauczyciele akademicki	14	61	68	61	66,5	63	63

Jak funkcjonowaliśmy na przestrzeni lat

Oddanie do naszej dyspozycji nowych obiektów przy ul. Balickiej 104 we wrześniu 1972, wyznaczyło ważną datę w historii kształcenia mechanizatorów w naszej Uczelni. Od tego momentu samodzielny Instytut Mechanizacji i Energetyki Rolnictwa działający na prawach Oddziału na Wydziale Rolniczym rozpoczął kształcenie studentów na kierunku Mechanizacja Rolnictwa. Prodziakiem nadzorującym ten kierunek został jego twórca i organizator doc. Ryszard Gąska. W tym miejscu zaczęła się historia późniejszego Wydziału.

Według składu osobowego w roku akademickim 1972/73 w Instytucie obsługującym Oddział pracowało 14 nauczycieli akademickich (tabela 1) w tym: 3 docentów bez habilitacji, 2 wykładowców, 3 adiunktów oraz 6 asystentów. Obowiązywały wówczas jeszcze stare, wyznaczone przez prof. Wójcickiego zasady, że w Katedrze mogli pracować tylko mężczyźni.

W roku utworzenia Wydziału – 1977 – stan kadry nauczającej wzrósł ponad czterokrotnie. Mieliśmy już wówczas 61 pracowników naukowo-dydaktycznych w tym: 3 profesorów tytularnych, 6 docentów, 1 wykładowcę, 12 adiunktów, 24 starszych asystentów oraz 15 asystentów. Organizacyjnie Wydział tworzyły dwa Instytuty: Mechanizacji i Energetyki Rolnictwa z dyrektorem prof. R. Gąską oraz Instytut Napraw i Organizacji Zaplecza Technicznego z dyrektorem prof. W. Bałą. Instytut Mechanizacji stanowiący ponad 2/3 kadry nauczającej podzielono na 5 zespołów naukowo-dydaktycznych, których liczba wraz z upływem czasu wzrosła do 9.

Z dniem 1 stycznia 1993 r. na Wydziale Techniki i Energetyki Rolnictwa utworzono następujące jednostki naukowo-dydaktyczne:

- Katedra Eksploatacji Maszyn Rolniczych,
- Katedra Energetyki Rolniczej,
- Katedra Mechanizacji Rolnictwa,
- Katedra Podstaw Budowy Maszyn,
- Katedra Podstaw Rolnictwa,
- Katedra Technicznej Infrastruktury Wsi,
- Zakład Mechaniki Technicznej.

W późniejszym czasie (1996 r.) powołano Katedrę Techniki Rolno-Spożywczej, natomiast Katedrę Energetyki zmieniono na Zakład Energetyki a Zakład Mechaniki na Katedrę Mechaniki.

W 1995 roku utworzono Górską Stację Badawczą należąca do Katedry Mechanizacji Rolnictwa.

Obecnie na Wydziale Techniki i Energetyki Rolnictwa pracuje 63 nauczycieli akademickich (tabela 1) w tym 10 profesorów tytułarnych, dwóch profesorów AR oraz 13 doktorów habilitowanych.

Kogo i jak szkoliliśmy

Specyfika Ośrodka i regionu oddziaływania Krakowa wskazywała na zapotrzebowanie nie tylko na absolwentów – mechanizatorów, ale także absolwentów o profilu związanym z obsługą urządzeń energetycznych. Stąd też w nazwie „Energetyka” i od początku dwie specjalności: „Mechanizacja rolnictwa” i „Energetyka rolnictwa”.

Wraz ze zmianami organizacyjnymi Wydziału, zaistniała konieczność dostosowania szkolenia studentów

do nowej struktury organizacyjnej. Od roku 1995 do chwili obecnej program studiów przewiduje funkcjonowanie siedmiu specjalizacji:

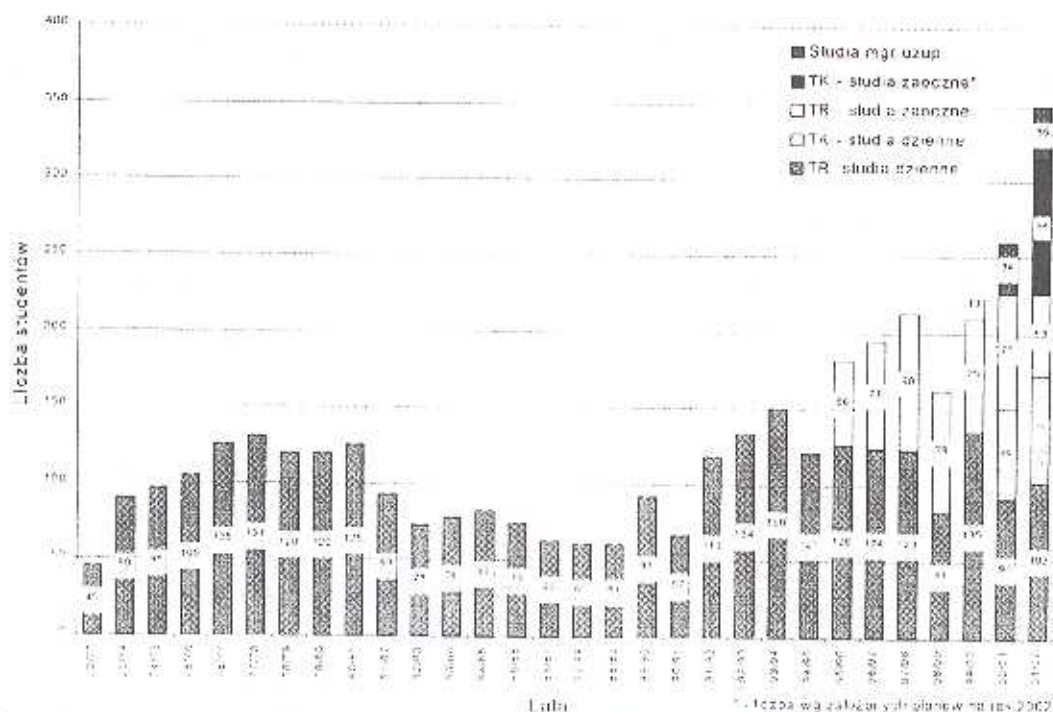
- Budowa i diagnostyka maszyn,
- Eksploatacja maszyn przemysłu rolno-spożywczego,
- Energetyka w rolnictwie,
- Mechanizacja rolnictwa w górach,
- Techniczna infrastruktura wsi,
- Użytkowanie maszyn rolniczych,
- Zarządzanie w technice rolniczej.

Obecnie władze Wydziału dążą do zaniechania podziału na specjalizacje i utworzenia trzech specjalności. Dwie już funkcjonują: „Technika rolnicza” (tradycyjna) oraz utworzona w 2000 roku „Techniki komputerowe w gospodarce żywnościowej”. Trzecia – związana z obsługą techniczną i energetyczną infrastruktury wiejskiej i przemysłu terenowego jest w trakcie opracowywania.

Dopiero w 1993 roku na Wydziale uruchomiono studia zaoczne. W roku 2001 studia zaoczne uruchomiono także poza Krakowem w Miłowie na Żywiecczyźnie.

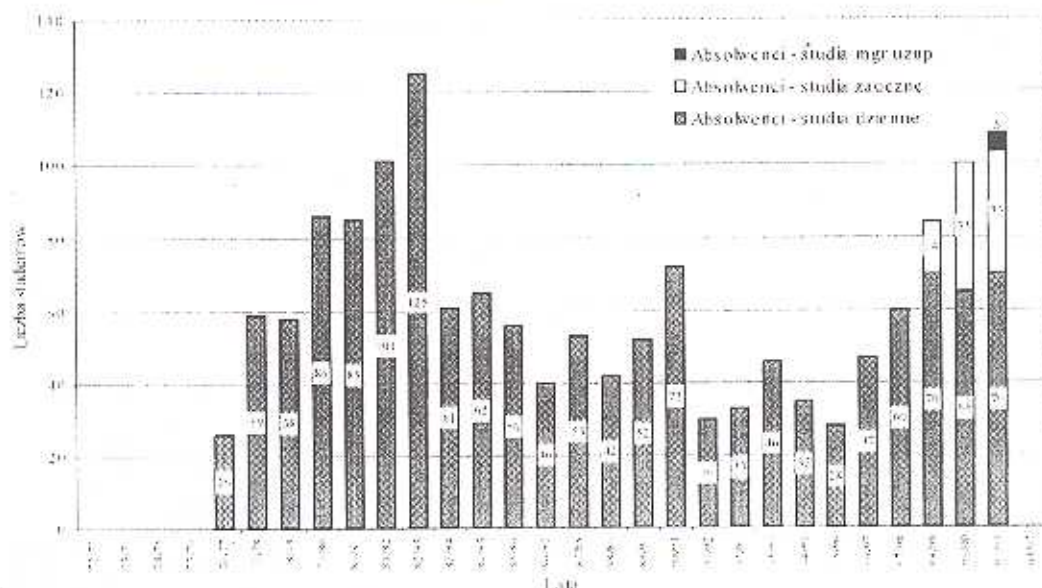
W ciągu 30 lat na pierwszy rok studiów przyjęto 3812 osób (rysunek 1). Liczba osób przyjmowanych na studia odzwierciedla w układzie czasowym trzy okresy – do roku 1980, od 1981 do 1989 i ostatni okres od 1990 do 2002 roku. Dotyczy to w szczególności studiów zaocznych.

Liczba absolwentów naszego Wydziału na przestrzeni lat została przedstawiona na rysunku 2. Zamieszczony diagram wskazuje na znaczne zróżnicowanie pomiędzy poszczególnymi rocznikami jako pochodną liczby przyjętych z przesunięciem w czasie okresu

Rysunek 1. Liczba studentów przyjmowanych na studia na przestrzeni lat 1972–2001

Rysunek 2. Liczba absolwentów latami 1976/77–2001/2002

studiów oraz sprawności nauczania. Generalnie dla wszystkich roczników wyniósł on 57%.

Nauka – dokonania i awanse

Do chwili uzyskania praw do przeprowadzania przewodów doktorskich i habilitacyjnych były one przeprowadzane na Wydziałach naszej Uczelni: Rolniczym, Zootechnicznym, Melioracji Wodnych i Geodezji oraz Ogrodniczym, a także w innych uczelniach i instytutach: Techniki Rolniczej AR w Lublinie, IBMER w Warszawie, Melioracji Wodnych SGGW w Warszawie, Wydział Mat.-Fiz.-Chem. Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz IBMER w Warszawie.

Szczególnie jesteśmy zobowiązani Macierzystemu Wydziałowi Rolniczemu, składając na ręce Pani dziekana Czesławy Jasiewicz podziękowanie, gdyż na tym Wydziale 25 naszych pracowników uzyskało stopień doktora i przeprowadzone było wiele przewodów habilitacyjnych.

Efektom działalności naukowej Wydziału jest liczba publikacji krajowych i zagranicznych, a także podręczników, skryptów oraz książek (rysunki 3 i 4).

Podział został dokonany wg zasad obowiązujących w układzie KBN: publikacje recenzowane w czasopiśmie i wydawnictwach krajowych (łącznie 1147 pozycji),

artykuły zamieszczone w materiałach konferencyjnych i popularno – naukowe (481 pozycji), publikacje zagraniczne w czasopiśmie recenzowanych (32 pozycje) oraz czwarta grupa to podręczniki i książki naukowe (31 pozycji).

Łączny udokumentowany dorobek obejmuje 1691 pozycje. Jest on zamieszczony z pełną dokumentacją wydawniczą w publikacji jubileuszowej. W publikacji tej zamieszczony również został wykaz jednostek zagranicznych, z którymi Wydział współpracuje naukowo.

Władze Wydziału

W minionym 25-leciu funkcje dziekana pełniło sześć osób. Byli to kolejno:

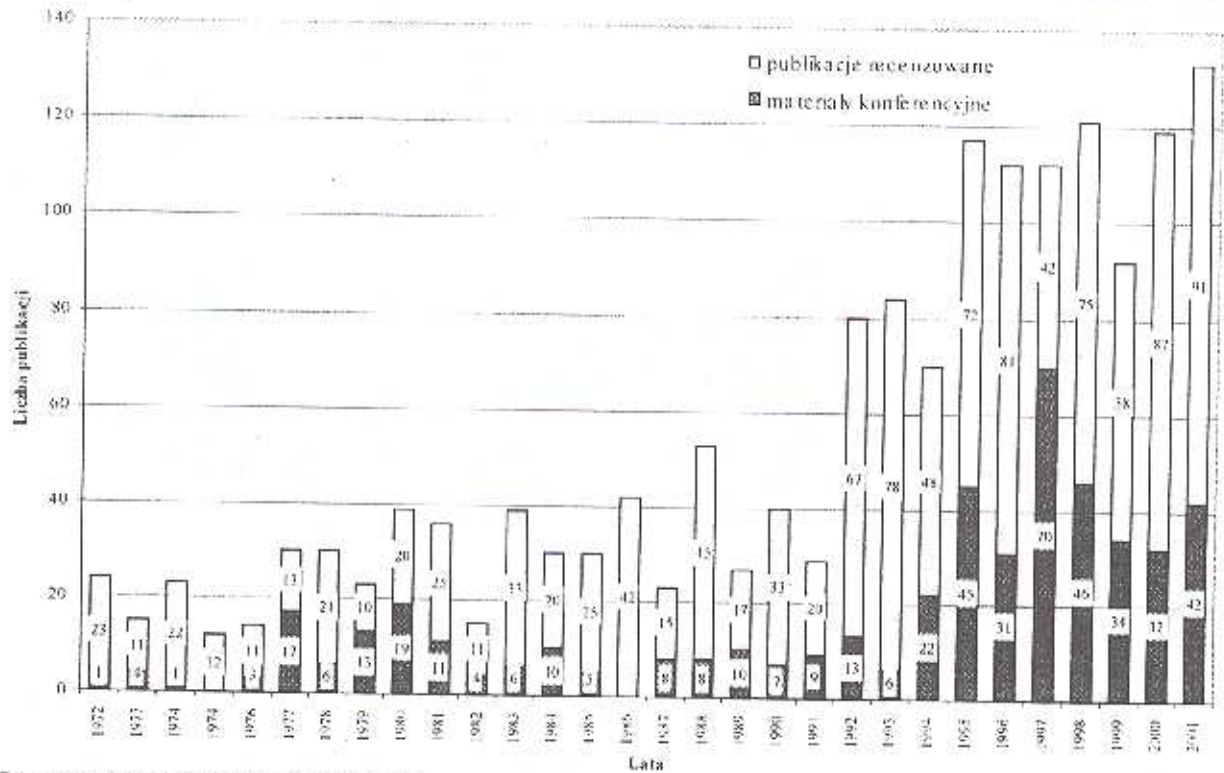
1. Ryszard Gąska
2. Rudolf Michalek
3. Janusz Kolowca
4. Rudolf Michalek (2 kadencje)
5. Roman Krzeszewski
6. Zbigniew Ślipek (2 kadencje)
7. Józef Kowalski

Skoro mowa o władzach nie sposób nie wymienić profesorów pełniących najwyższą godność Rektora naszej Uczelni.

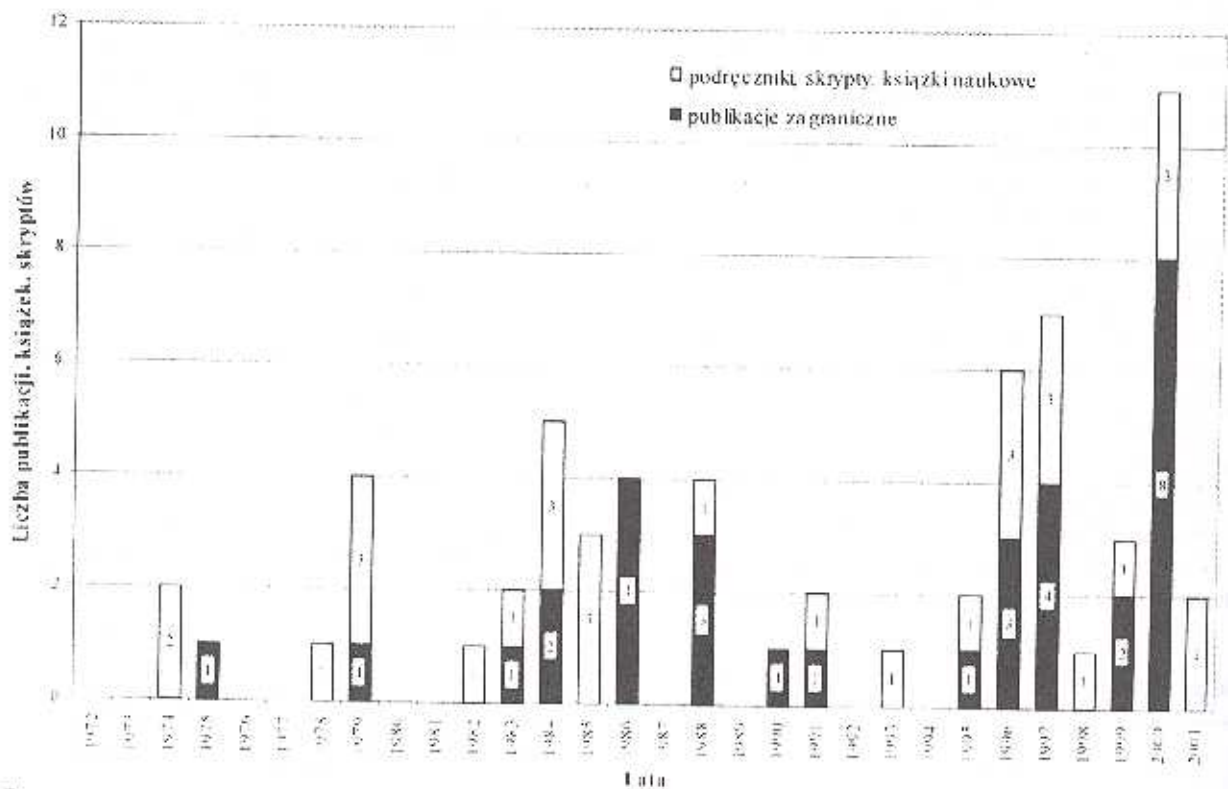
Tabela 2. Wypromowani doktorzy, doktorzy habilitowani i profesorowie

Wyszczególnienie	doktor	doktor habilitowany	profesor
Rada Wydziału Techniki i Energetyki Rolnictwa	25	20	12
Inne Rady Wydziału (do czasu uzyskania praw przez WTiCR)	37	12	1

Rysunek 3. Liczba publikacji krajowych

Rysunek 4. Liczba publikacji zagranicznych, podręczników, skryptów oraz książek naukowych

Pełnili ją kolejno:

1. prof. Piotr Zalewski,
2. prof. Władysław Bala,
3. prof. Piotr Zalewski,
4. prof. Zbigniew Ślipek.

Trzech uczonych na wniosek Wydziału zostało uhonorowanych tytułem doktora honoris causa. Są to profesorowie: prof. Janusz Haman, prof. Stanisław Pabis, prof. Saturnin Zawadzki.

Klub Seniora

Oceniając dorobek Wydziału trudno byłoby nie wspomnieć o jedynym w kraju w środowiskach naukowych Klubie Seniora Mechanizacji. Klub pełni dużą rolę w integrowaniu społeczności naukowej z ludźmi kultury, polityki i gospodarki. Z inicjatywy Klubu powstało Polskie Towarzystwo Inżynierii Rolniczej, które wspólnie z Komitetem Techniki Rolniczej PAN jest organizatorem większości konferencji, szkół i sympozjów naukowych. Aktualnie PTIR oraz KTR PAN jest wydawcą dwóch czasopism o wysokiej randze krajowej: „Problemy Inżynierii Rolniczej” oraz „Inżynieria Rolnicza”.

Funkcję pierwszego Prezesa Klubu w latach 1974 do 1978 pełnił Ryszard Gąska. Od 1978-go roku do chwili obecnej funkcję Prezesa pełni Rudolf Michałek.

Ocena obranej strategii i wnioski

Wracając pamięcią wstecz do roku 1972, kiedy to na bazie Instytutu Mechanizacji i Energetyki Rolnictwa utworzono Oddział w ramach Wydziału Rolniczego i uruchomiono kierunek studiów „Mechanizacja Rolnictwa” można dziś stwierdzić, że była to decyzja słuszna i potrzebna. Inne krajowe ośrodki naukowe wyprzedziły nas w tym względzie i to o kilka lat. Miały jednak korzystniejsze uwarunkowania, wynikające przede wszystkim z potencjału kadrowego. Ośrodek wprowadził dorównywał pozostałym pod względem ilościowym, ale struktura kadr była słaba.

Nasze doświadczenie wskazuje, że Wydział może wyodrębnić się ze starej struktury tylko w przypadku, gdy jego skład spełnia wszystkie merytoryczne i formalne wymogi akademickie tzn. posiada uprawnienia doktorskie i habilitacyjne. Przecież w ramach jednego dużego wydziału można mieć równocześnie kilka uprawnień i to

zarówno w odniesieniu do dziedzin nauki jak i dyscyplin naukowych. Można też kształcić studentów na kilkunastu kierunkach, czy też specjalnościach. Tak dzieje się na starych i dobrze funkcjonujących uniwersytetach z pożytkiem dla rozwoju nauki i kształcenia studentów. Przykładem odwrotnym są m. in. uczelnie rolnicze, rozdrobnione i z wzajemnie konkurującymi ze sobą wydziałami.

My wybraliśmy inną drogę i przez długie lata doświadczeń zbieraliśmy gorzkie owoce samodzielności. Mimo wszystko wydaje się, że warto było, skoro dotarliśmy w niezłej kondycji do jubileuszu 25-lecia i po ośrodku lubelskim posiadamy najliczniejszą kadrę „samodzielnych” pracowników naukowych. Jesteśmy w dyscyplinie inżynieria rolnicza jednym z najsilniejszych ośrodków w kraju.

Prof. dr hab. Józef Kowalski
Dziekan WTIER

Konferencje, seminaria, zjazdy

Narkotyki w środowisku akademickim, jako zagrożenie prowadzące do poważnych szkód indywidualnych i społecznych

Konferencja PSRP

Bochnia 1-3 lutego 2002 r.

W dniach 1-3 lutego 2002 roku w Bochni odbyła się ogólnopolska konferencja, w poświęcona zjawisku narkomanii w środowisku akademickim. Wśród zaproszonych gości znaleźli się nie tylko przedstawiciele samorządów studenckich wyższych uczelni z całego kraju, ale także liczni znawcy problemu narkomanii, między innymi Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP minister Barbara Labuda, lider ogólnopolskiego Stowarzyszenia MONAR Marek Kotański oraz Andrzej Pawełoc przewodniczący stowarzyszenia Bezpieczna Małopolska. Konferencja odbyła się w Bochni, w hotelu Mag, a jej pomysłodawcami oraz głównymi organizatorami byli członkowie Uczelnianej Rady Samorządu Studentów Akademii Rolniczej w Krakowie.

Patronat honorowy nad konferencją objęli: minister Barbara Labuda, rektor krakowskiej AR prof. dr hab. Zbigniew Ślipka oraz burmistrz miasta Bochnia Wojciech Cholewa.

Konferencja rozpoczęła się w piątek o godz. 16.00. Uczestnicy przywitani zostali przez przewodniczącego URSS AR w Krakowie Adama Kurtę, oraz rektora prof. dr hab. Zbigniewa Ślipka. To właśnie krótka przemowa pana Rektora oficjalnie zainaugurowała konferencję.

Jako pierwsza głos zabrała minister B. Labuda. W swym krótkim przemówieniu zwróciła uwagę na bardzo szybki rozwój narkomanii oraz alkoholizmu w środowisku polskich studentów. Przybliżyła w kilku słowach historię kilku organizowanych przez siebie akcji, mających na celu przeciwdziałanie rozszerzaniu się patologicznego zjawiska narkomanii, zwłaszcza wśród młodzieży. Liczne pytania kierowane do B. Labudy po zakończeniu wykładu potwierdziły duże zainteresowanie problemem.

Następnie głos zabrał dr Robert Porzak z UMCS w Lublinie. Jego wykład dotyczył problemu profilaktyki w uczelniach całego świata, a głównie w uczelniach północnoamerykańskich. Jego zdaniem bardzo niepokojący jest ciągły wzrost spożycia w USA nie tylko narkotyków twardych, ale także alkoholu, tytoniu, marihuany i środków halucynogennych. Przeprowadzane badania

wskazują, że coraz częściej środki odurzające (w tym nie tylko alkohol) są przyczyną tragicznych w skutkach wypadków drogowych, depresji oraz samobójstw. Słuchacze dowiedzieli się, jak należy prowadzić skuteczne działania profilaktyczne, mające na celu pomoc potencjalnym narkomanom i alkoholikom.

Kolejnym punktem programu było wystąpienie Marka Kotańskiego. W swoim krótkim wykładzie nawiązał do początków działalności na rzecz osób uzależnionych, które miało miejsce przeszło 30 lat temu. Mówił on o konieczności włączenia się w działalność charytatywną młodych ludzi, którzy mogliby w jakiś sposób pomagać w prowadzeniu tej ważnej misji. Lider MONAR wspominał o domach i ośrodkach dla uzależnionych. Najsłynniejszym takim ośrodkiem jest ośrodek w Głuskowie pod Warszawą. Oprócz niego w całej Polsce istnieje jeszcze 156 innych. Na zakończenie Marek Kotański gorąco zachęcał wszystkich do włączenia się w pracę na rzecz osób uzależnionych.

Ostatnim punktem piątkowego programu był wykład pt. *Zjawisko narkomanii w Małopolsce*, wygłoszony przez Andrzeja Pawelca, przewodniczącego Stowarzyszenia Bezpieczna Małopolska. Opowiadał on o swej długoletniej znajomości z Markiem Kotańskim, o wizytach w ośrodkach MONAR, oraz o bogatych doświadczeniach płynących z wieloletniej pracy z osobami uzależnionymi.

W drugim dniu konferencji odbyły się seminaria, prowadzone przez osoby zajmujące się problemami narkomanii. Wśród uczestników przeprowadzona została ankieta, przygotowana przez Magdalenę Rylską oraz Agatę Filipowską z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego. Dotyczyła ona, zgodnie z tematem konferencji, zjawiska narkomanii w środowisku studenckim. Po jej wypełnieniu odbyła się krótka dyskusja, w której studenci wypowiedzieli się na temat ankiety, poziomu jej zrozumienia, oraz potrzeby przeprowadzania podobnych ankiet na własnych uczelniach. Dużym zainteresowaniem cieszyły się również zajęcia dotyczące prezentacji programu *Uczelnia wolna od narkotyków*. Prowadzący je Kamil Sadowski oraz Szymon Głonek, główny koordynator akcji, w ciekawy sposób zreferowali podstawowe założenia wspomnianego wyżej programu. Warto w tym miejscu zaznaczyć bardzo ważną rolę, jaka w przeciwdziałaniu narkomanii bezpośrednio na uczelniach przypisywana jest samorządom studenckim. Przy okazji tego punktu głos zabrał obecny na konferencji przewodniczący Komisji Socjalno-Bytowej PSRP Tomasz Piciur z krakowskiej Akademii Pedagogicznej. Ostatnie seminarium przeprowadził dr Wiesław Puleszak z UMCS Lublin. Dotyczyło ono tworzenia

punktów pierwszego kontaktu bezpośrednio na uczelniach. Poruszone zostały nie tylko potrzeby czysto materialne, takie jak lokum czy pieniądze, ale i idee jakimi musiałyby kierować się osoby zatrudnione w takich punktach. Jak słusznie zauważył dr Poleszak na punkt pierwszego kontaktu musiałyby składać się dwa czynniki: miejsce oraz ludzie. Charakterystyce osób, mogących pracować w takich punktach poświęcona była druga część zajęć. Szczegółowo przyglądano się nie tylko potencjalnym pracownikom, ale i pacjentom odwiedzającym punkty, szczególnie uwagę zwracając na ich potrzeby.

Po zakończeniu seminarium uczestnicy konferencji udali się na obiad, by po niespełna godzinie wziąć udział w kolejnych przygotowanych przez uczestników zajęciach. Był to wykład wygłoszony przez dr Ewę Kamińską pt. *Wpływ narkotyków na organizm człowieka*. Dr Kamińska poruszyła w nim problem medycznych skutków działania narkotyków zaznaczając, że reakcje organizmu człowieka na działanie środków psychoaktywnych są praktycznie nieprzewidywalne i w dużym stopniu zależne od okoliczności ich zażycia. Dr Kamińska zwróciła także uwagę na bardzo ważny problem nasilającego się ostatnio zjawiska tzw. lokomanii, zwłaszcza wśród młodych dziewczyn.

Kolejny wykład pt. *Epidemiologiczny charakter zjawiska narkomanii w Polsce*, wygłoszony przez Janusza Sierosławskiego z Centrum Informacji o Narkomanii i Narkotykach Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii. W bardzo ciekawy sposób przedstawił on wyniki swoich badań dotyczących rozprzestrzeniania się zjawiska narkomanii wśród młodzieży gimnazjalnej, licealnej oraz akademickiej. J. Sierosławski zajął się również analizą innych stosowanych przez młodzież środków uzależniających, takich jak papierosy, alkohol czy sterydy anaboliczne. Podsumowując przestrzegł w szczególności rodziców oraz dyrektorów szkół przed rozprzestrzeniającą się szybko narkomanią zalecając dokładne i częste kontrole, szczególnie w środowiskach młodzieży gimnazjalnej.

Ostatnim punktem programu było spotkanie z osobami uzależnionymi. To właśnie ich świadectwo zrobiło na uczestnikach konferencji największe wrażenie. Osoby, które dobrowolnie zgodziły się opowiedzieć o swoich problemach w zgodnej opinii uczestników zasłużyły na słowa wielkiego uznania nie tylko za odwagę, niewątpliwie potrzebną by opowiadać o własnej tragedii, ale i za olbrzymią siłę woli, która pozwoliła im dokonać rzeczy, przez wielu uznawanej za niemożliwą – zerwać z nałogiem.

Podsumowując, jako przedstawiciel Samorządu Studentów AR chciałbym na zakończenie serdecznie podziękować wszystkim przybyłym gościom wierząc, że zorganizowana przez nas konferencja spełniła wszystkie ich oczekiwania.

Krzysztof Kłęczar
URSS AR

Problematyka geodezyjnej i majątkowej obsługi pozyskiwania terenów pod budowę autostrad

**Konferencja Międzynarodowa
Dobczyce, 19–20 kwietnia 2002 r.**

W pięknie położonym ośrodku, zlokalizowanym nad zalewem, utworzonym przez zapórę, która przegradza rzekę Rabę w Dobzycach (nieopodal Krakowa) odbyła się w dniach 19 i 20 kwietnia 2002 r. międzynarodowa konferencja pt. „Problematyka geodezyjnej i majątkowej obsługi pozyskiwania terenów pod budowę autostrad” zorganizowana przez Katedrę Geodezji Wyższej AR. Patronat honorowy nad konferencją sprawował Rektor Akademii Rolniczej w Krakowie prof. dr hab. inż. Zbigniew Ślipek.

W konferencji udział wzięło 40 uczestników, którym zaprezentowano 20 specjalistycznych referatów, dotyczących problemów realizacji sieci autostrad w Polsce. Tematykę tę wzbogaciły dwa referaty techniczne przedstawione przez referentów z Niemiec. Pierwszy z nich dotyczył pomiarów kontrolnych tunelu przeprowadzającego autostradę po dnie Łaby u jej ujścia w Hamburgu, a drugi zasad tworzenia nieznanych jeszcze w Polsce map wartości kierunkowych nieruchomości, mogących być szczególnie przydatnymi w procesie budowy systemu podatku katastralnego, w naszym kraju.

Materiały konferencyjne opracowano w postaci CD oraz Zeszytu Naukowego Akademii Rolniczej w Krakowie.

Prof. dr hab. Mirosław Żak

Ochrona Wilka w Polsce sukces czy niepowodzenie

**Konferencja Naukowa
Kraków, 26 kwietnia 2002 r.**

W dniu 26 kwietnia 2002 r. w Akademii Rolniczej Krakowie odbyła się konferencja na temat: „Ochrona Wilka w Polsce sukces czy niepowodzenie”. Zorganizowali ją: Polski Związek Łowiecki, Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt AR w Krakowie, Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie, Muzeum Przyrodnicze ISiE Z PAN w Krakowie, Małopolski Urząd Wojewódzki – Wydział Środowiska i Rolnictwa.

Konferencję prowadził prof. dr hab. Paweł Brzuski z AR w Krakowie.

Wprowadzenie do obrad przedstawił dr Lech Bloch – Łowczy Krajowy.

Referaty wygłosili :

- Doc. dr hab. Henryk Okarma: „Aktualny stan wiedzy o wilku w Polsce”;
- Dr Bożena Kotońska: „Szkody powodowane przez wilki wśród zwierząt gospodarskich w Karpatach ze szczególnym uwzględnieniem woj. małopolskiego”;
- Mgr inż. Jan Janczy: „Zagrożenia spowodowane atakami wilków na owce i kozy w woj. małopolskim i podkarpackim”;
- Dr Izabela Wierzbowska: „Wpływ wilka i psa na środowisko przyrodnicze w Polsce”;
- Julian Huta: „Aktualne problemy sprawy wilczej – refleksje praktyka”;
- Dr Wojciech Śmietana: „Wykorzystanie owczarków podhalańskich do samodzielnej ochrony owiec i kóz przed atakami wilków w Bieszczadach”;
- Mgr Sabina Nowak: „Ochrona wilka w Polsce – bilans zysków i strat”;
- Prof. dr hab. Ryszard Dzięciołowski: „Ochrona wilka w Polsce – chyba jednak nieporozumienie”.

Przedstawiona w referatach problematyka prezentowana przez prelegentów ze środowisk naukowych, administracji państwowej, związku hodowców zwierząt gospodarskich, stowarzyszeń na rzecz ochrony przyrody, organizacji łowieckich wskazała na złożoność i kontrowersyjność problemu.

Wykazano, że w skali Europy, wilk nie jest gatunkiem zagrożonym natomiast w wielu krajach jest na krawędzi wyginięcia. W Polsce wilki bytują głównie w Karpatach i Pogórzu Karpackim (od Beskidu Żywieckiego po Bieszczady). We wschodniej części kraju występują na Roztoczu, Kotlinie Sandomierskiej, Polesiu Lubelskim w Puszczy Białowieskiej, Knyszyńskiej, Augustowskiej, Romnickiej i Boreckiej oraz w Kotlinie Biebrzańskiej. Na Warmii i Mazurach występują w Lasach Napiwodzko Ramuckich i Puszczy Piskiej. Sporadycznie stwierdzane są w okolicach Włocławka, Puszczy Nadnoteckiej i Puszczy Piaskowej.

Według oficjalnych danych Ministerstwa Środowiska, liczebność wilków w Polsce wynosi od 1000–1200 osobników. Natomiast wyniki badań prowadzonych przez wielu naukowców dowodzą, że rzeczywista liczebność wynosi jedynie 500–600 osobników.

Z treści referatów wynikało, że szczególnie kontrowersyjny jest problem poziomu szkód wyrządzanych przez wilki wśród zwierząt gospodarskich, chronionych i łownych. Z danych prezentowanych przez administrację państwową można było wnioskować, że w porównaniu z innymi krajami europejskimi, (w których wypłacane są odszkodowania za zwierzęta gospodarskie zabite przez wilki) w skali naszego kraju, poziom szkód wyrażany zarówno w liczbach zabitych zwierząt jak i rozszczeń finansowych jest niewielki. Natomiast, dla poszczególnych właścicieli stanowi dotkliwą stratę, jeżeli odszkodowania nie są wypłacane.

Przedstawiciel Regionalnego Związku Hodowców Owiec i Kóz stwierdził że... *wbrew pozorom szkody wyrządzane przez wilki są o wiele większe, niż się to publikuje, ponieważ straty z tytułu szkód wilczych to nie tylko wartość zagryzionych zwierząt lecz to także straty z tytułu zaniechania hodowli owiec...*

Powołując się na prowadzone badania wykazano, że wpływ drapieżnictwa wilków w stosunku do zwierząt wolno żyjących może być znaczny. Silne watachy potrafią na areale bytowania (przeliczonym na 100 km²) zagryźć rocznie 57–105 jeleni, 19–38 dzików, 19–25 sarn.

Wskazywano również na fakt, że straty przypisywane wilkom powodowane są przez bezdomne – dziedziczące psy.

Twierdzono, że w Polsce większość hodowców praktycznie nie chroni żywego inwentarza przed atakami drapieżników i wskazywano na możliwość wykorzystywania do ochrony niektórych ras psów pasterskich, grodzenia przy pomocy fadrów i pastuchów elektrycznych.

Podnoszono również wiele korzystnych aspektów wynikających z bytowania wilka w ekosystemach.

Podczas burzliwej i wielogodzinnej dyskusji przedstawiciele reprezentujący: Ministerstwo Środowiska, Akademię Rolniczą z Krakowa, Lublina, Warszawy, Wrocławia, Uniwersytet Jagielloński, organizacje działające na rzecz ochrony przyrody, Lasy Państwowe, Parki Narodowe Polski i Słowacji, wojewódzką administrację państwową, władze centralne i wojewódzkie Polskiego Związku Łowieckiego podnosili aspekty zarówno konieczności utrzymania całkowitej ochrony wilka na terenie kraju, jak i takiego postępowania, które obejmie opracowanie jednoznacznej strategii ochrony, kryteria myśliwskiego pozyskania, rekompensaty za szkody wyrządzane przez wilki wśród zwierząt gospodarskich.

Uczestnicy dyskusji podkreślali konieczność tego by strategia ochrony była zgodna z zaleceniami planu europejskiego oraz spójna z polityką wobec populacji wilka przyjętą przez państwa sąsiadujące zwłaszcza Słowację, Ukrainę, Litwę, Białoruś.

Dyskutanci wykazywali wolę i konieczność koordynowania działań wszystkich organizacji tak, aby utrzymać populację wilka w Polsce.

Konferencję podsumować można stwierdzeniem, którego fragmenty zaczerpnięto z wypowiedzi Dawida L. Macha.

Wilk nie jest zwierzęciem zięjącym nienawiścią, ani też nie jest maskotką do przytulania. Nie jest on ani niebezpieczny ani sympatyczny. Jest jednym z wielu gatunków prześladowanych przez człowieka, który potrzebuje miejsca do życia.

Prof. dr hab. Paweł Brzuski

Jony metali w środowisku **Międzynarodowa Konferencja** **Kraków, 13–14 maja 2002 r.**

W dniach 13–14.05.2002 r. spotkali się po raz siódmy w Krakowie uczestnicy konferencji „Metal ions in environment” zorganizowanej przez Zakład Ochrony Środowiska Rolniczego Akademii Rolniczej. Problematyka konferencji od kilku lat dotyczy zagadnień związanych z interakcją jonów metali w środowisku rolniczym.

Wielu naukowców bada wpływ różnych czynników abiotycznych na ekosystemy, jak i na poszczególne składniki tych ekosystemów. Badania takie przyczyniają się do poszerzenia wiedzy na ten temat, a również odgrywają szczególną rolę w ochronie środowiska naturalnego.

Ważnym czynnikiem abiotycznym są jony metali występujące w środowisku naturalnym, a szczególnie jony metali wprowadzane do ekosystemów w wyniku działalności człowieka.

W 1996 roku dostrzegliśmy potrzebę organizowania spotkań naukowców zajmujących się tematyką wpływu metali na organizmy żywe. Głównym założeniem tych spotkań była i pozostała do dziś wymiana poglądów między naukowcami różnych dziedzin wiedzy zajmujących się tym zagadnieniem.

Dwie pierwsze konferencje, które odbyły się w latach 1996 i 1997 pod tytułem „Oddziaływanie jonów metali na mikroorganizmy”, miały zasięg krajowy.

Podczas pierwszej konferencji przedstawiono 11 referatów na temat wpływu jonów metali na drożdże, grzyby toksynotwórcze, fitopatogeniczne, entomopatogenne oraz na nicienie owadobójcze. Prezentowano wyniki badań laboratoryjnych i polowych.

Druga konferencja skupiła ponad 60 uczestników z ośrodków naukowych Krakowa, Warszawy, Wrocławia, Siedlec oraz z Instytutu Ekologii PAN z Dziekanowa Leśnego. Prace naukowe prezentowane podczas konferencji dotyczyły głównie wpływu pojedynczych jonów metali oraz ich interakcji na różne mikroorganizmy glebowe. Prof. Adam Jezierski przedstawił referat na temat reakcji wolnorodnikowych w środowisku przyrodniczym. Wpływ litu na nicienie owadobójcze omówił prof. Piotr Tomasiak. Dr Ewa Dmowska wskazała na rolę nicieni glebowych jako bioindykatorów skażeń spowodowanych metalami ciężkimi. Prezentowano także wyniki badań dotyczące skażenia gleby i roślin metalami ciężkimi. Prezentowane prace wydano dzięki dotacji KBN-u w formie materiałów konferencyjnych pod tytułem „Oddziaływanie jonów metali na mikroorganizmy”.

W 1998 roku odbyła się trzecia konferencja krajowa z udziałem gości zagranicznych, która nosiła tytuł „Interakcje jonów metali w środowisku”. Jak wskazuje tytuł,

poszerzono zakres tematyczny. Podczas konferencji prezentowano 18 referatów oraz 6 prac w formie posterów. Dyskutowano nad skażeniem polskich gleb metalami ciężkimi, wykorzystaniem niektórych roślin do rekultywacji gleb skażonych, wpływem skażenia gleby i wody na mikroorganizmy i rośliny wyższe, rolą chromu i melanin (naturalnych chemoprotektorów) w środowisku, wpływem interakcji pestycydów i jonów metali na grzyby owadobójcze.

Czwarta konferencja skupiła ponad 70 uczestników z ośrodków naukowych Krakowa, Warszawy, Siedlec, Szczecina, Bydgoszczy, Wrocławia, Rzeszowa i Opola. Odbyła się w maju 1999 roku. Większość prac prezentowano w formie posterów. W trakcie konferencji wygłoszono 10 referatów wiodących. Dyskusja przebiegała w trzech sesjach plenarnych:

- „Mikroorganizmy a metale ciężkie” pod przewodnictwem prof. Lesława Badury z Katedry Mikrobiologii Uniwersytetu Śląskiego,
- „Rośliny a metale ciężkie” pod przewodnictwem prof. Cecylii Bajan kierownika Zakładu Agrocenologii z Instytutu Ekologii PAN
- „Zwierzęta a metale ciężkie” pod przewodnictwem prof. Magdaleny Jaworskiej kierownika Zakładu Ochrony Środowiska Rolniczego, AR Kraków.

Sesję posterową prowadził prof. Witold Waclawek z Katedry Chemii Uniwersytetu Opolskiego. Omówiono szereg zagadnień między innymi: wpływ interakcji jonów metali na grzyby i nicienie owadobójcze oraz owady, znaczenie ektomikuryzy w ochronie roślin, rolę i znaczenie sideroforów dla mikroorganizmów glebowych. Dr Godzik z Instytutu Botaniki krakowskiego oddziału PAN przedstawiła referat na temat 15-letnich badań dotyczących monitoringu skażenia środowiska mięsła Krakowa.

Od 2000 roku konferencja ma charakter międzynarodowy i nosi tytuł „Metal ions in environment”.

Naukowcy z kraju oraz z Niemiec, Słowacji, Czech, Austrii, Francji, Włoch, Anglii, Litwy i Turcji zaprezentowali na ostatnich dwóch konferencjach w sumie ponad 20 referatów plenarnych i ponad 110 posterów.

W trakcie konferencji uczestnicy wysłuchali wielu interesujących referatów. Prof. Bernd Markert (Niemcy),

autor wielu podręczników z zakresu ekotoksykologii przedstawiał referaty na temat współczesnych trendów w biomonitoringu środowiska. Prof. Stanisław Wiąckowski omówił zróżnicowanie metali w przyrodzie. Prof. Lesław Badura przedstawił referat na temat znaczenia metali ciężkich dla mikroorganizmów. Prof. Adam Jozierski referował wyniki międzynarodowych modelowych badań prowadzonych z wykorzystaniem elektronowego rezonansu paramagnetycznego pod jego kierownictwem nad stabilizacją wolnych rodników u grzybów, porostów i mszaków i ich interakcję z jonami metali ciężkich. Przedstawiono wyniki badań ważnych dla biotechnologii rolniczych, a dotyczących określenia wpływu metali ciężkich na przebieg procesów biotechnologicznych. Prof. Piotr Tomasiak omówił wyniki badań prowadzonych wspólnie z Zakładem Ochrony Środowiska Rolniczego nad wpływem interakcji jonów metali w triadach na nieniczenie owadobójcze. Referat na temat ekotoksykologii glinu przedstawił prof. Wiesław Barabasz.

Referaty plenarne dotyczyły wpływu metali ciężkich na glebę i rośliny (prof. Münir Öztürk - Uniwersytet w Stambule), na organizmy wodne (prof. Agata Fargašova - Uniwersytet Techniczny w Bratysławie), na rozłucza roślinożerne (prof. Stanisław Ignatowicz - SGGW AR), na owady (prof. Magdalena Jaworska), na zwierzęta wyższe (prof. Zbigniew Dąbrowski - Katedra Zoologii UJ), na zdrowie ludzi (prof. Romancik - Min. Ochrony Środowiska-Słowacja). Na sesjach posterowych przedstawiono wyniki ponad 110 prac naukowych. Dotyczyły one szczegółowych zagadnień związanych z interakcją jonów metali i ich wpływem na glebę i jej życie biologiczne, na rośliny uprawne, na ekosystemy (w tym wodne), na zieleń (śródmiejską, ogrodową i terenów rekreacyjnych), na zdrowie zwierząt i ludzi. Ciekawy referat dotyczący zawartości metali ciężkich w miodach pochodzących z Europy Centralnej, Wschodniej i Południowej przedstawił dr M. Sager - Min. Rolnictwa Austrii).

W tegorocznej konferencji wzięło udział ponad 60 osób z różnych ośrodków akademickich i placówek naukowo-badawczych Polski i niewielu gości zagranicznych (Niemcy, Słowacja), z uwagi na międzynarodowy Kongres Ochrony Środowiska - SETAC odbywający się w tym samym czasie w Wiedniu. Obradom przysłuchiwali się również studenci ostatnich lat Akademii Rolniczej w Krakowie.

Na sesjach plenarnych przedstawiono 10 referatów oraz 48 posterów informujących o wynikach badań własnych nad wpływem jonów metali i ich interakcji w glebie na glebę, mikroorganizmy, rośliny, zwierzęta i ludzi. Referaty obejmowały nie tyle informacje o zanieczyszczeniu gleby, wody i powietrza metalami, ale dotyczyły przede wszystkim biomonitoringu i możliwości przeciwdziałania niekorzystnym wpływom interakcji. Interesująca była dyskusja nad referatami i posterami prowadzona przez profesorów chemii, biologii i rolnictwa, co pozwoliło szerszej spojrzeć na przedstawiony problem.

Referat wiodący dotyczący współczesnej wiedzy na temat biomonitoringu z wykorzystaniem roślin i zwierząt (w tym ryb dla oceny skażeń ekosystemów wodnych) przedstawił prof. Stefan Fränze w imieniu zespołu niemieckiego.

Na tegorocznej konferencji przedstawiono również m. in. wyniki wieloletnich doświadczeń laboratoryjnych i polowych prowadzonych pod kierunkiem prof. dr hab. M. Jaworskiej nad możliwościami zniwelowania niekorzystnego wpływu jonów metali ciężkich na mikroorganizmy pożyteczne (owadobójcze nieniczenie, grzyby czy antagonistyczne grzyby z rodzaju *Trichoderma* sp. używane jako biopreparaty w ochronie roślin), nad wpływem jonów metali ciężkich skażających glebę i rośliny uprawne na pożyteczną i szkodliwą entomofaunę. Fitopatologdy, pod kierunkiem prof. dr hab. E. Boligłowy, z Zakładu Ochrony Środowiska Rolniczego, prezentowali wyniki dotyczące ograniczenia patogenów roślinnych przez mikronawozy o zróżnicowanym składzie jonów metali. Prezentowano też wyniki naszych badań prowadzonych we współpracy z innymi Katedrami, a dotyczące aktywności drobnoustrojów w glebach wokół wysypisk komunalnych czy w glebach łąki górskiej nawożonej wermikompostami z przemysłowych oczyszczalni ścieków.

Prof. B. Filipek-Mazur (Katedra Chemii Rolnej AR Kraków) przedstawiła ciekawy referat dotyczący analizy modelowej wskaźników tolerancji i stopnia skażenia roślin jonami metali ciężkich na przykładzie kukurydzy nawożonej szlamem ścieków przemysłowych. Zespół badawczy prof. dr hab. M. Kasperczyka (Katedra Łękarstwa AR Kraków) przedstawił wyniki badań dotyczących zawartości metali ciężkich w trawach na pastwiskach górskich w Czarnym Potoku k/Krynicy w zależności od sposobu ich użytkowania i nawożenia. Zespół pod kierunkiem prof. dr hab. Cz. Jasiewicz (Katedra Chemii Rolnej AR Kraków) przedstawił wyniki badań dotyczące zawartości metali w roślinach zielarskich i możliwości wykorzystania roślin do fitoremediacji gleb. Przydatnością roślin zielarskich do fitoremediacji, poza zespołem krakowskim, zajmują się też inne ośrodki naukowe. Wyniki badań dotyczących fitoremediacji, grantowanych przez Unię Europejską w ramach COST Act. 837, przedstawili naukowcy ze Słowackiego Instytutu Chemii i Fizjologii Roślin.

Przedstawione na konferencjach prace są publikowane w języku angielskim w periodycznym Czasopiśmie Polskiego Towarzystwa Chemicznego „Chemica i Inżynieria Ekologiczna” dzięki staraniom redaktora naczelnego prof. Witolda Wacławka, któremu za to serdecznie dziękujemy.

Składamy podziękowania Radzie Miasta Krakowa, zwłaszcza Panu Prezydentowi prof. Andrzejowi Gołowskiemu, za objęcie patronatem naszych konferencji.

Gminnemu i Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dziękujemy za finansową pomoc w przygotowaniu konferencji, opublikowaniu streszczeń i pełnych wyników badań.

Dziękujemy również Rektorom Akademii Rolniczej w Krakowie prof. Zbigniewowi Ślipkowi i prof. Andrzejowi Binkowi oraz dziekanom Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego prof. Czesławowi Jasiewicz i prof. Januszowi Żmiji za udział w Konferencjach, a także finansowe wsparcie z dotacji MEN-u.

Prof. dr hab. Magdalena Jaworska

Nowoczesne metody i techniki w hodowli roślin

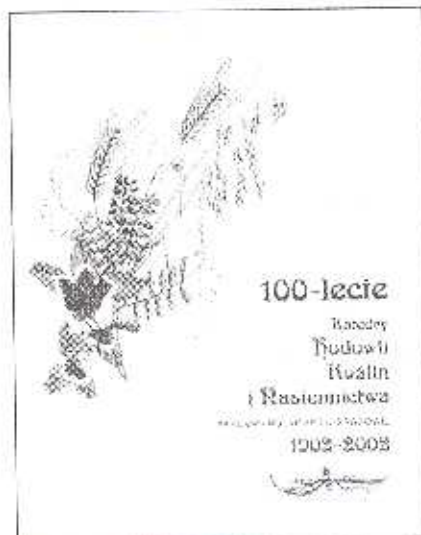
Konferencja Jubileuszowa w 100-lecie Katedry Hodowli Roślin i Nasiennictwa

Kraków, 21–22 maja 2002 r.

Na pierwszej stronie starej, oprawnej w skórę, książki pamiątkowej Zakładu Rolniczego Doświadczalnego Uniwersytetu Jagiellońskiego wpisano datę 27 listopada 1902 roku: w tym dniu odbyła się uroczystość otwarcia i poświęcenia Zakładu na posesji przy ulicy Łobzowskiej 24. Pod pięknie wykaligrafowanym okolicznościowym tekstem można zobaczyć podpisy wielu sławnych profesorów Uniwersytetu. Sto lat później, dla uczczenia tej rocznicy, Katedra Hodowli Roślin i Nasiennictwa, wywodząca się z Zakładu i cały czas działająca pod tym samym adresem, zorganizowała w maju bieżącego roku dwudniową Konferencję Jubileuszową pt. „Nowoczesne metody

i techniki w hodowli roślin”. W istocie była to trójkonferencja, do której włączono Sympozjum Sekcji Hodowli i Nasiennictwa Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych oraz V Ogólnopolską Konferencję „Zastosowanie kultur *in vitro* w fizjologii roślin”, a współorganizatorami były Katedra Genetyki, Hodowli i Nasiennictwa Wydziału Ogrodniczego, również wywodząca się z Łobzowskiej, oraz zaprzyjaźniony Zakład Fizjologii Roślin PAN. Pracownicy tych jednostek solidarnie włączyli się w przygotowanie jubileuszu. W Konferencji Jubileuszowej uczestniczyło około 300 osób z wszystkich katedr hodowli roślin akademii rolniczych, z uniwersytetów, Polskiej Akademii Nauk, instytutów naukowych, stacji i firm hodowlanych oraz zaproszeni goście i studenci. Byli też przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, nadzorującej działalność spółek hodowlanych. Konferencję otworzył i później dużo czasu jej poświęcił JM Rektor Akademii Rolniczej, prof. dr hab. Z. Ślpek.

Celem Konferencji oprócz przypomnienia dziejów najstarszej w Polsce katedry hodowlanej, było przedstawienie osiągnięć polskiej hodowli roślin na tle hodowli europejskiej, omówienie najnowszych tendencji w naukach hodowlanych i podstawowych związanych z hodowlą roślin oraz określenie szans polskiej hodowli i nasiennictwa po wstąpieniu do Unii Europejskiej. Do przygotowania referatów na sesję plenarną zaproszono wybitnych znawców tej problematyki z różnych pionów nauki, starając się o atrakcyjność tytułów i treści wykładów („Hodowla roślin – dziedzina agronomii czy filozofia przyrody”, „Agrobiotechnologia i realizm” i in.). Oprócz 6 referatów plenarnych wygłoszono 15 komunikatów naukowych, a podczas sesji plakatowych przedstawiono ogółem 135 prac badawczych: 29 – w sekcji rolniczej, 52 – w sekcji ogrodniczej i 54 – w sekcji fizjologicznej. Zorganizowano także 5 sesji dyskusyjnych, na których spierano się na temat niezbędnych zmian w strukturze nauki, oczekiwani hodowców w stosunku do nauki, potrzeby

gruntownej reformy nauczania i kształcenia na poziomie akademickim, szans polskiej biotechnologii oraz sytuacji polskiego dorobku odmianowego i nasiennictwa.

Uczestnicy zaakceptowali z zadowoleniem propozycję organizatorów, aby jubileusz obchodzić zgodnie z tradycją akademicką, czyli skupiając się przede wszystkim na konferencji, a obchody jubileuszowe przenieść na swobodniejsze wieczorne spotkanie. Konferencja odbyła się bez komitetu honorowego i organizacyjnego, bez sponsorów, imiennego witania gości, itp.; przebiegła uroczysto, lecz nie pompatycznie. Na spotkaniu towarzyskim były kwiaty, życzenia, toasty, rozmowy i tańce. Ten sposób obchodów zyskał nawet chwalebny tytuł „krakowskiego stylu jubileuszowania”. Konferencję zakończyło zwiedzanie laboratoriów w katedrach organizatorów i długo jeszcze trwające spotkania nieformalne.

W materiałach konferencyjnych wydano – oprócz streszczeń – broszurę, w której przedstawiono dzieje i dorobek publikacyjny obu krakowskich katedr hodowli roślin. Wszystkie referaty, komunikaty i prace prezentowane na plakatach zostaną opublikowane w Zeszytach Problemowych Postępów Nauk Rolniczych. Zadatek na przyszłość stanowią eseje pt. „Jak wyobrażam sobie swoją katedrę po 10 latach”, opracowane we wszystkich katedrach hodowlanych wydziałów rolniczych, które w zapieczętowanych kopertach będą przechowywane do roku 2012, kiedy to nasi następcy na kolejnej konferencji jubileuszowej będą mogli porównać dzisiejsze wyobrażenia z rzeczywistością.

Prof. dr hab. Barbara Skucińska

Prof. dr hab. Ludwik Spiss

X Międzynarodowa Konwencja Skrobiowa

X International Starch Convention

Kraków, 11–14 czerwca 2002 r.

Odbývająca się co 2 lata konferencja zgromadziła w tym roku, podobnie jak w poprzednich latach, ok. 120 uczestników z 19 krajów. Z Polski prezentowały się następujące Ośrodki Naukowe: Akademia Nauk w Olsztynie, Politechnika Łódzka, Akademia Rolnicza w Poznaniu, Wrocławiu, Lublinie, Szczecinie i Krakowie, Uniwersytety Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie i Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Częstochowie i Centralne Laboratorium Przemysłu Ziemniaczanego w Poznaniu. Na konferencji omówiono najnowsze światowe osiągnięcia w dziedzinie chemii, fizykochemii i zastosowań polisacharydów.

Obok zastosowań jako środki spożywcze i dodatki do żywności polisacharydy cieszą się coraz większą uwagą jako odnawialne, biodegradowalne materiały oraz surowce przemysłu chemicznego i przemysłów pokrewnych, a ostatnio stały się one także obiektem zainteresowania nanotechnologii. W trakcie trzydniowych obrad uczestnicy konferencji przedstawili 14 wykładów plenarnych, 16 wykładów i kilkadziesiąt plakatów. W kuluarach konferencji omówiono też zakres współpracy naukowej w ramach 6 Programu Ramowego Unii Europejskiej między ośrodkami badań nad polisacharydami w krajach Unii Europejskiej i Katedrą Chemii AR. W pierwszym dniu obrad organizatorzy podpisali porozumienie z Rosyjską Akademią Nauk o corocznym od 2003 roku organizowaniu tej konferencji. W latach nieparzystych obrady będą się toczyć w Moskwie, a w latach parzystych w Krakowie.

Organizatorami X Konwencji Skrobiowej byli Akademia Rolnicza w Krakowie (przewodniczący Komitetu Organizacyjnego – prof. dr hab. Piotr Tomasik), Małopolski Oddział Towarzystwa Technologów Żywności, Komitet Technologii i Chemii Żywności PAN oraz Polski Przemysł Ziemniaczany, Polziem Ltd. w Poznaniu.

Prof. dr hab. Piotr Tomasik

Żywnienie a płodność i wydajność przeżuwaczy

Międzynarodowa Sesja Naukowa

Polanica Zdrój, 14–15 czerwca 2002 r.

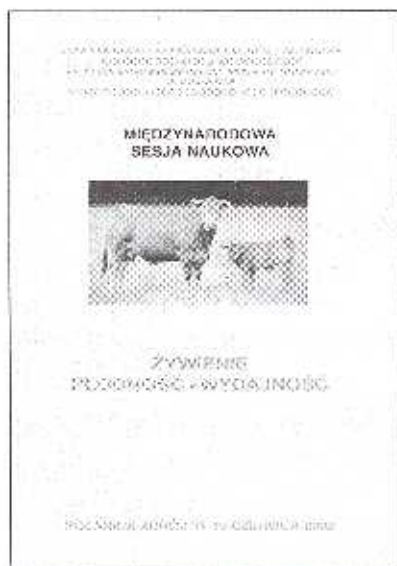
W dniach 14–15 czerwca 2002 roku odbyła się w Polanicy Zdroju Międzynarodowa Sesja Naukowa pt. „Żywnienie a płodność i wydajność przeżuwaczy”. Organizatorami Sesji byli: Katedra Żywienia Zwierząt AR w Krakowie, Katedra Rozrodu Zwierząt i Klinika Położnicza AR we Wrocławiu oraz Dolnośląska Izba Lekarsko-Weterynaryjna. Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego Sesji był dr hab. Jan Twardoń prof. AR we Wrocławiu, a vice-przewodniczącym dr hab. Zygmunt M. Kowalski z naszej Uczelni. Spośród 15 referatów i doniesień cztery wygłosili goście zagraniczni z **Irrealia** (Prof. Amichai Arieli, Uniwersytet Hebrajski w Jerozolimie), **Niemiec** (Prof. Hartwig Bostadt, Uniwersytet Giessen, Niemcy), **Irlandii** (dr F. Crosby, University College Dublin, Irlandia) i **Słowacji** (Prof. J. Kacmarik, Uniwersytet Medycyny Weterynaryjnej, Koszyce, Słowacja).

Pracownicy AR w Krakowie wygłosili następujące referaty:

- Borowiec F., Twardoń J., Kowalski Z.M. *Plodność i wydajność u przeżuwaczy w świetle aktualnych uwarunkowań.*
- Kowalski Z.M., Twardoń J. *Wpływ żywienia na plodność krów wysoko mlecznych*
- Kowalski Z.M., Lach Z. *Kontrola żywienia krów.*

Wszystkie referaty oraz doniesienia opublikowano w materiałach Sesji.

Pogarszające się wskaźniki rozrodu w oborach krów mlecznych, związane ze zwiększającą się wydajnością mleka, wpływają negatywnie na wyniki ekonomiczne produkcji. To właśnie nieplodność jest drugim po zapaleniu gruczołu mlekowego problemem zdrowotnym w stadach krów mlecznych. Nie dziwi więc fakt, że uczestnikami sesji byli przede wszystkim lekarze weterynarii oraz zootechnicy zainteresowani problemami żywienia i rozrodu krów mlecznych. W wielu referatach podkreślano ścisły związek pomiędzy błędami żywieniowymi a zapadalnością krów na choroby metaboliczne okresu okołoporodowego oraz na trudności w rozrodzie. Nowoczesne programy żywieniowe firm paszowych oraz programy zdrowotne firm farmaceutycznych, sponsorujących naszą Sesję, wychodzą naprzeciw oczekiwaniom praktyki. Podkreślano również konieczność właściwej kontroli (monitoringu) żywienia krów, tak ważnej w nowoczesnych systemach utrzymania zwierząt. Proponowane metody kontroli żywienia dają bardzo dobre efekty w najlepszych gospodarstwach hodowlanych w Polsce.

Bardzo interesującą częścią sesji były referaty dotyczące żywienia cieląt, w tym profilaktyki chorób, żywienia miodzieży oraz wpływu żywienia owiec na wskaźniki ich rozrodu.

Wspaniałe otoczenie Kotliny Kłodzkiej oraz urok samej Polanicy Zdrój zachęcał uczestników Sesji do dyskusji. Mamy nadzieję, że wysoki poziom merytoryczny

referatów, a także bardzo ciekawe dyskusje oraz niekończące się rozmowy fachowców pozwolą na lepsze zrozumienie trudnych relacji żywienie-plodność-wydajność przeżuwaczy. W opinii wszystkich uczestników jedną z najważniejszych korzyści Sesji było wspólne dyskusowanie o tych trudnych sprawach przez lekarzy weterynarii i zootechników.

Prof. dr hab. Franciszek Borowiec
Dr hab. Zygmunt M. Kowalski

Perspektywy rozwoju ochrony roślin w Polsce w XXI wieku

Ogólnopolska Konferencja Naukowa

Kraków 25–26 czerwca 2002 r.

Konferencję zorganizowała Katedra Ochrony Roślin przy współudziale Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych w związku z obchodami 50-lecia powstania Katedry (1952–2002). Udział w Konferencji wzięło ponad 100 osób ze wszystkich ośrodków akademickich w Polsce Akademii Rolniczych, Uniwersytetów, Instytutów Branżowych i PAN oraz Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Ośrodków Doradztwa Rolniczego.

W części plenarnej Konferencji wygłoszono trzy referaty wiodące, w których wykazano możliwości wykorzystania nowoczesnych metod i środków ochrony roślin przed agrotagami – dla wyeliminowania lub przynajmniej znacznego ograniczenia stosowania pestycydów.

Prof. L. Orlikowski (Instytut Sadownictwa i Kwiaciarstwa w Skierniewicach) wskazał na duże możliwości szybko rozwijającej się metody biologicznej. Bardzo obiecujące wyniki w zwalczaniu patogenów uzyskano z wyciągami roślinnymi (Antifung – 20% biohumusu, Bioczos – oparty na wyciągu z czosnku, Biosept – oparty na wyciągu z owoców grejfruta). Coraz częściej wykorzystuje się mikroorganizmy (bakterie, grzyby) o działaniu antagonistycznym lub konkurencyjnym w stosunku do patogenów roślin. Do biopreparatów opartych na mikroorganizmach należą: Polyversum (oospory *Pythium oligandrum*), Polagrocyna (*Agrobacterium radiobacter*), czy opracowany w Anglii Contans – oparty na *Ganthyrium minitans* – skutecznie hamujący rozwój patogena licznych roślin *Sclerotinia sclerotiorum*. Istnieje ponadto duże zainteresowanie pewnymi związkami organicznymi, które wykazują właściwości induktorów odporności roślin na niektóre czynniki chorobotwórcze. Właściwości takie stwierdzono w przypadku chitozanu (wchodzi w skład pancerzy kryli i krabów), a który jest w trakcie rejestracji pod nazwą Biochikol. Dane z piśmiennictwa oraz wyniki badań krajowych wskazują, że

istnieje bardzo duża możliwość biologicznej ochrony roślin uprawnych przed czynnikami chorobotwórczymi poprzez zastosowanie środków biologicznych.

Prof. B. Leszczyński (Akademia Podlaska w Siedlcach) wykazał bardzo duże możliwości ochrony roślin przed szkodnikami poprzez wykorzystanie ich naturalnej odporności – zespołu mechanizmów zabezpieczających niektóre odmiany przed atakiem agrofagów lub też pozwalających na regenerację uszkodzeń roślin odpornych przy poziomie szkodników powodującym ekonomicznie istotne straty plonów roślin podatnych. W tkankach roślin odpornych działają specyficzne mechanizmy odpornościowe, takie jak brak akceptacji, antybioza i tolerancja. Jeżeli w danej roślinie występuje kilka mechanizmów odpornościowych, mogą one wzajemnie współdziałać, tworząc kompleksowy system obronny, trudny do przełamania dla owadów roślinożernych. Szersze zainteresowanie odmianami naturalnie odpornymi jest zapisane w dyrektywach UE w zakresie rozwoju rolnictwa, które zakładają dalszy postęp biologiczny i wzmoczenie ochrony środowiska. Dlatego perspektywy praktycznego wykorzystania hodowli odpornościowej, zwłaszcza jako cennego elementu programów integrowanych, wydają się być obiecujące.

Mgr inż. E. Tadel (Centrum Szkoleniowe Techniki Ochrony Roślin w Zgłobicach) wygłosił referat na temat nowoczesnych technik opryskiwania roślini pestycydami. W opracowaniu przedstawiono najważniejsze problemy związane z jedną z najbardziej zaniedbanych w naszym kraju, a zarazem bardzo odpowiedzialną dziedziną technologii produkcji rolnej, jaką jest technika ochrony roślin. Obecny stan techniki ochrony roślin w Polsce przedstawiono na tle współczesnych wymogów europejskich i światowych. Wskazano działania, jakie należy podjąć w celu poprawy efektywności zabiegów chemicznych, poprawy jakości produkowanej żywności, zminimalizowania zagrożenia dla środowiska naturalnego oraz środowiska pracy operatora. Omówiono także wybrane najnowsze światowe tendencje w konstrukcji opryskiwaczy, mające na celu ograniczenie ilości stosowanych pestycydów i uczynienie ich bezpiecznymi dla środowiska i konsumenta.

W pierwszym dniu Konferencji odbyła się w godzinach popołudniowych sesja posterowa, na której przedstawiono 60 doniesień o dość zróżnicowanej tematyce ochroniarskiej.

W drugim dniu obrad odbyła się sesja referatowa w dwu sekcjach (fitopatologia i entomologia), na której wygłoszono 17 bardzo interesujących referatów z bardzo ożywioną dyskusją. Tematyka referatów wiodących i obrad w sekcjach ukierunkowana była głównie na wskazanie najnowszych trendów w badaniach z zakresu ochrony roślin przed agrofagami, mających na celu maksymalne ograniczenie stosowania pestycydów. Dobór tematyki podyktowany był otwarciem na Wydziale

Ogrodniczym w roku akademickim 2002/2003 nowej specjalności „Agroekologia i ochrona roślin”, dla której program kształcenia i główny ciężar realizacji przypadł pracownikom Katedry Ochrony Roślin.

Pragniemy w tym miejscu serdecznie podziękować za udział w naszych uroczystościach jubileuszowych i Konferencji Władzom Uczelni, JM Rektorowi prof. Z. Ślipkowi, Dziekanom Wydziału Rolniczego prof. Cz. Jasiewicz i Ogrodniczego prof. M. Poniędziałek oraz wszystkim uczestnikom spotkania.

Materiały z konferencji zostały opublikowane w Zeszytach Naukowych AR w Krakowie Z. 82 Sesja Naukowa (2002).

Prof. dr hab. Jan Kućmierz

Rola świerka pospolitego w zachowaniu ekosystemów leśnych Beskidu Śląskiego

Polsko-Czeskie Seminarium Naukowe

27–28 czerwca 2002 r.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach: Nadleśnictwo Ustroń, Ośrodek w Jaszowcu, Nadleśnictwo Wisła-Istebna, Regionalny Karpacki Bank Genów i Stacja Terenowa „Wyrchczadeczka”; Lesni Region Frydek-Mistek. Lesni sprawa Jablunkov

W dniach 27–28 czerwca 2002 r. na terenie nadleśnictw Ustroń i Wisła Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach oraz sąsiedniego Nadleśnictwa Jablunkov Leśnego Regionu Frydek-Mistek w Republice Czech, odbyło się międzynarodowe seminarium poświęcone roli świerka pospolitego w zachowaniu ekosystemów leśnych Beskidu Śląskiego. Inicjatorem tego seminarium była Katedra Nasiennictwa, Szkołkarstwa i Selekcji Drzew Leśnych Wydziału Leśnego Akademii Rolniczej im. H. Kollątaja w Krakowie we współpracy z Katedrą Hodowli Lasu (Ústav zákládání a péstění lešů) Wydziału Leśnego i Drzewiarskiego Rolniczego i Leśnego Uniwersytetu im. G. Mendla w Brnie, przy czynnym udziale i finansowaniu Seminarium przez Regionalną Dyrekcję Lasów Państwowych w Katowicach, a także Regionu Frydek-Mistek Lasów Republiki Czech.

Ideą Seminarium było opracowanie wspólnych zasad zagospodarowania drzewostanów Beskidu Śląskiego po obu stronach granicy ze specjalnym uwzględnieniem świerczyn w zachowaniu leśnych ekosystemów leśnych tego regionu. Określenie roli świerka w drzewostanach Beskidu Śląskiego posiada istotne znaczenie w prawidłowym zagospodarowaniu hodowlanym i selekcyjnym

lasów beskidzkich, a także umożliwia ich genetyczną przebudowę oraz zachowanie zasobów genowych jednej z najlepszych ras tego gatunku, jakim jest świerk istebniański. Opracowanie programu przebudowy musi uwzględnić znaczne zmniejszenie udziału tego gatunku w drzewostanach z 90 do ok. 50%, przy jednoczesnym zwiększeniu udziału jodły, a także buka i gatunków domieszkowych do ok. 20-30%. Poza spełnieniem wymogów trwałej i wielofunkcyjnej gospodarki hodowlanej przebudowa powinna obejmować zasady genetyki populacyjnej drzew leśnych we wszystkich etapach zagospodarowania lasu, jak również wykorzystać wyniki badań nad zróżnicowaniem warunków siedliskowych, stopniem zagrożenia drzewostanów świerkowych i ich wartością genetyczną.

Seminarium miało również na celu stworzenie perspektywy stałych kontaktów leśników polskich i czeskich, a w najbliższym czasie również słowackich we wspólnym działaniu dla dobra lasów, które są naszym wspólnym dziedzictwem i bogactwem w Beskidzie Śląskim.

W seminarium uczestniczyli naukowcy polscy i czescy z wielu ośrodków naukowych, m.in. prof. B. Suszka, dr inż. J. Suszka, dr H. Fober z Instytutu Dendrologii PAN w Kórniku, mgr inż. J. Matras z Instytutu Badawczego Leśnictwa w Warszawie, prof. K. Sporek z Politechniki Opolskiej, prof. Suliński, prof. E. Feliksik, prof. S. Orzeł, prof. J. Walczyk, dr J. Skrzyszewski, dr Kinga Skrzyszewska i dr inż. P. Tylek z Wydziału Leśnego w Krakowie, mgr Z. Sobierajski po. Dyrektora LBG Kostrzyca, a także z Wydziału Leśnego Uniwersytetu im. G. Mendla w Brnie, Czeskiego Instytutu Badawczego i Ministerstwa Ochrony Środowiska Republiki Czech: prof. V. Tesař, Ing. Holuša, Ing. V. Hynek, prof. P. Kantor, prof. O. Maurer i doc. E. Palatová oraz liczni pracownicy Lasów Państwowych z Polski i Czech.

Podczas seminarium przedstawiono 23 referaty. Referaty wygłosili między innymi naczelnik wydziału zagospodarowania

Dyrekcji Generalnej LP mgr inż. W. Fonder, dyrektor RDLP Katowice mgr inż. K. Szabla, nadleśniczy Nadleśnictwa Wisła mgr inż. W. Szozda oraz dyrektor Regionu Lasów Frydek-Mistek mgr inż. M. Sajdl i genetyk regionalny inż. M. Jurašek. W sesji referatowej wygłosił również doniesienie wyróżniający się absolwent Wydziału Leśnego w Krakowie, magistrant Katedry Nasiennictwa, Szkółkarstwa i Selekcji mgr inż. K. Hylski.

W ramach sesji terenowej (pierwszy dzień) uczestnicy konferencji zwiedzili obiekty zlokalizowane w Nadleśnictwie Wisła: drzewostan zachowawczy w oddz. 56f Leśnictwa Czarne, ze znacznym udziałem buka świerka i jodły, na siedlisku lasu mieszanego górskiego, wyłączony drzewostan nasienny świerka w oddz. 108f (Leśnictwo Zapowiedź) oraz archiwum zachowawcze świerka i I Stację Terenową „Wyrchzadeczka” Karpackiego Banku Genów. W drugim dniu goście seminarium mieli możliwość obejrzenia 6 powierzchni leśnych w drzewostanach świerkowych Nadleśnictwa Jablunkov (Czechy), na których gospodarze wycieczki prof. O. Maurer oraz Nadleśniczy Ing. G. Bejger i miejscowy leśniczy zademonstrowali zróżnicowane metody przebudowy i zagospodarowania świerczyn górskich po czeskiej stronie Beskidu Śląskiego zlokalizowanych na wysokości 650-810 m n.p.m., m.in. powierzchnie z naturalnym i sztucznym odnowieniem świerka, uprawy z wprowadzonymi domieszkami, drzewostany w stadium rozpadu, a także wyłączony drzewostan nasienny kategorii A, stanowiący bazę genetyczną i selekcyjno-surowcową drewna rezonansowego.

Po omówieniu problematyki zagospodarowania świerka w warunkach Beskidu na wspólnym posiłku w Jablunkovie, przedstawieniu ogólnych wniosków oraz ustaleń, konferencja seminarium została zakończona.

Podjęto decyzję o przygotowaniu przez Komisję Wnioskową pod kierownictwem dr inż. J. Barszcza wniosków końcowych oraz zaleceń dla praktyki leśnej, a także o przygotowaniu do druku w wersji polskiej i angielskiej materiałów konferencyjnych.

Koszt przygotowania Konferencji i pobytu zaproszonych gości w dniu polskim pokryła Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach w ramach tematu realizowanego przez Katedrę Nasiennictwa, Szkółkarstwa i Selekcji Drzew Leśnych Wydziału Leśnego Akademii Rolniczej im. H. Kollątaja w Krakowie pt. „Zachowanie leśnych zasobów genowych i hodowla selekcyjna świerka pospolitego w Nadleśnictwie Wisła”.

Prof. dr hab. Janusz Sabur

Uczestnicy seminarium na powierzchni archiwum świerka istebniańskiego w I Stacji Terenowej „Wyrchzadeczka” Karpackiego Banku Genów (fot. J. Banach)

Z prac Senatu

Posiedzenie Senatu w dniu 22 lutego 2002 r.

Rektor prof. dr hab. Zbigniew Ślipek pogratulował uzyskania tytułu profesora nauk rolniczych

- prof. dr hab. Marii Łeży z Katedry Fizjologii Roślin
- prof. dr hab. Włodzimierzowi Lechowi z Katedry Sadownictwa Wydziału Ogrodniczego.

Senat zatwierdził prowizorium budżetowe Uczelni na rok 2002.

Przewodniczący Senackiej Komisji ds. Budżetu i Majątku Uczelni – prof. dr hab. Włodzimierz Rajda przedstawił informację w sprawie wdrożenia zasad decentralizacji gospodarki finansowej jednostek ogólnouczelnianych i administracji.

Pozytywnie zaopiniowano wniosek Rady Wydziału Techniki i Energetyki Rolnictwa w sprawie zniesienia z dniem 1 marca 2002 r. jednostki ogólnowydziałowej – „Zespół Obsługi Dydaktycznej”.

Senat wyraził zgodę na wydzierżawienie działki o powierzchni 5,59 ha, położonej w Krakowie przy al. Waszyngtona na cele rekreacyjno – sportowe oraz parkingu o powierzchni 2,38 ha w Krynicy – Czarnym Potoku koło stacji Kolei Gondolowej Jaworzyna Krynicka S. A.

Posiedzenie Senatu w dniu 28 marca 2002 r.

Senat pozytywnie zaopiniował wnioski Rad Wydziałów o nadanie odznaczeń państwowych i resortowych.

Senat zatwierdził założenia do planu rzeczowo-finansowego Uczelni na 2002 rok. Według tych założeń zostaną sporządzone plany rzeczowo-finansowe dla podmiotów wewnętrznego rozrachunku gospodarczego na rok 2002.

Na wniosek Rektora Senat zatwierdził plan remontów na 2002 rok, który stanie się częścią składową planu rzeczowo-finansowego Akademii Rolniczej.

Senat zajął stanowisko w sprawie ponowienia rozszczeń o zwrot terenów w Hżące w ramach regulacji spraw majątkowych Kościoła.

Dr Ludwik Szaro przedstawił informację o regulacji plac, która została przeprowadzona w Uczelni w 2001 roku.

Po wyczerpaniu porządku obrad członkowie Senatu złożyli sobie życzenia wielkanocne.

Posiedzenie Senatu w dniu 26 kwietnia 2002 r.

Senat pozytywnie zaopiniował wniosek Rady Wydziału Ogrodniczego w sprawie przekształcenia Zakładu Botaniki w Katedrę Botaniki.

Senat ustalił limity przyjęć na studia stacjonarne i zaoczne w roku akademickim 2002/2003.

Senat przyjął sprawozdanie z działalności Wydawnictwa AR za rok 2001.

Senat przedstawił swoje stanowisko w sprawie Zeszytów Naukowych AR:

Na podstawie § 8 pkt 20 w związku z § 67 Statutu Akademii – z uwagi na powołanie od 1.10.2001 r. ogólnopolskiego otwartego czasopisma naukowego „Acta Scientiarum Polonorum” wydawanego w seriach tematycznych w redakcjach wydawnictw poszczególnych uczelni, Senat zaleca odstąpienie od kontynuowania wydawania serii tematycznych „Zeszytów Naukowych” naszej Uczelni.

Posiedzenie Senatu w dniu 24 maja 2002 r.

Rektor prof. dr hab. Zbigniew Ślipek pogratulował uzyskania tytułu profesora nauk rolniczych:

- prof. dr hab. Barbarze Filipek-Mazur z Katedry Chemii Rolnej WR-E,
- prof. dr hab. Elżbiecie Pisulewskiej z Katedry Szczegółowej Uprawy Roślin WR-E,
- prof. dr hab. Czesławowi Lipskiemu z Katedry Ekologicznych Podstaw Ochrony Środowiska WIŚiG, oraz tytułu profesora nauk ekonomicznych:
- prof. dr hab. Januszowi Żmija z Zakładu Agrobiznesu WR-E.

Senat pozytywnie zaopiniował wnioski o mianowanie na stanowisko profesora zwyczajnego:

- prof. dr hab. Czesław Jasiewicz w Katedrze Chemii Rolnej WR-E,
- prof. dr hab. Magdaleny Jaworskiej w Zakładzie Ochrony Środowiska WR-E,
- prof. dr hab. Franciszka Borowca w Katedrze Żywności Zwierząt WHIBZ,

Senat pozytywnie zaopiniował wnioski w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego AR:

- dr hab. inż. Wiktora Adamusa z Katedry Ekonomiki i Organizacji Rolnictwa WR-E,
- dr hab. inż. Marii Moś w Katedrze Hodowli Roślin i Nasiennictwa WR-E,
- dr hab. inż. Elżbiety Boligłowy w Zakładzie Ochrony Środowiska Rolniczego WR-E,
- dr hab. inż. Władysława Migdała w Katedrze Hodowli Trzody Chlewniej WHIBZ,
- dr hab. inż. Marii Walczyk w Katedrze Eksploatacji Maszyn Rolniczych WTIER.

Po wysłuchaniu relacji biologicznego rewidenta z przeprowadzonej kontroli wykonania planu rzeczowo-finansowego za rok 2001 Senat jednogłośnie zatwierdził sprawozdanie. Wynik finansowy (nadwyżka finansowa) w wysokości 3958,6 tys. zł zostanie podzielony w następujący sposób:

- 1) odpis na uczelniany fundusz nagród dla studentów (2% tj. 79,1 tys. zł);
- 2) własny fundusz stypendialny dla pracowników (5% tj. 197,9 tys. zł);
- 3) pozostała część nadwyżki finansowej (w wysokości 93% tj. 3681,6 tys. zł) zasili fundusz zasadniczy Uczelni.

Wynik finansowy LZD Krynica (nadwyżka w wysokości 51,5 tys. zł) pozostanie jako nadwyżka w tym Zakładzie.

Senat wyraził zgodę na wydzierżawienie części działki nr 7 w obrębie Bielany o powierzchni około 4 ha, na wniosek Katedry Rozrodu Zwierząt WHIBZ.

Posiedzenie Senatu w dniu 14 czerwca 2002 r.

Rektor prof. dr hab. Zbigniew Ślipka pogratulował uzyskania tytułu profesora nauk rolniczych

- prof. dr hab. Marii Kowalik z Katedry Ochrony Roślin Wydziału Ogrodniczego,

- prof. dr hab. Halinie Kurzawińskiej z Katedry Ochrony Roślin Wydziału Ogrodniczego,
- prof. dr hab. Januszowi Kościelniakowi Katedry Fizjologii Roślin Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego,
- prof. dr hab. Zenonowi Pijanowskiemu z Katedry Melioracji i Kształtowania Środowiska Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji.

Senat jednogłośnie zatwierdził sprawozdanie z działalności Uczelni za rok 2001 i pozytywnie ocenił działalność Rektora – prof. dr hab. Zbigniewa Ślipka.

Przewodniczący Komisji Senackich przedstawili sprawozdania z działalności poszczególnych komisji za kadencję 1999–2002.

Dr Ludwik Szaro omówił wyniki analizy reformy finansowej naszej Uczelni. Dyskusja dotycząca tej analizy została przeniesiona na następne, lipcowe posiedzenie Senatu.

Na wniosek Rektora, Senat zatwierdził plan rzeczowo-finansowy Uczelni na rok 2002.

Senat zobowiązał Rektora do egzekwowania zasad ustalonych *Regulaminem wewnętrznej gospodarki finansowej AR* zatwierdzonym przez Senat Uchwałą Nr 69/2000 w dniu 15 grudnia 2000 r. oraz do stosowania środków dyscyplinujących wykonanie planu rzeczowo-finansowego przewidzianych *"Regulaminem"*, a w szczególności zasady:

1. bezpośredniej odpowiedzialności kierowników odpowiednich jednostek za wykonanie planów rzeczowo-finansowych;
2. obowiązku wdrożenia programu naprawczego i wprowadzenia bezwzględnych ograniczeń w wydatkach przez jednostkę, która w planie wykazuje ujemny wynik finansowy, oraz objęcia jej działalności finansowej nadzorem Rektora;
3. odpowiedzialności Rektora i Kwestora za wykonanie budżetu całej Uczelni oraz przedkładania Senatowi sprawozdań;
4. nie przekraczania przez jednostki organizacyjne Uczelni limitów wynagrodzeń osobowych i środków przeznaczonych do wykorzystania na pozostałe koszty dydaktyki i badań określonych w zał. nr 1.

Na podstawie analizy kosztów zajęć dydaktycznych, na rok akademicki 2002/2003 Senat zatwierdził ustalone opłaty semestralne (czesne) za studia zaoczne oraz za powtarzanie przedmiotu i semestru:

Wydział	Kierunek	I rok	następne lata	grupy terenowe		magisterskie uzupełniające
				I rok	następne lata	
Rolniczo-Ekonomiczny	Rolnictwo	1200	1100	1200	1100	1200
	Zarządzanie i Marketing	1200	1100	-		1500 (Zamość)
Hodowli i Biologii Zwierząt	Zootechnika	1200	1100	-		1200
Inżynierii Środowiska i Geodezji	Inżynieria Środowiska	1200	1100	1200	1100	1200
	Geodezja i Kartografia	1200	1100	-		1300
Leśny	Leśnictwo	1200	1100	-		1500
Ogrodniczy	Ogrodnictwo	1200	1100			1200
Techniki i Energetyki Rolnictwa	Technika Rolnicza i Leśna	1200	1100	1200	1100	1200
Technologii Żywności	Technologia Żywności i Żywnie człowieka	1300	1300	-		1500

- student, który zaliczył w terminie rok studiów inżynierskich oraz osiągnął średnią ocen za ubiegły rok powyżej 4,50 uzyskuje 50 % upust w opłacie czesnego,
- stosowanie upustu za wyniki w nauce nie dotyczy studentów studiujących na studiach magisterskich uzupełniających,
- opłaty są wnoszone przed rozpoczęciem semestru; student, który nie przedstawi w dziekanacie dowodu wpłaty na kolejny semestr nie może uczestniczyć w zajęciach dydaktycznych,
- przy składaniu dokumentów o przyjęcie na I rok studiów w roku akademickim 2002/2003 osoby zainteresowane podpisują oświadczenie stanowiące załącznik do niniejszej uchwały,
- osoby już studiujące podpisują jednorazowe oświadczenie, o którym mowa w ust. 5, przy wpisywaniu ich na II, III, IV lub V rok studiów w roku akademickim 2002/2003.

- oświadczenie, o którym mowa w ust. 5 i 6 dołącza się do akt osobowych studenta.

W roku akademickim 2002/2003 ustalono odpłatności:

- a) za powtarzanie semestru na studiach stacjonarnych - 500 zł.
- b) za powtarzanie przedmiotu na studiach stacjonarnych i zaocznych - 150 zł.

Senat ustalił wymiar pensum dydaktycznego, warunki jego obliczania oraz zasady ustalania godzin obliczeniowych w roku akademickim 2002/2003

Senat dokonał zmian w Statucie Uczelni z dnia 27 września 1991 r. z późn. zm.

Senat dokonał nowelizacji Regulaminu Studium Doktoranckiego przyjętego Uchwałą Nr 71/95 z dnia 19 grudnia 1995 r., znowelizowanego Uchwałą Nr 5/98 z dnia 27 lutego 1998 r.

Posiedzenie Senatu w dniu 3 lipca 2002 r.

Rektor prof. dr hab. Zbigniew Ślpek wręczył dziekanom poszczególnych wydziałów certyfikaty jakości kształcenia dla kierunków studiów: rolnictwo, zootechnika, inżynieria środowiska, leśnictwo, ogrodnictwo, technika rolnicza i leśna, technologia żywności i żywienie człowieka oraz biotechnologia.

Senat pozytywnie zaopiniował wnioski w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego:

- prof. dr hab. Barbarę Filipkę-Mazur w Katedrze Chemii Rolnej WR-E
- prof. dr hab. Janusza Kościelniaka w Katedrze Fizjologii Roślin WR-E
- prof. dr hab. Elżbiety Pisulewskiej w Katedrze Szczegółowej Uprawy Roślin WR-E
- prof. dr hab. Marii Kowalik w Katedrze Ochrony Roślin WO

– prof. dr hab. Haliny Kurzawińskiej w Katedrze Ochrony Roślin WO.

Senat wyraził zgodę na powołanie mgr inż. Krzysztofa Ziółkowskiego na dyrektora administracyjnego Akademii Rolniczej w Krakowie.

Senat pozytywnie zaopiniował wniosek Rady Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego w sprawie przekształcenia Zakładu Agrobiznesu w Katedrę Agrobiznesu.

Po zapoznaniu się z aktualną sytuacją dotyczącą nieruchomości Uczelni użytkowanych przez Uniwersytet Rzeszowski Senat upoważnił Hektura do prowadzenia dalszych działań w tej sprawie.

Senat wyraził zgodę na sprzedaż mieszkań służbowych w Leśnym Zakładzie Doświadczalnym w Krynicy.

Po zakończonej dyskusji dotyczącej reformy finansowej w Uczelni Senat pozytywnie ocenił skutki reformy i zalecił Rektorowi jej kontynuowanie.

Kronika

Akademia Rolnicza reprezentowana przez Biuro Promocji i Uczelnianą Radę Samorządu Studentów wzięła udział w **IV Targach Edukacyjnych w Rzeszowie**, które odbyły się w dniach **15–16 lutego 2002 r.** Organizatorem targów był Samorząd Studentów Politechniki Rzeszowskiej. Swoją ofertę edukacyjną zaprezentowało 13 uczelni wyższych, w tym trzy uczelnie krakowskie: AR, AGH i Politechnika Krakowska. Zainteresowanie targami było ogromne. Wśród zwiedzających większość stanowiły zorganizowane grupy młodzieży ze szkół średnich województwa podkarpackiego. Materiały promocyjne naszej Uczelni w postaci informatorów, folderów, biuletynów i broszurek w całości trafiły do przyszłych kandydatów na studia. Największym zainteresowaniem cieszyły się kierunki: inżynieria środowiska, geodazja i kartografia oraz leśnictwo. Bardzo często pytano o warunki socjalno-bytowe, możliwości otrzymania stypendium oraz miejsca w domu studenckim.

Małgorzata Przybyło-Micek

***

Jak co roku wraz z nadejściem wiosny uczelnie wyższe w całej Polsce rozpoczęły starania o pozyskanie dla siebie jak największej liczby absolwentów szkół śred-

nich. W Akademii Rolniczej **5 kwietnia br.** dzięki współpracy Uczelnianej Rady Samorządu Studentów oraz władz Uczelni w klubie akademickim Arka zorganizowany został **Dzień Otwarty 2002**.

Wielu młodych ludzi wraz z opiekunami przyjechało z małopolskich oraz podkarpackich szkół by zapoznać się ze szczegółową ofertą studiów w Akademii Rolniczej w roku akademickim 2002/2003. Wchodzącym do sali Klubu gościom skocznie przygrywał Studencki Zespół Góralski AR *Skalni*. Po wysłuchaniu wystąpienia Prorektora ds. Studenckich prof. dr hab. Wiesława Maciaszka, prodziekanów reprezentujących wydziały oraz kierownika Działu Nauczania mgr Wacława Trojana uczestnicy mogli dowiedzieć się bliższych informacji dotyczących tegorocznej rekrutacji. Mieli oni okazję spotkać się i porozmawiać ze swoimi starszymi kolegami – członkami samorządu studentów AR, którzy rozdawali broszurki informacyjne poszczególnych wydziałów. Na stoisku Działu Nauczania można było kupić „Informator dla kandydatów na studia 2002/2003”.

Jak się okazało, zainteresowanie przerosło oczekiwania organizatorów. Przewodniczący Uczelnianej Rady Samorządu Studentów Adam Korta upominać musiał stojące przy drzwiach grupy słuchaczy, by nie blokowały wejścia tym, którzy nieo się spóźnili.

Dużym zainteresowaniem cieszyła się zorganizowana przez Prodziekana ds. Studenckich Wydziału Hodowli

i Biologii Zwierząt prof. dr hab. Franciszka Borowca wycieczka do wydziałowej stacji doświadczalnej w Rzęsce. Na pozostałych wydziałach zorganizowano zajęcia pokazowe, w których przybyli goście bardzo chętnie uczestniczyli.

W zgodnej opinii organizatorów Dzień Otwarty 2002 zakończył się sukcesem. Mamy nadzieję, że spełnił również oczekiwania licznie przybyłych gości. Liczymy, że wielu spośród nich spotka się z nami ponownie w październiku na uroczystej Inauguracji Roku Akademickiego 2002/2003.

Krzysztof Kłęczar
Uczelniana Rada Samorządu Studentów AR

***

10 kwietnia br. Akademia Rolnicza wzięła udział w kolejnych *Sądeckich Targach Uczelni Wyższych* zorganizowanych już po raz czwarty przez Wydział Rozwoju Miasta i Rynku Pracy w Nowym Sączu. Uczestniczący w targach z ramienia naszej Uczelni, kierownik działu nauczania Waclaw Trojan i Małgorzata Przybyło Micek z Biura Promocji starali się przybliżyć młodzieży szkół średnich ofertę edukacyjną na rok 2002/2003. Frekwencja wśród zwiedzających była wysoka. W porównaniu z targami w Rzeszowie tutaj najczęściej pytano o kierunki: zarządzanie i marketing oraz zootechnikę.

Małgorzata Przybyło Micek

***

Pod hasłem: *Pomyśl o tanich wakacjach blisko natury 20–21 kwietnia* odbyła się tegoroczna *V Małopolska Gielda Agroturystyczna*. Zaprezentowało się na niej ponad 100 wystawców: gmin, stowarzyszeń i gospodarstw agroturystycznych z różnych rejonów Polski oraz ze Słowacji i Ukrainy.

Krakowianie, którzy tłumnie przybyli na Gieldę mieli możliwość uzyskania informacji o cenach, standardzie kwater i rodzaju usług oferowanych przez gospodarstwa agroturystyczne. Wszystkie gospodarstwa posiadały świadectwa kategoryzacji zgodnej z norami obowiązującymi w krajach Unii Europejskiej dotyczącej stanu sanitarnego, bezpieczeństwa oraz atrakcyjności proponowanego wypoczynku.

Zwiedzający mogli obejrzeć występy zespołów folklorystycznych, spróbować potraw kuchni regionalnych, zakupić wytwory sztuki i rzemiosła ludowego. Na licyt, którzy wykazali się dobrą znajomością geografii i prawidłowo odpowiedzieli na pytania czekały liczne i atrakcyjne nagrody.

Podczas trwania Gieldy w Centrum Kongresowym odbyło się ogólnopolskie seminarium na temat: *Turystyka wiejska przyjazna środowisku*.

Współorganizatorami tej cieszącej się coraz większą popularnością imprezy byli: Zakład Doradztwa Rolniczego AR w Krakowie oraz Małopolskie Stowarzyszenie Doradztwa Rolniczego zrzeszone w AR Kraków. Patronat honorowy na gieldę objął Marszałek Województwa Małopolskiego

Marek Nawara oraz Rektor Akademii Rolniczej prof. dr hab. Zbigniew Ślipek. Patronami medialnymi była TVP Kraków, Polskie Radio Kraków i Gazeta Krakowska.

Małgorzata Przybyło-Micek

***

W dniach 10–12 maja 2002 r. we Wrocławiu odbyły się **XXI Mistrzostwa Polski Akademii Rolniczych w siatkówce kobiet i mężczyzn**. W turnieju udział wzięło 7 drużyn męskich i 7 kobiecych.

W konkurencji kobiet złoto wywalczyły Siedlce, srebrno zdobyły siatkarki z Poznania, a brąz przypadł naszej Akademii.

W konkurencji mężczyzn I miejsce zdobyła AHT Bydgoszcz po zwycięstwie 3 : 2 nad naszą akademicką drużyną, która zdobyła srebrny medal. III miejsce zdobyła SGGW Warszawa.

W łącznej punktacji nasz Uczelnia zdobyła 1 miejsce. Opiekunem obu drużyn jest prof. dr hab. Norbert Marks.

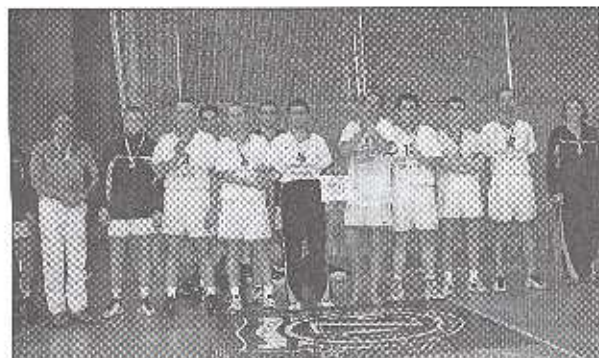
Drużyny występowały w składach:

Kobiety:

1. Kicka Marta
2. Jończy Anna
3. Żak Dorota
4. Karwacka Magdalena
5. Tomczyk Ewelina
6. Rzożnik Katarzyna
7. Ilkowska Magdalena
8. Bukowska Iwona
9. Jasnowska Katarzyna
10. Budzyk Anna

Mężczyźni:

1. Dudek Piotr
2. Szażyk Marcin
3. Labuzek Piotr
4. Bzdyl Wojciech
5. Gajszczak Krzysztof
6. Koziol Krzysztof

7. Łazarz Łukasz
8. Fedorczak Jacek
9. Wąs Konrad
10. Gęsiarz Szymon
11. Mardoń Paweł

Trener mgr Zbigniew Mickiewicz

***

17–18 maja 2002 r. odbył się **II Jagielloński Festiwal Nauki**, na którym swą działalność naukową, dydaktyczną i kulturalną przedstawiło większość krakowskich uczelni. Akademia Rolnicza również wzięła udział w Festiwalu.

Największą atrakcją dla gości i zwiedzających były prezentacje w namiotach. W namiocie Akademii Rolniczej można było zapoznać się z metodą biologicznego zwalczania szkodników i ekologicznej ochrony roślin, którą objaśniali zainteresowanym pracownicy Katedry Ochrony Roślin Wydziału Ogrodniczego. Były też rzadko w Polsce spotykane rasy zwierząt i ptaków takie jak szop praczy czy kura zielononóżka. U niektórych osób strach wzbudzały dwa niegroźne pająki ptaszniki przywiezione wraz z pozostałymi zwierzętami z Wydziału

Hodowli i Biologii Zwierząt. W namiocie można było obejrzeć wystawę fotografii przyrodniczej Kazimierza Wiecha, Edwarda Kunickiego i Macieja Jackowskiego oraz wystawę książek i poradników z zakresu rolnictwa przygotowaną przez Wydawnictwa AR i Zakład Doradztwa Rolniczego.

Podobnie jak w tamtym roku przez dwa dni w budynkach UJ odbywały się wykłady otwarte dla krakowian. Ich tematyka była różnorodna, dlatego każdy mógł znaleźć coś dla siebie interesującego. Bardzo ciekawe okazały się wykłady pracowników naszej uczelni: dr hab. Marii Klein, prof. AR pt. *Rośliny transgeniczne w ogrodnictwie* i dr hab. Kazimierza Wiecha pt. *Biologiczne zwalczanie szkodników oraz Na sześciu nogach, czyli o owadach wierzem i prozą* – wykład przeprowadzony wraz z Alicją Ziębą.

Świetnie zaprezentowały się na scenie dwa zespoły z naszej Uczelni. Po uroczystym otwarciu Festiwalu przez rektorów uczelni krakowskich, w tym również prof. dr hab. Zbigniewa Ślipka wystąpił Studencki Zespół Góralski AR „Skalni”, a po nim Zespół Sygnalistów Sekcji Łowieckiej Wydziału Leśnego. Zespołowi Sygnalistów podczas występu towarzyszyły sokoly oraz psy myśliwskie z hodowli dr hab. Zbigniewa Bonczara oraz dr Tadeusza Kubackiego.

Przygotowany namiot Akademii Rolniczej przed otwarciem Festiwalu

...

„Dni owada” na Wydziale Ogrodniczym Kraków, 25-26 maja 2002

Owady – sześcionożne organizmy to najliczniejsza grupa w całym królestwie zwierząt, do której entomology zaliczają ok. miliona gatunków. Wyliczono, że na jednego mieszkańca naszego globu przypada aż 250 milionów owadów. I można w tym miejscu zadać pytanie: **kto tu właściwie koło kogo żyje? – owady obok człowieka, czy może człowiek obok owadów.** Najczęściej zauważamy tylko te najliczniejsze spośród sześcionożców, które w jakiś sposób „wchodzą nam w parady” lub są nam potrzebne. Nienawidzimy komarów i meszek, nie lubimy muchy brzęczącej nad ranem, boimy się osy, szerszenia, a nawet Bogu ducha winnej komarnicy, która nawet gdyby chciała, to nic złego człowiekowi uczynić nie może, bo... nie ma czym. Powodem do łez może stać się mszyca, która przypadkowo wpadła komuś do oka. Rolnikom sen z powiek spędzają szkodniki, aczkolwiek prawdziwymi szkodnikami są tylko niektóre spośród tych, które zauważa rolnik. Nawet stonka ziemniaczana, z latami traci na znaczeniu i obecnie trudno by jej było nadać aspekty polityczne podobne do tych sprzed blisko 50 lat. Są jednak owady, które dają się we znaki zarówno rolnikom jak i działkowcom. W końcu nie każdy lubi robaczywe czereśnie czy maliny. Nie budzą zachwyty orzechy laskowe wyjedzone przez larwę słonkowca orzechowego. Są także owady, na które wcześniej nie zwracaliśmy uwagi – bo kogo np. (poza leśnikami) interesowały ochojniki – mszyce atakujące świerki i modrzewie. Kiedy jednak drzewa te pojawiły się w licznych nowych przydomowych ogrodach, mszyce te zostały nazwane szkodnikami, a człowiek zaczął je zwalczać. Są też galunki owadów, które przybyły do nas niedawno i... pozostały. Takim nieproszonym gościem jest szrotówek kasztanowcowiaczek, który dotarł do Polski aż z Macedonii. Dotarł i pozostał, a my musimy się martwić o stan naszych kasztanowców w miastach. Wiele jest jednak owadów, które dostarczają nam zgoła innych korzyści. Cenimy pszczolę miodną, trzmieła ogrodowego czy jedwabnika morwowego, ponieważ nauczyliśmy się je wykorzystywać do własnych celów. Czasem zatrzymujemy się w zachwycie nad kolorystyką i niezwykle wzorem znajdującym się na skrzydłach motyla. Innym razem powstrzymujemy krok, aby nie nadepnąć biegacza przecinającego nam drogę. Ale czy zawsze do owadów podchodzimy z należną im trąską i szacunkiem. Czy może jest tak, jak to w swoim wierszu wyraziła Alicja Zięba.

Hajże na owada!

Bij zabij!
oto zasada,
z jaką traktuje
człowiek owada.
głęboką bowiem
czuje odrazę
do wszystkich
owadów r a z e m.
Bez względu na to,
czym się różnią
pomiędzy sobą
jeden, drugi z trzecim,
wszystkie są bite
ścierką lub trzem
i traktowane
hurtem i „jak leci”.
Nie ma ochoty
człowiek na szczegóły,
szkoda mu czasu na detale,
wszystko co lata,
to są m u c h y,
wszystko, co łazi,
to r o b a l e.
A kiedy patrzy
na robala,
to się agresja
w nim wyzwala
i tylko na tym
może się skupić
jak tu robala
ukatrupić,
a w uszach dźwięczą
mu czyjeś słowa,
że dobry owad,
to martwy owad...
Czemu w swej
manii prześladowczej
tak się gorliwie
dwoi i troi?
Czemu tak walczy
z nimi zaciekle?
Może po prostu
się ich boi?...

Pożyteczne i szkodliwe, a także te z pozoru obojętne owady można było obejrzeć w czasie dorocznych „Dni Owada”, które miały miejsce w hali Wydziału Ogrodniczego AR przy al. 29 Listopada w dniach 25–26 maja b.r. Uroczystego otwarcia imprezy dokonał JM Rektor Akademii Rolniczej prof. dr hab. Zbigniew Ślipek, który zamiast

przecinania wstęgi wypuścił kolorowe motyle. W licznych terrariach studenci Wydziału Ogrodniczego prezentowali żywe sześcionogi zarówno krajowe jak i tropikalne – łącznie ok. 100 gatunków! Można było obejrzeć straszki i liścoce, zaprzyjaźnić się z modliszką, słuchać „syczenia” egzotycznego karaczana i podziwiać kolorystykę kruszczyki i niezwykle kształty rohatyńców. Zainteresowanie zwiedzających wzbudzał turkuć podjadek oraz ochojniki i szrotówek – groźny szkodnik kasztanowca białego. Zakład Pszczelnictwa zaprezentował ul z rodziną pszczołą, a w innym miejscu pokazano ulc z trzmielami wykorzystywanymi do zapylania roślin w szklarni. Można było także na własne oczy zobaczyć drapieżne i pasożytniczo organizmy, które człowiek wykorzystuje do biologicznego zwalczania szkodników w szklarni. Prace fotograficzne prezentował dr hab. Adam Grochowalski z Politechniki Krakowskiej, dr hab. Kazimierz Wiech, oraz studenci Igor Kaleta i Bożena Paśtomak. Natomiast wykonane przez siebie rzeźby owadów i kwiatów zaprezentował prof. Jerzy Achremowicz. W sobotę dzieci i młodzież mogły posłuchać przystępnych wykładów o owadach wygłoszonych przez pracowników Akademii Rolniczej: prof. Jerzego Starzyka, mgr Adama Tofilskiego, mgr Jakub Michalcowicz oraz pomysłodawcę i głównego organizatora „Dni Owada” – Kazimierza Wiecha. Obejrzeć też można było filmy o sześcionogach, a na ekranie telewizora obserwować pokazywane spod mikroskopu najmniejsze z sześcionogów.

Przygotowano także wiele atrakcji dla dzieci: konkurs rysunkowy i zawody owadów w skoku w dal. W godzinach wieczornych hol Wydziału Ogrodniczego zamienił się w salę teatralną, w której poeci – Alicja Zięba i Andrzej Torbus, muzycy – Paweł Orkisz, Andrzej Mróz,

Andrzej Krzaklewski oraz studenci przebrani za owady zaprezentowali licznej publiczności (ok. 200 osób), program kabaretowy pt. „Na sześciu nogach”, przygotowany i wyreżyserowany przez Kazimierza Wiecha. Po zakończeniu spektaklu, publiczność, wykonawcy oraz studenci spotkali się przy ciastkach i miodzie, a wesoły nastrój, mimo zmęczenia nie opuszczał organizatorów – Koło Naukowe Ogrodników i Fundację Na Rzecz Badań Wydziału Ogrodniczego.

„Dniami Owada” interesowały się wszystkie krakowskie media, a dzięki patronatowi „Gazety Krakowskiej” i Radia Kraków, dowiedziały się o nich liczne rzesze mieszkańców Krakowa, tłumnie odwiedzające budynek ogrodnictwa.

Dr hab. Kazimierz Wiech

***

Wręczenie nominacji nowym władzom Uczelni wybranym na kadencję 2002–2005 odbyło się **22 czerwca br.** w Sali Senackiej. Uroczystość poprowadził przewodniczący Uczelnianej Komisji Wyborczej prof. dr hab. Florian Gambuś. Wręczył on nominacje i pogratulował elektom: rektorowi, prorektorom, dziekanom oraz prodziekanom. Rektor prof. dr hab. Zbigniew Ślipek podziękował członkom Komisji Wyborczej za sprawne przeprowadzenie wyborów. Nowo wybranym władzom życzył sukcesów podkreślając trudną rolę i zadania, z jakimi przyjdzie im się zmierzyć podczas przyszłej kadencji.

Małgorzata Przybyło-Micek

Promocje habilitacyjne 2002

V Małopolska Gielda Agroturystyczna

II Jagielloński Festiwal Nauki

100-lecie Katedry Hodowli Roślin
i Nasiennictwa

Dni owada

